

nō pñt p̄dicar nec aliqd pponē petē
do elemosynas: nisi qđ i lris p̄tinet. &
h̄ fuit statutū: qz sp̄i solebāt pponere
mltas abulsiōes & dicef mlta mēdacia
& maxie pmutādo vota & absoluēdo a
p̄ca & a cl̄pa. & hodie p̄uisū ē qđ exce-
dētes i talib⁹ p ep̄s loci p̄iri pñt. vt i
cle. ij. de pe. & re. itē istī q̄stozes elemo-
synaz dñt eē modesti & discreti. nec d̄
bēt hospitari i locis i p̄gruis: nec por-
tar false religiois hitū & si tales s̄. ep̄s
p̄t eos p̄tre tāq̄s excedētes i ei⁹ territo-
rio. vt i. d. cl. ij. & si pp. eos ipeditret ig-
nitiois offiū: pñt p̄ ingitozes cōpesci a
p̄dicatōe. vt i. c. vt offiū. d̄ h̄rti. li. vi.

Religio. i. cōiter. vtz religiosus pec-
cet trāsgreditēdo ea q̄ sūt i rela. R.
h̄z tho. 2a 2e. q. lxxxvi. votū p̄fessionis
respicit p̄ncipalr tria. s. obiaz: paup̄ta-
tē: & castitatē. & hoz trāsgressio obli-
gat ad mortā. alioz at trāsgressio nō
nisi pp̄ceptū rele: vt pp̄ceptū a pla-
to ozeten⁹ sc̄m: sive i rela exp̄ssū: qz h̄
eēt facere q̄ votū obie sic rept̄ i regla
s̄fuz mioz. vbi p̄t illa tria sballa s̄ ml-
ta alia p̄cepta: & qđā alia egpolētia p̄-
cepti q̄ oia obligāt ad mortale. vt p̄z i
cle. extui. d̄. h̄. si. n̄ sic i alijs reglis. ille
at q̄ p̄fitei n̄ vouet suare oia q̄ sūt i re-
gla tāq̄s obligatoria: qz q̄si obligareē
ad impossib̄l: s̄z vouet reglarē vitā q̄ eē
tatr p̄fitei i p̄dicti trib⁹ vt h̄z q̄ i rela
ponūt: put dicit clemēs i. d. cle. q̄ ad
cōsilia euāgelica s̄fres miozes tenet vt
ad p̄cepta: vel vt ad consilia prout po-
nuntur in dicta regula.

1 Quid de his q̄ lucrat mōach⁹ fugi-
tu⁹ seu apostā. R. totū mōasterio suo
lucrat. xvij. q. ij. abbates eēt h̄z inn. si ve-
tate mōasterio acgrit. vt. ff. de acq. re.
do. l. eēt h̄z eūdē si mōach⁹ sit elect⁹:
ea q̄ lucrat: n̄llī acgrit: nec v̄z h̄ct⁹ et⁹
Et addit. possz tñ dicit q̄ acgrit ep̄o a
cui⁹ iurisditōe nō est absolut⁹.

2 Utz religiosi succedāt i bōis pentū
R. q̄ ad s̄fres miozes si p̄ cle. extui. d̄. h̄.
si. alij. h̄o. sic. aut ex regla aut ex p̄uile-
gio. nec p̄tes pñt eos exh̄rdare: q̄uis
dū lacti fuerit: i cām i gratitudis icidit

sent. vt. C. de epl. & cle. l. deo nobis. xix.
q. ij. c. si. religiosi p̄cipit i p̄tute obie
vt s̄b iteratiōe maledictōis eterne ne
in s̄mōib⁹ strahāt p̄lati: vl retrahāt
aliqs ab eccliaz suaz frequētia: vel in-
dulgētiā idiscretas p̄nūctēt & ne re-
trahāt testatores a restōnib⁹ vel legat
matricib⁹ eccliaz s̄fidis: nec legata vl
debita: aut mala ablata icerta: sibi vl
sui ordis s̄rib⁹ vel p̄uētib⁹ i p̄iudiciuz
alioz fieri vel erogari p̄curēt: nec ab-
soluāt quēq̄s i casib⁹ resuatis pape vl
ep̄o. h̄ec i cle. religiosi. de p̄m. & ibi. dic
gl. sup. h̄. alioz p̄iudictū. i. q̄b⁹. dare de-
bebat vl dare volebat arc. aut flo. i s̄u.
hoc limitat qñ religiosus hoc facit ex
odio vel malivolētia sec⁹ si facit vt si-
bi: vel amico suo magis puideat q̄ il-
li. puta testator voluit legat tibi. & ego
rogo vt leget magis mihi vel alteri p̄-
sone mihi dslecte & ille sic facit: tal h̄z
pe. de pal. i q̄rto. nulli tenet. qz nulli au-
ferē s̄u nā illi nullū ius erat acq̄situz:
qz nemini facit iuria q̄ vitē iure suo. h̄
ille: s̄z si aluar⁹ teneat q̄ peccet morta-
liter: & q̄ teneat ad restitutōem.

CAn at papa possit disp̄sare in voto 3
p̄tinetē vl religiois vsō. s̄. papa. §. iij.

CUtz religiosus facit ep̄s: absoluat 4
voto paup̄tatis & obie. R. h̄z Tho. sic
nō absoluit a voto cōs̄nētie: ita nec a
voto paup̄tatis: qz nihil d̄z h̄ret tanq̄s
pp̄riū: s̄z sic disp̄nsator bonoz ecclie.

Sic nō absoluit a voto obie. s̄z p̄ ac-
cūs obedire nō tñr: si supiores nō ha-
beat: sicut & abbas mōasterij: q̄ tñ nō
est a voto obedētie absolut⁹.

CUtz religiosus possit eē iudex. R. sim⁹
plex religiosus iudex eē si p̄t vt. ff. de
iudi. l. cū p̄tor. i gl. guardiani at mioz
vl p̄ores p̄dicatoz bñ pñt eē iudices
belegati. iuxta. no. p̄ doc. i. c. statutū vl
arbitratores de rescriptis. li. vi.

CAn aut religiosi possint eē arbitri 6
vide. s̄. Arbitr. §. ij.

CUtz religiosus possit eē executor te. 7
stamētoz. R. si ē ordis mioz si p̄t esse
executor testamētoz s̄z bñ p̄t p̄suler vt
in cle. extui. de. h̄. sig. si at ē aliter ius oz

dis si p̄t: nisi sup̄ b̄ petita lnia z obtē
 ta a sup̄iore suo. vt extra d̄ testa. fligio
 s̄. li. vi. tal̄ q̄q̄ et si sit exēpt̄ v̄l p̄lat̄
 n̄r reddē rōnē ordinario. z ordinari⁹
 tenet̄ exigē vt i cle. religios̄ d̄ testa.
 Adde t̄n̄ p̄dict̄ q̄ ad s̄res minores q̄d
 nōt̄ bar. i tractatu mior: chaz. vbi dīc
 q̄ s̄res minores si p̄nt eē executores q̄n̄
 vicē h̄rdū sustinet: idē q̄n̄ distributio
 pecunie n̄ ē h̄da i alios a suis ordint̄b̄
 sec⁹ ergo si reliquēt̄ur pecūia distribue
 da i necessitates frat̄z arbitrio tal̄ s̄ris
 q̄: tale executōis offm̄ iplere p̄t̄ h̄r de
 sp̄ote soluētē. fiet. n̄ admistratio pecu
 nie p̄ executores alios v̄l h̄r des: z ipse
 frater arbitrat̄. Hoc enim statim eo
 rum nō repugnat. Et rōnes cle. exiut.
 cessant. Idē dīc si pecunia sit distribu
 enda in sorores z mōtales mōasterio
 rū que regūt̄ur p̄ ipsos frat̄es. z Be
 nedictus. xij. in p̄stitutiōib̄ ordinis h̄
 v̄r exp̄t̄m̄ere. Idē dīc dū ē q̄n̄ sola p̄
 sonarū electio est h̄da. nā q̄n̄q̄ cōmit
 t̄t̄ eis aliq̄d executōis offm̄: in q̄ nul
 lū litigiū z nulla pecunie dispensatio
 seu admistratio vertit̄ verbi gr̄a q̄ .x.
 flo. exp̄dāt̄ i. r. paup̄b̄. v̄z vn⁹ floren
 n⁹ p̄ q̄libz. et q̄ tales paupes eltgāt̄ p̄
 s̄res minores. hic. n. nullū fuit litigiū. itē
 nulla distributio pecunie. nā testōr̄ ip
 se distribuit. lz p̄ s̄res fiet sola electio p̄
 sonaz. z i hoc cāu ē cessāt̄ rōnes cle. itē
 ex hoc nullū ius s̄r̄b̄ ip̄is acq̄rit̄. ista
 n. noiatto ē meri facti. q̄d p̄z cadit̄ in
 v̄portatū. q̄ n̄ ē capax eoz q̄ sūt̄ iur̄i cl
 uilis vt i. l. cū p̄f. §. p̄f. ff. d̄ le. ij. hoc. n.
 si fidel̄ sit t̄n̄r̄ est. ip̄t̄. n. pp. secreta q̄
 audiūt̄ i p̄fessōib̄ meli⁹ cognoscūt̄ pau
 pes verecūdos q̄ alij. nec h̄ est malū.
 nec h̄z sp̄ez malū. i alijs s̄t̄ executōib̄
 p̄nt̄ s̄res dar̄ p̄siliū: siue deteriate siue
 indeteriate petat̄. siue d̄ p̄sōis. siue de
 q̄st̄itate. nisi tal̄ eēt̄ igressur⁹ religioz
 eoz. q̄z p̄ regulā eoz nō p̄nt̄ eis dare
 p̄siliū. sed ad deū timētes eū mittant̄.
 ¶ Cū s̄t̄ cui executio z distributiōis
 offm̄ ē int̄uctū i testō cū p̄silio s̄r̄uz mi
 nor̄z debeat eoz p̄siliū ingre. q̄ aut
 testator̄ int̄uxit̄ q̄ fiat̄ cū p̄silio s̄r̄uz. eo

cān̄ q̄ ip̄t̄ s̄res n̄ p̄nt̄ eē executores: z v̄
 vrb̄itate d̄z eoz p̄siliū regri. nō de ne
 cessitate. aut eo cān̄ q̄ ip̄t̄ s̄res p̄nt̄ esse
 executores. tē d̄z eoz p̄siliū regri. n̄ ob.
 l. i. i. z meutū. ff. d̄ adm̄. tu. q̄: ibi loq̄
 tur i tutor. cui⁹ p̄t̄as ē a lege. lz a testa
 tore det̄ h̄ loqm̄ur i executor̄ cui⁹ p̄t̄as
 ē ab hoie sic p̄t̄as p̄curator̄ h̄ bar. vbi
 s̄. v̄t̄. s̄. i. c. p̄siliū de hac mā. §. iij.
 ¶ Quid aut̄ si religios⁹ fuit creat⁹ exe
 cutor. z execut⁹ ē absq̄ p̄siliū sup̄ioris
 an gesta p̄ eū valeāt. dic. h̄z sede. de se.
 q̄ valēt. lz n̄ p̄siliū sup̄ior. dūmō n̄ p̄
 dīcat. mirabile dictū. Et do. an. d̄ h̄ sa
 ct̄ max̄imū festū. Idē ludo. ro. in suis
 singularib̄. h̄z hoc v̄r̄ p̄ determinata p̄
 do. i. c. ij. d̄ testa. li. vi. vbi h̄r q̄ accepta
 tio officij executōis. v̄l executio facta p̄
 religiosū n̄ petita z obtēta lnia sup̄io
 ris ē ip̄o iure nulla. Nā negat̄ma pre
 dens p̄b̄t̄. p̄t̄. p̄nt̄ ē ibi reddit̄ acq̄s
 de iure ip̄ossibile z necessitate ip̄ortat̄
 vt vult gl. in regula. nemo p̄t̄. in. vi.
 nec fm̄. gl. in cle. i. de testa. sufficit lnia
 tacita. Bar. t̄n̄ in. l. vnt̄uersos. C. de de
 cu. li. x. v̄r̄ tenere dictā opinionem. v̄z
 q̄ facta executio teneat.

¶ An s̄t̄ guardian⁹ v̄l p̄or q̄ suis sub i
 dīt̄is p̄nt̄ dare h̄ac lniaz. teneāt̄ur ip̄si
 si deputēt̄ executores petere lniaz a su
 is sup̄iorib̄. Vide. s̄. i. fili. excoicatioe
 xvi. Et eadē q̄d format̄ p̄t̄ q̄n̄ p̄dict̄
 guardiani minor̄z p̄struūt̄ arbitratō
 res sine lnia suor̄ sup̄iorum: an gesta
 p̄ eos teneāt̄. Et p̄ p̄dicta p̄r̄ dīc̄ q̄ sic
 ex q̄ subdīt̄i suis p̄dicti guardiani p̄nt̄
 dar̄ lniaz. nā si alijs tribuūt̄ velle. ē ip̄t̄
 h̄b̄ūt̄ velle. s̄. n. religios⁹ subdīt̄ p̄re
 dcā nō p̄r̄ h̄z doc. p̄cipue fm̄ dīctū l̄
 do. q̄z nō h̄z velle. s̄z velle suū v̄pendet̄
 a vōlūate p̄lati sui. xij. q. i. c. non dico
 it̄. z fm̄ zab. i. cle. i. de testa. superior
 ibi accipit̄ p̄ superiore imediato.

¶ Religioso. ij. quo ad ingressū. v̄t̄
 Radul⁹ ingressus religionē possit̄
 ad seculū redire. vide. s̄. Nou. cu⁹. Et
 multa alia q̄ p̄tinēt̄ ad hanc materias.
 ¶ Utr̄ suus possit̄ ingredi vel recipi i
 religionē. s̄. nō p̄t̄ ingredi. nec d̄z rec̄

pl. sine sciat qd sit seru^o sine sit p^oba in
cognita: z nesciat vtrū sit seru^o vel lib^o
Et si igrēssus fuerit. z. j. rēntū peti^t a
dño suo. dz reddi cū dib^o q^o attulit. Si
de tñ accepta vⁱ pūitate ipi^o. p^o v^o tri
ennū repēri si p^o. nisi eēt tā lōge q^o in
nēritū possēt. xvij. q. ij. si q^o icognit^o.
Et cur sit dcm tps a tpe scie^o dñi. Et h^o
itellige vera i oī giie seruo^o et si sint
colōi: origiarij sine ascriptij. de quib^o
j. dicit. Seru^o. i. i. prin.

2 **Q**uid si seru^o igrēss^o mōasteriū re
cipit ad p^oessionē añ dcm terminum
R. fm Ray. credo qd dz remanere i. oz
die. z mōasteriū dz satisficere dño: qz
fuit i culpa i recipiēdo. vel dñc qd si nō
erat icognit^o z pbabat forte p^o falsos
testes qd eēt liber: dz restitui dño si pe
lat. vt extra. deser. nō oz. c. v. seruo^orum
p^ocor. Dost. z idē h^o eōsdē si alias do
lose itrauit religionē: scies se seruum.
Secus si bona fide putabat se liberū.

3 **Q**uid si tal^o p^o factā p^oessionē fue
rit dño restitui^o z postea māmmissus
sit nūqd teneat redire ad monasteriū
R. h^o. q. sic. qz q^o i^o ē mōach^o fuit

4 **U**truz obligati ad rōcīnia possint
recipi ad religionē. R. si sunt obligati
ad rōcīnia reipublice: nō sūt recipien
dis. di. iij. legē. Sz si obligati sūt ad
rōcīnia puatop^o hōestū ē qd p^o v^o ra
tīocīnijs se expēdiant: non autem est
necessariū fm glo. Rat.

5 **U**trū ille q^o ē obligat^o ad aliqd sol
uēdū possit igrēdi fliglonē. R. h^o Rat.
pōt si: obstāte. obligatiōe vel iuramē
to: dñmō nō ex leuitate vel itētiōe sub
trahēdi debītū hoc faciat: sz ex carita
tisferuof. Nec facit sturtā credito^o qz
excusat auctoritate spūs sci cui nemo
resistē pōt. extra de regula. c. l. sz mōa
steriū tenet satisficē v^o h^o q^o p^otulit. mo
nasteriū. xix. q. iij. si q^o mlier. Si tñ p^o
igrēssū religiois: mōasteriū occasione
ei^o aliqd acgreret puta p^o successiones
hereditarias vel dōationē: sine ex testa
mētō: teneret mōasteriū q^o ill^o eēt:
z nō p^o. ar. d. c. si q^o p^ocor. Inn. z Dost.
poterit et vt ait Ray. i mōasterio. exū i
scribere: vel aliud hōestū op^o facere ad

liberādū se: dñmō si negligat pp hoc
diuinū offm. r. ij. q. i. cl. e^o: nec ipedit
i aliquo ab obseruātia regulari. l. ab
oblegis regule: cui sēp ē astric^o: iō ad
p^octā solationē nō tenet h^o. Al. Et hoc
vltimū v^o veri^o: vt ad aliquā opatio
nē nō teneat nisi forte pp vitādū scāda
lū. Idē dñc de eo q^o ē obligat^o ad aliqd
faciēdū: si aliqd detulit mōasterio sa
tisfaciat. alr nō v^o obligari ad laboran
dū. vt dicit^o ē. Idē h^o arch. l. de hoc.
j. Restitutio. vlt. h. i.

Utrū rector q^o iurauit regere ciuitatē
p^o anū sine mag^o q^o iurauit legere vel
capellanus q^o iurauit seruire. i capella
nia: possint igrēdi fliglonē. R. h^o Rat.
sic. nō. n. iuramētū violat. q^o illud i me
li^o p^omutat. extra de iureiur. p^ouit. el. ij.
Idē Inn. z Bos. z No. quoz addit^o
p^osulo q^o p^o p^opleat qd p^omissit. extra v^o
iureiur. c. obstorea. h. n. mlt^o eēt. nisi ab
illo vel illis qd iurauit possit iniam.
obtinere. tñ hoc v^o p^ohilū. Nā statū pōt
itrare religioz nō obstāte iuramēto: vt
notat pa. i. c. cōmissū. de spō vbi dicit
de illo q^o iurauit h^o p^o h^oba de p^onti: q^o
sine peccato pōt nō. h^oere z itrare re
ligionē sz h^oere de p^ohilio ne notetur
p^o turlo quo ad vulgi opintonē.

Utrū pp oblega pētū debeat qz re
traht ab igrēssu religiois. R. h^o h^o. in
quol. Alr dicēdū ē de illo q^o nōdū re
ligionē itrauit z alr. de illo q^o tā i reli
gione p^oessus ē. q. n. nōdū itrauit si v^o
det p^oem suū i magna necessitate. Et
cui p^o altū subuēiri nō possit: nō dz reli
gionē itrare: sz dz i mīstrare pētū ma
xime si absq^o p^oculo pcti possit i secto
remāere. Si h^o p^o aliū possit pētibus
suis mīstrare: pōt. si vult religionē itra
re. Postq^o h^o aliq^o ē i religioe p^oess^o
mortu^o ē mūdo. vñ p^o spūalē mortē v^o
obligat a cura ipēdēda pētū. sic ē v^o
obligaret p^o mortē corpālē. z iō si pec
cat: nec h^o p^oceptū aliqd agit si i clau
stro māet s^o p^ocepto plati pētū admī
nistratiōe p^otermīssa. z n. fact^o ē ipetēs
ad reddēdū debītū mīsteriū absq^o p^o
pa culpa: dz tñ q^o p^osalua ordis obe
diētia satagere: vt p^o se vult p^o aliū sub

penb **Buēlat** si l necessitate fuerit.

¶ **Utrū** ep̄: archidiaconi: vel p̄sbyteri curati possint ingredi religione. **R.** **¶** **pa. i. c. qd̄** si timorē. **v. sta. mo. q. cū** plato circa ep̄s p̄mittit. intrare religioes & demittere platurā. **¶** **Tho. archidiaconi & p̄sbyteri curati h̄ p̄nt** et d̄dicente ep̄o. **xix. q. ij. due** sūt. ep̄s at̄ si p̄t trāsis nisi v̄ lnia pape. **vt. c. l. v. d. regla. h̄z. do.**

¶ **Utrū** p̄ ingressū religiois p̄sc̄t q̄s remissionē oīuz p̄ctōz. **R.** **¶** **Tho. rōna** b̄l̄r dicit p̄t q̄ sic: sic p̄ assūptōez crucis. **si. n. aligb̄ elemosynis sc̄is h̄ō p̄t** stati satisfacc̄ v̄ p̄ctis sūto iuxta illō d̄a n̄el. **iiij. p̄ctā** ma elemosynis redie. **m̄** totorū i satisfacc̄tōe p̄ oībz p̄ctis sufficit q̄ aligs d̄uis officijs se mācipet p̄ religiois ingressū: q̄ excedit oē gen̄o satisfacc̄tōis & p̄nie publice. **vt. h̄ēt. xxxij. q. ij. ad m̄d̄erē: v̄n̄** i vita par̄p legit̄ q̄ eā adē ḡf̄az p̄sequūt̄ ingrediētes religioneze quā p̄sequūt̄ baptisat̄. **si t̄n̄** p̄ ingressū n̄ absolneret̄ ab oī reatu pene n̄ihilo: **m̄** n̄us ingressus religiois v̄t̄llor eēt̄ q̄ p̄griatio terre s̄c̄te ad p̄mouēdū in bonū q̄ō p̄p̄derat̄ absoloni a p̄ca.

¶ **Quid** v̄ illo q̄ dolo ducit̄ irauit religioes. **R.** **¶** **ra. n̄ p̄t** a legare d̄ceptō nē: **cū** p̄dū d̄ melior sc̄tā ē. **vt. extra v̄ p̄uer. p̄n. ex p̄te. el. ij. p̄cor. host. & ad d̄it** q̄ idē ē et̄ si q̄ ex falsa cā. **lirauit** v̄ si p̄t̄auit sp̄s̄a suā leprosa: & n̄ erat **v. c. ex p̄te. v̄t̄** v̄ h̄. s̄. d̄m̄o. **h̄. v. ij. vide t̄n̄** **Jnn. i. c. cū dilect̄**. q̄ me. **cāt** v̄bi d̄ic̄ q̄ dol̄ q̄ cadit̄. **l̄p̄st̄rē** v̄p̄ n̄ō h̄z v̄t̄clat̄ religiois ingressū: **sec̄** v̄bi. **iter** uēiret̄ dol̄ q̄ p̄t̄issimos h̄eret fallere.

¶ **Quid** si q̄s ingrediatur religione sub p̄dūde aliq̄. **R.** **¶** **pa. i. c. si v̄ p̄d̄. ap. p̄ōit** duas op̄iones p̄ncipales. **vna** fuit. **In** no. **ho. z. Jo. an. q̄** si fuit appōita ali q̄ p̄ditio s̄ substantiā religiois: **p̄nt** q̄ ei liceat h̄fe p̄p̄riū: q̄ hac p̄ditioe n̄ ob st̄ate t̄z p̄fessio. **idē** t̄z **gl. i. c. solet. xxxij. q. ij. l̄z** **sec̄** sit i m̄f̄m̄dio h̄z **Jo. an. q̄** i m̄f̄m̄dio tractat̄ v̄ fauore ip̄oz **Th̄** t̄n̄. **v̄n̄** ex q̄ alter acceptauit p̄ditionē potuit sibi p̄iudicare: **h̄z** i p̄fessioe obligatio acq̄rit̄ v̄o p̄ misterū abbat̄ vel al̄i p̄lat̄. **sc̄m̄** ḡ m̄st̄r̄ acceptat̄ illā

p̄ditionē h̄z obeē deo: q̄ v̄f velle p̄fessionē recte. **¶** **p̄ia** op̄i. t̄z **gl. i. d. c. h̄. gas. at̄ v̄ cal. d̄ic̄** q̄ i foro iudiciali p̄cederet p̄ia op̄i. **h̄z** i foro aīe op̄i. **gl. l̄z. v. car. t̄z** q̄ p̄fessio sit nulla: **exq̄** p̄ct̄e ille stetit i suavolūtate. **al̄r** noluit se obligare. **Et** h̄ op̄i. **pl̄** p̄l̄z **pa. q̄** remota p̄e sbali act̄: **remouet̄** ip̄e act̄. **vt. i. c. iua v̄ sp̄d̄. l̄z** it̄ctio p̄p̄t̄ ē s̄ subaz religiois. **vt. i. c. cū** ad m̄oasteriū. **v̄ sta. mo. ḡ** tal̄ p̄ditio siue m̄oys h̄z v̄t̄ciare actū: **nec** ob. **si** dicat̄ p̄lat̄ ad p̄fessionē recipiēs n̄ potuit p̄iudicare v̄o: **q̄** d̄ico illud p̄ceder̄ i obligatiōe q̄sita: **h̄z** nos sum̄ i q̄rēda. **nā. z** h̄n̄ nocet v̄nio i q̄rēdis: **h̄z** n̄ i acq̄sitis. **h̄c. z** p̄lat̄ n̄ p̄t̄ p̄iudicare eccl̄sie i acq̄sitis. **h̄z** b̄n̄ i acq̄rēdis. **it̄ē** v̄ n̄ recipit obligatiōez nisi a volūtario. **xv. q. l. si ē. h̄z** ē q̄ votū emissū p̄ metū n̄ obligat. **vt. i. c. i. q̄ me. ca. l̄z** iste noluit al̄r obligari: **nisi** posset tenē. **pp̄ā** **ḡ. zc. Jnn. t̄n̄** dicit q̄ si ingrediēt̄ d̄icere t̄n̄ debes p̄fiteri r̄gulā b̄ti Augusti ni. **z** h̄n̄ potes cōedere carnes: **z** i illo m̄oasterio eēt̄ p̄f̄d̄es q̄ ū comederēt carnes: **b̄n̄** posset cōedere carnes. **cū** nec regula h̄ h̄eat: **nec** v̄l̄io p̄f̄d̄: **nec** ei posset aliq̄d̄ imputari: **nisi** eēt̄ sc̄d̄alū z t̄n̄c posset ad aliū locū mutari. **h̄z** **sec̄** si d̄iceret̄ sibi volēt̄ p̄fiteri regulā b̄ti B̄ndicti. **nā** h̄z eū oēs ḡn̄al̄r ab̄st̄inet̄ v̄b̄t̄ carnes: **z** t̄n̄c satisfacc̄t̄ ei ip̄u t̄adū ē si credit̄ ei q̄ p̄m̄t̄ebat̄ sibi q̄ liceret cōedere carnes. **Idē** d̄ic̄. **addit̄** t̄n̄ idē **Jnn. h̄z** aliquos q̄ exq̄ subm̄it̄ t̄t̄ se obed̄t̄ēte alicui n̄ ob̄st̄at̄ t̄al̄ibus p̄missionib̄ tenet̄ suare regulā z p̄stitutiōes ei. **xij. q. l. n̄** dicat̄ v̄.

¶ **Quid** si aliq̄s vidēs aliq̄d̄ m̄oaste' i r̄tū v̄bi m̄oachi splēd̄ide viuūt: **cogit̄** h̄nc ord̄inē b̄n̄ possū sustiere: **z** sic ingredi. **vt. p̄ōe** q̄ aliq̄s irauit religio nē v̄bi n̄ suatur regula at̄l̄q̄r̄ ist̄tuta. **deh̄n̄** reformat̄ m̄oasteriū. **nā** q̄d̄ t̄s q̄ fuit ingressus t̄pe dissolutiōis possit cōpelli ad obseruatiā regule reformate. **R.** **¶** **pa. i. c. sup̄ eo. v̄ regula. d̄ic̄it** quosdam distinguere iter v̄screiū z ind̄scretū. **Alia** op̄io quā v̄f **seḡ Jnn. ē** v̄t̄

vt in c. i. de in lite. restit. Font^o d^o restit
tut dū leat in spūalib^o. i. in alienatōe
plone. S3 panoz. dubitat an hoc dcm
fit vep. p rōnē lre in fi. ibi qz caritas ē
fons. zc. nō. n. pp lesionem mōasterij
d3 impediri ppositū dūlnit^o in spiratū
nec multū tenet i practica dicitū h doc.
qz multū restringit hanc litterā.

5 Additio. Adde tū qd notat idē
pa. i quodā p̄s. i. c. i. p̄s. i. c. i. p̄s. i. c. i.
te. In dei noie. De quodā canōico re-
gulari. or. sc̄ti augustini p̄fesso q trāsi-
uit ad ordinē sc̄i dūicti nō petita lnia
ex qdā ai leuitate. Et ibi ē p̄fessiones
iterato fecit. Et p̄cludit idubie q non
valeat aliq mō trāsi^o ad dicitū mona-
sterium sc̄i dūicti: p̄supposito q fue-
rit artois religiois. cū regatur v̄ ne-
cessitate ad h̄ vt possit trāsire q lniaz
petat a suo superiore. Et sic ific̄t sc̄dus
trāsitu ex si petitoē lnie. ne bonū obie-
ptēnat p̄ tex. gl. z doc. i. c. l3. de reg. Et
l3 gl. ibi d̄spūter an si aliqz tranfit ad
strictiorē religionē non petita lnia: te-
neat redire ad p̄mā religionē. Tū cō-
cludi q si leuitatis eā trāsuit: tū oīo
redire h̄z oēs doc. Idē glo. z ibi tex.
in. c. mādam^o. xix. q̄lij. idē Jo. an. p^o
butri. i. c. itellexim^o de eta. z q̄li. z hoc
idubitatū ē p̄ doc. z l3 glo. in. d. c. l3. vt
deat tenere q si nō leuitat; eā trāsuit
ad strictiorē religionē nō petita lnia.
nō teneat redire ad p̄mā religionē. Et
ibi idē Bos. Tū Jo. an. z cōter doc.
z late butri. tenet q idubie quocūqz
trāsēat ad strictiorē religionē nō peti-
ta lnia etiā nō ex ai leuitate teneat re-
dire ad p̄mā cū non valuerit aliq mō
trāsire. Et dicit Jo. an. se vidisse sic p̄-
nūciari. Idē t3 glo. in. d. c. itellexi-
mus Et ibi Inn. Et idē gl. Et ibi Ar-
chidia. in. d. c. mādam^o. Et si dicat qd
opat q redeat ad p̄mā: qz stat3 pote-
rit petere lniām z redire ad sc̄dam. qz
rūdet Jo. an. i. d. c. l3 qz satis ē: qz satis
facit iuri regrētū q petat lniām. Item
posset reūsus ad p̄mā remanē ibi mu-
tato p̄posito. Idē t3 pau. i. de. reg. Ex
g^o oib^o clare p̄cludit q cū p̄dict^o cas

bonic^o regularis ea q ai leuitate trāsire
rit ad mōasteriū sc̄i dūicti si petita lnia
superioris lnia q nō valuerit trāsire qz
ēt v̄dicat sibi locū si nō ex ai leuitate
trāsisset. Et ex hoc ife: i q cū nō value-
rit trāsire: licite poterit p̄p̄ta anēte re-
dire ad suū p̄p̄tū mōasteriū. Et h̄ vo-
luit Jo. an. z Butri. i. d. c. l3 ibiqz dicit
q in suo p̄ori habitū z ordine perma-
nere. hec Panoz.

C S3 qd de abbata z alijs p̄latis exē
p̄tis: nūqd possit trāsire ad aliā religio-
nē p̄latis dimissis petita lnia z non
obtēta. Nost. dicit q necesse ē petere
lniaz. S3 Jo. an. in mer. in regula cū
nō stat. de re. tur. li. vi. p̄cludit q si isti
p̄lati h̄nt superiorē citra papā sufficit pe-
tere lniaz: l3 nō obtineat. Nam hec lra
p̄dit sp̄ale in ep̄o: ergo secus in p̄lato
ifertorib^o. ar. c. nōne. de p̄s. p̄. S3 si sūt
immediate s̄biecti pape n̄ p̄t eos fuccat

C S3 qro p̄ declaratōe p̄dictoz: p̄de 7
q religiosus exiis in mōasterio p̄bi h̄
fuaat regula v̄l irare aliā regionē lato-
rē. vbi tū fuaat: regularis q hito respe-
ctu ad p̄ntē v̄tūctū modū: sc̄dm mōa-
steriū qd ē religiois latioris dicit v̄tā
strictiorē: nūqd hoc sit licitū. pa. in. c. sa-
ne. de reg. ex dicitis Inn. ibi dicit q ad
valditatē igressus si dcm^o p̄siderare
regulā atqz iſtitutā. l3 modū v̄tūctū
de p̄ntē. vñ si fm mōasteriū h̄z regulā
strictiorē ab antiq̄ q tū de in multis lo-
cis si fuaatur nō ē licitū trāsire de vno
mōasterio qd h̄z regulā latiorē bñ ibi
fuaat ad fm mōasteriū vbi regula nō
fuaat. Opz. n. q fm mōasteriū existat
de p̄ntē i maiorē obfuaatā. z ē s̄bā val-
de notabile. z mlti in h̄ decipiūt ad-
nerētes solū regulā v̄triusqz mōaste-
rij atqz iſtitutē. z si ad modū v̄tūctū
de p̄ntē coexistēt. Et p̄ h̄ facti rō nāltā
nātrāsire ē p̄missus vt qz ducat v̄tāz
strictiorē. Si ergo i sc̄do mōasterio si
ductū v̄tā strictior: q̄ i p̄mo: l3 regula
fit strictior si v̄ trāsire licit^o: qz v̄ lſte
moneri eā dissolutiois: z si maioris re-
ligiois. Et p̄ hoc h̄es q l3 regula cano-
nicoz regulariū fit regula mōachoz la

Non est possibile et per rationes ipsorum
 eorum regula sit strictior: sicut est videre
 in scriptis predicatores. Quia habent regula
 Augustini latiorē regula Bernardi. tunc per
 rationes suas in tunc se arctauerunt ut eorum
 vita sit strictior vltima monachorum. vnde pu-
 eat Basil. naso quod predicatores transierunt
 ad monasteria monachorum apostasiam in-
 currunt. Non ob. si dicat quod rationes pnt
 tolli per aliam scriptam rationem. sed regula tolli
 non potest per rationes. Dic quod possunt tolli
 tunc scripta est quod pnt in primo monasterio vi-
 aut strictior. Nam per strictiores vltima dis-
 tarat supra permittit transire Et id bene di-
 cit pan. quod in non considerat quod religio sit
 perfectior vel melior sed solum quod actior.

¶ Donec quod aliquis regularis impetrent
 iniam transiendi ad arctiorē rationem po-
 stea pntet nōqd pnt tunc eū recte. sed.
 sed. si non inuenit arctiores religionē.
 vbi recipiat. vel si non poterat sustinere
 austeritatem illam et reuertit vult aut factam
 professionem. si potest repelli preterea pōis inie-
 vi renūciationis: cū facta fuerit ex causa.
 ut transiret ad seorsum religionem et causa secu-
 ta non sit. Secundo si professores fecit in seorsum.

¶ Quid si abbas vel puent iniane-
 rit aliquem simpliciter. et ipse renūciat sim-
 pliciter. si ex aliquo causa nisi forte ex odio. sed. sed.
 si non in iura. quod si est dicit in ias vagandi

¶ Ut bona quod monachorum cōtulit suo
 monasterio sciantur eū si transiret ad aliud
 monasterium. sed. pan. i. c. quod ad te. de
 cle. q. 1. quod aut talis professionem non fecit.
 quod ide recessit. et tunc aut donauit bona
 expressse. et indubie vltima donasse ratione persone
 quod non est possibile quod spoliasset se omnibus bo-
 nis ide transiēdo. Id renocat inde re-
 cedēdo. et vltima dōasse causa mortis inuidane
 vltima tali mortem secuta per professionem potest
 renocari sicut renocantur donatione causa
 mortis. Si autem donauit aliquem. tunc vltima do-
 nasse causa ingressus. Et sic bona non transi-
 unt in monasterium. sed remanent penes
 eū ex quo non est professus ar. in. c. bñficiū. et
 regla. i. vi. Sed panos. i. c. cam de pba:
 dicit quod aut dedit in pacto ingressus. et
 tunc vltima dōasse ratione ingressus. Secundo si ex i-
 ternallo. vltima si ex alijs pfecturis psumit

potest quod non causa ingressus dōauerit. quod tunc
 perfecta dōatio non renocat. Aut intrat
 monasterium faciendo professionem. tunc aut
 professio non tenet. aut sic. Primo causa
 bona quod tacite transierat redeunt ad personam
 suam quod accessorium sequi principale. aut ex-
 pisse pnt quod credebatur professionem tene-
 re et renocat ista bona. quod vltima dōasse causa
 mortis inuidane. ut dicitur est facti. l. si
 p. c. de h. i. vbi p. q. instituit aliquem
 credēdo illum filium meum auferent demum
 illi bona si postea est non esse filium Si hoc
 sciebat professionem non tenere. non reuo-
 cat quod vltima in omni causa donasse. Si hoc
 professio tenuit. aut tunc egreditur per penam
 suam quod collocat in alio monasterio ad
 agendum penam. et dant bona seorsum mo-
 nasterio quod ad vltima vide tex cum gl. nota-
 bili i. c. de lapsis. xvi. q. vi. Sed p. mor-
 tes nales vltima rediit ad penam mo-
 nasterium. et solidat cum perpetate bono-
 rum ut ibi Aut ide egreditur captendo fu-
 ga bona non recuperat. imo quod accessu
 rit potest eū abbas vendicat cum omnibus bo-
 nis potest eū acq. xvi. q. ij. abbates

¶ Ex quo nota quod quod acq. monachorum
 etiam fugitum. acq. monasterio quod tunc
 sit in partibus remotis. ut in. c. abbates.
 Aut ide egreditur licite. puta transiēdo
 ad monasterium strictior. vel promouet in
 latum alterius ecclesie. Nam tunc dubium est pul-
 chrum. quod si bonis quod transierat in penam mo-
 nasterium seu dignitates. nam aliqui moder-
 ni voluerunt quod dicit remanere penes
 penam. et quod acq. cedit hoc monasterio
 seu dignitati. et per hoc vltima tex. i. c. vno. x.
 viij. q. i. Alii dicit quod indistincte dicit bona
 cum persona transire. et quod illud. c. vnt. vltima
 pcedere in bonis acq. industria mona-
 chi quod illa remanet penes hoc monasterium
 Secundo in bonis premonialibus. quod illa vltima
 ipse accedet ad personam monachorum. sed expressse
 fuerit collata tunc ingressus ratione pcedat. Et
 hac vltima opt. tenet. d. Car. Bo. ad
 pe. et pu. tenet penam. et quod alio fuit ar-
 dua in seorsum. pa. pl. ha opio ut bona pre-
 monialia sequantur personam. Et per hoc adducte
 subtiliter in ar. tex. illi. c. vnt. vbi dicit
 quod monachus factus episcopus potest adire

q: tūc d: gaudere pūllegio dignitatis.
 Pro h facti: q: reat? oēs dignitatē ex
 cludit. De h vide. s. dānificatus. §. i.

Religiōi mendicātes sit trāleāt ad
 ordinē nō mendicātū ē de lnia pape
 nō hnt vocē vel locū in. c. et si ab ali
 eis pcedatur. Nec pnt hfe pōratū nec
 aliquā admīstratōez: vel q̄cūq; officia
 et ānua: nec tāq; vicarij vel mīstri v̄
 loca eoz tenētes: nec pnt q̄dēq; aia
 rum regīmen exercere. vt in cle. vt p
 fessores. de regula.

Relige. z corpa scōrū. Antiq; relige
 nō dnt extra capsā oñdi: nec ex po
 ni venales. Rō p̄hibītōis est hz pa. ex
 tra. e. c. i. q: cū oñdūt ossa nuda m̄
 toz deuotio tepescit. z de tractorib; cā
 obloqndi dat. Sicūt. n. q: si fuisz scōs
 ossa nō fuisz sic dīsp̄sa. nō aduertē
 tes q: oib; gūalr dēi ē. Lm̄s es z in
 cy. re his exceptis q̄ de ḡram singu
 lares facere voluit vt icorpe b̄e v̄r. z
 Jo. euāgeliste z siliū. Relige ē scōrū
 nō dnt expōt v̄ales q̄ fieri p̄t duob;
 mōis. P̄io cū hē vendūt ide accepto
 p̄cto. Nā sacra z religioza nō sūt i dnto
 alcul: nec capiūt estimatōem vt in
 sti. de re. di. §. nulli. Scōo q̄n exponū
 tur passim cā q̄stus. vt habeantur lar
 ge oblationes. Est. n. hec quedam lar
 ga venditō hec pano.

1 Nō lz aliquē venerari p scō ē si in
 v̄lta fecisset miracula sine auctoritate
 romāi p̄o. Intellige hoc q̄n q̄ v̄l pu
 blice aliquēz venerari p scō. Sc̄o autē
 si i occulta q̄s emittit p̄ces apud eum
 quem fore credit sanctum.

2 Utrū sanctoz relige possint furtiue
 subtrahi: vt honoribili; reponant. R.
 hz. h̄. nō. Nā sacrilegiū est quotiens
 auferitur sacru de sacro. xvij. q. iij. gl
 quis Concordat Ult.

3 Cui; aucte relige seu corpa sancto
 rū sūt trāsserēda. R. nō sūt trāsserēda
 sine aucte p̄ncipis. s. pape: vel sine ep̄o
 rū lnia z sinodi. de p̄se. di. i. corpa ala
 scipit de loco. Et h sicut ibi no. v̄z ē
 cū corp; traditū est sepulture p̄petue.
 vt. C. d. rell. z sup. su. l. h. n̄si necessitas

occurrat. Et tūc sufficit auctas p̄fidis
 puicie vt. C. e. t. l. i. si at nō est traditū
 p̄petue sepulture: p̄t trāsserri sine au
 ctorate alicui. vt. C. d. rell. l. i. h̄ nec v̄l
 Et p̄llate. ll. v̄l log de oib; corpib;.
Utrū liceat portare religas ad collū
 R. hz. h̄. h̄. q. xvi. eadē rō. ē sicut
 de h̄bis scriptis: q: si portētur ex fidu
 cia del z scōz: quoz sūt relige: nō erit
 illicitū. Si autē circa h̄ attēderet ad ali
 q̄d vanū: puta q: vas eēt triāgulare z
 h̄mōl q̄ nō p̄tinet ad reuerētā del z
 scōz: eēt sup̄tuitosū z, vanū z illicitū.

Renunciatio. qd sit. R. est iuris p
 pri sp̄tanea refutatio. Nam iu
 ri alieno renūciari non p̄t.

Ex q̄b; causis petenda ē renunciatio
 ep̄at. R. due sūt p̄bables: siue appen
 tes: lz n̄ sufficētes. P̄ia pp̄ frugē me
 lioris v̄lte. Scōa eā p̄p̄ h̄militat. hec
 autē cāe nō fuerūt acceptate. vt i. c. nisi
 cū p̄dē de renūcia. Sūt alie cāe sufficē
 entes sex. vt in p̄al. c. P̄ia p̄scia cris ta
 lis q̄ q̄ ip̄i officij executio: et p̄ p
 actā p̄niaz ip̄edli. Scōa ē d̄bilitas cor
 pis ex infirmitate v̄l senectute: p̄ quā i
 potēs redderet ad exeqndū offiū pa
 storale. Tertia ex defectu scie. q̄q; autē
 desiderāda sit em̄nēs scia i pastore: ē
 tū p̄petēs tollerāda. Quarta est mali
 tia plebis: n̄ q: p̄ q̄l culpa debeat gre
 ges deserere: ne mercenatio cōpatetur
 lz de sup̄ioris lnia tūc demū p̄t nō tā
 timide fugere q̄ p̄t de declinare: cus
 ones p̄uertāt in lupos. Et q̄ debue
 rūt humiliter obedire: tā irrevocabl
 h̄dicūt. Quinta graue sc̄dālū cū alter
 sedare nō p̄t. Sexta ē p̄sone irregula
 ritas: vt. puta si sit bigam;. Nō tū pp̄
 quālibet irregularitatē d̄z el d̄ari lnia
 vt si nō sit nat; de legitio m̄rimonio:
 si sit occultū: z ille laudabl̄r i pleat offi
 cū suū. d̄mōdo non sit de adulterio
 vel de scoto. nam tales oīno repellun
 tur vt p̄ glo. in. d. c. nisi.

Nota q: renunciatio fieri d̄z i man
 bus ei; a q̄ h̄ institutio vel p̄firmatio
 extra eo. admonet. fallit in ep̄o q̄ nō
 p̄t renūciare ep̄atū: nisi in manib;

deliter custodiat: vt in vtilitate ecclesie expediat. Pōt tamen vīte necessaria stricte recipi. lxxvi. di. pasce.

¶ Quōd renūciat iuri scripto. R. fm ho. tal' renūciatio ex certa scia factēda ē. Jōqz si tal' renūciās ius ignorat ē, et notificādū. ar. i. auē. qūo oz epōs. §. i. g. notificādū. col. i. Nec. n. pōt qz renūciare ei qd ignorat. ff. d. inoff. te. l. si mī.

¶ Quōd qz renūciat iuri expōsse et quō tacte. R. expōsse cū dīc. Quētū clamor talē vel sītia. ex. d. dect. ex multiplli citacite ho cū fac' ppositōez. d. elec. cū iter. ij. Itē tacte renūciat: factendo dī: vt expōsēdo honorē illi cū electōi dī: dīterat. ex. d. his q' si. a. ma. par. ca. ex ore. Sīr recipiēdo aliqd ex testamēto qd ipugnabat. ff. de iof. te. si p'p'as.

¶ Utrū dīc' q' ipetravit bñficiū si subijctat se misericordie cāontoz itelligatur renūciasse. R. No. ex eo. ventēs qn pmo si reddat eis lras suas et ipi sint imicordes oz tal' offō iudicis fstitui ex. e. s. a. nā dcept' et n' dcept' lras subicū ex d. re. p. mu. cū vntuer for: s' si fñciat lras p' certa p'fide p'uat p'fide et lras' extra. de rescri. ad audicētiā.

¶ Utrū qz possit renūciare p' aliū. R. s' ho. p' aliū hñtē spāle mādatū. ex tra de offi. dele. cū eliz. §. qz ho. Idē vī si hñtē gñales administratōem. ff. de pcur. l. pcurator. Secus si tñ gñalis pcurator: esset. l. mandato. ff. de pcur.

¶ Quis sit possit renūciare. R. s' ho. Renūciare p'us ad quē illud qd renūciatur p'inet extra de reg. ad aplicam.

¶ Utrū papa possit renūciare. R. p' libē fignat: et maxie cū se i sufficēte agnoscit ad fgedū vīez ecclaz ex. e. qm li. vi.

¶ Utrū renūciās possit penitē. R. fm ho. Sigo mittat nūclū ad supiorē: vt cedat. p'itē p' qd dī res ē itegra extra e. lecte. sec' si si ē iteg. extra d. ele. i. caus' s' si talē pcuratorē ignoratē. s. p'fitu tū ad renūciādū renouauerit: tenebit nihilomin' cessio facta a nō reuocatio pueniat ad eū. nisi maliciose fuerit factū: qn puenit ad eū: vt i cle. cū il. l'ho. extra e. Aut ho ipetrauerit i niaz

cedendū cogēdus ē cede' extra. e. qdā. ¶ Qu' aliqz expectat p'ina p'bedā p'ri' me vacaturā i aliq' ecclia. Si ali' obtrineō p'bedā tenē fraudulēt renūciat vt expectatū p'cludat vīa ad p'gulozē q' sperat vacare nō ipedat p'ini' expectatē. et si p'bedā p'ingitū postea vacas p'ferat isti q' fñciatū p'uat tpe vtraqz. s. hīcaz abita. extra. co. si te. li. vi. et vbi dī q' de dicta fraude dī salte' p' aliqz p'babiles p'ieturas appareret: vt dīcē renūciatōis tpe is q' p'bedā vel dignitatem p'ingulozē hēbat i firmitate graui detinebat: vel aliqd aliud detinebat p' illius qd p'bedā vel dignitas vacare i p'imo p'babilliter credebat. et. Et q' h' h' mēto de p'bedā et dignitate. Jō sciendū fm ho. q' p'bedā ē ius p'cipiēdi pueniūs in ecclia p'petens tāqz vni de collegio. et nascit ex canoniam sicut filia. qz ex quo aliqz hñtē canoniā dī hñtē et p'bedā. extra. de p'bedā. relatiū. p'bedā igit p'petue p'sistit i iurētū p'ceptōe. canonica aut i iure alitū q' in canonicā recept' est. Ad qd sus postea p'inet p'bedā: stallus i cho ro vox in capitulo vt. d. c. relatum.

¶ Dignitas ho s'z Arch. i. d. c. i. d. cō 14 sue. li. vi. ē administratio rez eccliastrica cū iurisdicōe. p'pterea hñtē dignitatē s'z pa. i. c. de multa de p'bedā. ē hñtē iurisdicōez. s. q' ad rez p'ietiosū: et i modicis causis. Sicut archiep' p'p'ert i ecclia p'ctautēsiā q' excōicā: suspēdūt et absolūt. Vñ qlibet rector seu p'or ecclie collegiate dī hñtē dignitatē vt nō 3 rat pa. i. cle. i. de elec. et in cle. ne i agro de sta. mo. Pro hoc facte. i. c. idē mīta tibus de ele. li. vi. vbi abbatissa dī hñtē dignitatē. Limitat tñ hñc Inno. i. d. c. de multa. si ē p'petua alleg. c. y. de sta. mo. tñ s'z nō sit p'petua dūmō possit eē p'petua: sicut est i mīstris ordiis mīnoz sufficit. Nā dī esse p'petuū qd est i p'petua p'petua. vt notat Lardi. in cle. ij. de rescrip. Itē dī dignitas si in ecclia vbi est reputet p' dignitate. et hēat ad ministratōne p'petuā rez spaliū: s'z nō sit numerata. iter dignitates eccliastr.

perioris copia de iure. nec de facto qz
 nō est. & tūc est claz. vt. d. c. dñs. Qñ
 qz pōt haberi copia de iure sed nō de fa
 cto. Exēplū. Impator ē mō in alama
 nia. est de iure superioris de facto in p
 tib⁹ istis ei nō pōt. vel pone i marchia
 ē rector p eccliarū nūq̄ pōt de facto
 p occupacionē tyrānoꝝ: & tūc est supi
 oris copia nō haberi. Qñqz pōt hēri co
 pia de facto nō tūc de iure. Exēplū. aligz
 tyrānus occupauit multas terras de fa
 cto: quī de iure nō est dñs: tūc puto re
 currēdū ad ea q̄ nō. Inno. i. c. nūq̄ d
 elec. v3 qz aut tyrānus ille sua auctorit
 ate occupauit: & tūc nō habet p supe
 riorē. & non valeret qd ab eo fieret. vt
 C. de sa. san. ec. l. determinus. Aut fuit
 electus ab habentib⁹ p̄tatem q̄ vi vel
 metū: & tūc aut hoc nō ē notoriū: s3 p
 vero dño se gerit & sic reputat cōter
 & tūc habet p̄o supiore. vt l. barbar⁹
 ff. d. off. p̄o. Aut ē publice notū q̄ est
 tyrānus nō dñs: & tūc nō habent p su
 p̄iorē nec v3 regis suc. Qñqz copia su
 perioris pōt hēri de iure & de facto s3
 hēri nō expedit: qz forte expenderetur
 plus sit id d̄ q̄ p̄cederet vel forte pal
 lus iniuriam est paup̄ & tūc ē puto q̄
 si sit necesse q̄ a deat supior: imo sit p
 cedēdū tāq̄ si supioris copia nō hēret.

¶ Quis ē aut itle iudex cui⁹ offiū i plo
 rat vt det h̄mōi lniaz. ff. sigdē p̄ statu
 ta edita ab his q̄ h̄nt auctarē. hoc alig
 b⁹ ē cōcessū. illi adēdū sūt. Sed si de
 iure cōi loq̄mur. tūc sicut ex pte eius
 q̄ quē rep̄salle p̄cedūt regit⁹ q̄ supio
 ris copia h̄ri si possit vt dictū est. Sic
 ex pte cōcedētis rep̄sallas regit⁹ q̄ sit
 tal⁹ q̄ supiorē nō hēat. qd p̄bat. nā. cō
 cedere rep̄sallas est idicere bellū. s3
 qñqz istud bellū nō idicatur vnuerſa
 liter ex parte indicētis. vt ei⁹ q̄ quē idē
 ctur q̄ vni p̄mittit alios capē. s. p̄tici
 lare hoies. & sic idubie est p̄ticolare
 ex vtraqz pte possz et esse vnuerſale ex
 vtraqz pte. S3 bellū iustū nō pōt idē
 cere nisi ille q̄ supiorē non h3. vt. ff. de
 capti. l. hostes ergo nec p̄cedere rep̄
 sallas. & ita s3 Inno. extra d̄ resti. spo. c.

olim. Et s̄ legitur q̄ si est aliqua ciuit
 tas saltē de facto q̄ nō recognoscat su
 periorē. & regat p̄ populū s3 suos ordi
 nes. q̄ p̄tās vel rector nō p̄t cōcedere
 rep̄sallas nisi aliquo statuto eēt et p̄
 missum sp̄s̄r. deberet igit adiri p̄ rep̄
 salijs p̄cedēdū. ip̄e populus siue ordo
 vel cōsiliū apud quē est omnis p̄tās.
 Itē ex predictis legitur. q̄ si ē aliq̄ ciuit
 tas q̄ s̄best alicui p̄ncipi. seu f̄git: & nec
 ip̄a ciuitas nec aligz official⁹ regis p̄t
 cōcedere rep̄sallas: sed ip̄e solus p̄t
 ceps. rex vel dñs. Dico tūc q̄ i osb⁹ casib⁹
 b⁹ d̄ qb⁹ dictū ē. s. q̄ supioris copia si
 itelligit hēri ex pte ei⁹ q̄ quē p̄cedūt. i
 illis itelligēdū ē supioris copia nō ha
 beri ex pte p̄cedētis. & i illis casib⁹ ci
 uitas s̄dita regi vel comes regi s̄dita
 tus possit cōcedere rep̄sallas. Sicut
 n. in qbusdā casib⁹ p̄ vrgētē necessi
 tatē. p̄mittitur aligb⁹ q̄ ius sibi v̄dē
 cēt. vt. l. ait pretor. s. si debitorē. ff. de
 h̄s q̄ in fran. cre. Ita in p̄posito ex d̄
 ctis casis pōt ciuitas dñs s̄dita rep̄
 sallas p̄cedere. quādo supioris copia
 non potest haberi hec Bar.

¶ Quero s. q. quōt d̄tana. cōcessū fūe
 rūt rep̄salle in ciuitate lucana s̄ florē
 tinos. Ad q̄dā origine florentinū ha
 bitabat luce an possit ibi capti. ff. bar.
 in. l. p̄nciales. d̄ ver. si. refert d̄ Zab.
 de rapo. disputasse h̄ac. q. & tenuisse q̄
 si qz florentin⁹ siue d̄ florentia d̄ q̄ ibi. cō
 uersat & moratur. vt. l. i. s. bestias. ff. de
 postulādo. qz magis ispicim⁹ accidēs
 q̄ originē Bar. tūc ibi relinquit h̄ sub
 dubio. & refert se ad notata p̄ eū i tra
 ctatu rep̄sallaz. & ibi r̄p̄tiones predi
 ctā. d̄cēs. q̄ florentin⁹ siue de florentia d̄
 q̄ ide ē municeps. & itelligē d̄ munici
 pe p̄p̄rii qui m̄tera subit. aut ergo ha
 bitat alibi. & florentie nō subit p̄ se vt p̄
 trē aut fratres m̄tera. & tūc si alibi mo
 ratur. tūc nō d̄ florentin⁹. & sic nō potē
 rit capti. nec. molestari. sec⁹ aut si florentie
 s̄bit onera. & aliā rōnē assignat bar.
 ad h. i. d. l. p̄nciales. qz rep̄salle p̄cedū
 tur p̄ d̄ictū ppli. & tō nō p̄t p̄cedi. nō
 si q̄ illos de p̄plo q̄ deliq̄t. Idē s3 Ja.

de bel. i. anetético vt nō si. p̄g. ad p̄di
cta. facit q̄ q̄ nō sentit q̄modū p̄ime
non v̄z sentire incōmodū.

Rescriptū qd̄ sit. R. h̄z p̄a. i. R̄ica ex
eo. q̄ R̄p̄tū h̄z q̄ cap̄t̄ i illo titu. cō
ph̄ēdit̄ p̄uilegiū z b̄n̄ficiū p̄cipue p̄l
cip̄is z alia rescripta que emanāt ad
iuris ob̄n̄t̄iā. q̄n̄q̄ t̄n̄ sumitur p̄p̄rie
z t̄nc rescriptū est illud quod p̄nceps
scribit ad iuris ob̄n̄t̄iā: vt q̄n̄ p̄mit
tit cām v̄cidēdā iter aliquos. P̄ uile
giū h̄o cū p̄nceps aliqd̄ scribit̄ h̄z iur.

1 Qualiter d̄t cognoscatur rescriptuz
p̄uilegio. d̄ic q̄ ex forma. p̄tr̄ul̄c̄z z ex
forma d̄ictaminis.

2 Quis p̄t ipetrat̄ rescriptū: R. h̄z B̄i
rectoriā. l̄. i. i. xi. q. i. d̄ actor q̄ r̄e z ḡcū
q̄ h̄z p̄hibz̄ ipetrat̄ p̄t Immo z̄ fū ip̄e
trat. C. v̄. p̄ci. impa. off. l. vn̄uersis. et h̄
d̄n̄z i cām. ff. v̄ h̄is q̄ s̄nt̄ sui v̄l̄ ali. iuris.
l. vi. p̄hibet̄ d̄t h̄ēit̄ ipetrat̄. C. v̄. s̄a.
tri. l. i. y. It̄ excōicat̄. ex. eo. dilect̄ z v̄
p̄cu. x. si. nisi v̄ excōicat̄e sua z cā eius
d̄t m̄tionē faciat i rescripto. ex. eo. ab
excōicato. Nec v̄z ip̄o iure rescriptū v̄l̄
p̄cessus p̄ eū h̄t̄: si ab excōicato sup
alio q̄ excōicat̄ōis v̄l̄ appellat̄ōis ar
ticulosuerit̄ ipetrat̄. ex. e. p̄o iur l. vi.

3 Quid si p̄curator. excōicat̄ ipetra
tū l̄has p̄ aiq̄: nūqd̄ valeat R̄p̄tū. R.
h̄z Jo. mo. z Jo. an. q̄ non ex v̄ p̄ba.
p̄ cessionē. q̄ si h̄z p̄ncipali excōica
to p̄ se ipetrare: nec p̄ alio. s̄z archi. in
telligit̄ v̄ excōicato publice ipetrat̄e re
scriptū. ar. de re. iudi. ad p̄bādūz. q̄ si
erat occult̄ v̄z z ipetratio. ff. de off.
p̄to l. barbari. z extra de p̄cu. p̄sulti.
vbi h̄z h̄os. Idē Jun. i. c. si vere. v̄ s̄e.
ex. v̄. s̄c h̄z Jo. mo. q̄ excōicat̄ excludit̄
ab oi p̄ncipali d̄e cōionis sic v̄portat̄
ff. de pe. q̄dā. It̄ satis ē q̄ v̄legi possit
p̄sona: i s̄ecta excōicat̄ōe. q̄. d. c. ip̄o iu
re. loq̄tur id̄istictē. z t̄ō ḡn̄alr̄ intell̄gt̄
v̄z. z alij loq̄unt̄ h̄z ātiq̄ iura q̄n̄ rescri
ptū n̄ erat nullū s̄z ām̄lādū p̄ exceptio
nē. z sic it̄tellerit̄ c. p̄ia. de excep. lib.
vi. v̄l̄ q̄n̄ erat ita secretuz q̄ nullo mō
poterat p̄bari. Qd̄ vez ēēt i iudic̄o
p̄t̄iosoz z nō i foro p̄nc̄: q̄ tale rescri

ptū in veritate nō valet. hec B̄r.

CAn d̄t rescriptū emanās h̄z ius d̄eat
facē m̄tionē v̄ illo iur̄ h̄rio: Pa. i. c. si
n̄ll̄. d̄ rescrip. p̄dit̄ opti. Jo. an. q̄ tal̄ ē.
aut rescriptū h̄z cl̄az derogatoriā ad ius
vt q̄z facē m̄t̄ōez d̄ iure illo: v̄z h̄z eū
ēt si faciat m̄t̄ōnez p̄ h̄ba ḡn̄alta. aut
rescriptū n̄ facē m̄tionē v̄ iur̄. Et sic aut
illud ius h̄z cl̄am derogatoriā. Exēplū
ibi z t̄n̄ valet rescriptū. Aut ius si h̄z
clausulā derogatoriā. Et t̄nc si em̄et re
scriptū in sola p̄uilegiū v̄z: h̄z nō faciat
m̄t̄ōez de iur̄. aut emanat p̄formam
rescripti. Et t̄nc: aut motu p̄p̄o. p̄ncip̄l̄
z v̄z h̄z eū p̄. c. si motu p̄p̄o de p̄b̄. l̄.
vi. Aut ad istā: tā p̄tis. Et t̄nc si ex cer
ta scia p̄ncip̄is v̄z Al̄o sec̄. S̄z hec d̄i
stictio nō placet Pa. Nā q̄ ad p̄mum
d̄n̄ d̄icit̄ q̄ v̄z rescriptū h̄z ius etiā si fa
ciat ḡn̄ales m̄tionē. Nā hoc v̄l̄ h̄ illū
tex. vbi requirit̄ exp̄ssam m̄tionem
z t̄ō. d̄icere sic q̄ aut̄ ius h̄z clausulam
derogatoriā. z t̄nc serua formā datā i
illo iure. Nā si requirit̄ sp̄calē m̄tio
nem. non sufficit generalis: sed d̄z esse
specialis: saltē p̄ verba exp̄ollētia etiā
limitat̄ Pa. vt notabiliter voluit Bal.
post c. f. l. humanū. C. de legib̄. vt p̄
cedat i rescripto. sc̄cus. i p̄stitutione. nā
p̄stitutio h̄z p̄stitutionē valet facta m̄
tione generali de constitutione h̄ria.
vt si dicatur. nō ob̄stare h̄cūq̄ p̄stōne i
h̄ritū. ad h̄ cle. dudūz. de sepul. ar p̄stō
emanat cū maiori maturitate q̄ R̄p̄tū
aut ius nō h̄z cl̄am derogatoriā z t̄nc
eo casu q̄ ē h̄ēda m̄t̄ō qd̄ q̄n̄ sit stat̄i
d̄icet̄. z t̄ō nō sufficit m̄t̄ō. multū ge
neralis. vt puta nō ob̄stare h̄cūq̄ lege.
nec requirit̄ m̄t̄ō oīe sp̄alls. s̄z satis ē
q̄ dicat̄. nō ob̄stare h̄cūq̄ lege q̄ i h̄ritū
loq̄it̄ ita voluit bar. p̄cordādo m̄l̄as
glo. iur̄ cūllis l̄n. l. h̄. C. si h̄z ius. z hoc
quo ad p̄mum in secūdo m̄ēbro vo
luit Jo. an. q̄ si ius h̄z cl̄az derogatoriā
nō valz rescriptum sub quacūq̄ for
ma p̄cessum. nisi faciat de illo iure m̄
tione qd̄ est notādū. Tertū m̄ēbro ē
q̄ p̄uilegiū h̄z ius n̄ h̄is cl̄az derogato
riā valz. dubitat pa. an hoc sit vez. z

potest credit oppositum p. c. ex pte b ca
 pel. mo. ubi dicitur qd si papa confirmat poza
 tu religioso claustrali no valz: no sca
 mentione d iure pmo. Na sepe privilegia
 emanat h ius ex nimia occupatōe p n
 cipiū: vel pp nimia oportunitate petē
 tiū. Et id nisi fiat mēto d iure saltē in
 gñe: no psumit pnceps velle pcedere
 h ius. Et hoc scribit Bar. i. extranagāt.
 ad repmēdā. Et id alibi dicit gl. qd si v
 latio spurij sca p pncipem facta mē
 tiōe de iure. Quartū mēbrū: qd rescrip
 ptū emanat h ius motu proprio valz:
 is non faciat mētionē d iure. Dicitur
 pa. an hoc sit verū: qd motu proprio
 solū excludit surreptionē: no autē spūat gra
 tū h iurisdictionē pcedē: vt no. i. d. si mo
 tu proprio. Sz de mēte pncipis non est
 pcedere aliqd h ius: no sca mētiōe, de
 iure: vt i. d. c. ex. pte. Dicitur tñ Jo. and.
 forte seruaret i pntia. p dicitis obstat
 vt. ff. d. excu. tu. l. idē vulpian. vbi dicit
 tex. qd si pnceps scies aliqd eē tu
 torē dedit sibi lnam mutādū domici
 liū: vt eā absolueret a tutela: sz de ea n
 fecerit mētionē. Et ex ista. l. colligi no
 tabiliter ibi Bar. qd tātū valz certa sc
 entia: qm dispēlatio. Et pōdera qd si
 loquitur qm in rescripto fiebat mētiō d
 certa scia sz satis ē qd pnceps sciebat
 illū eē tutorem. Et multi legisse p illū
 tex. solent dicē qd si pnceps scienter p
 mouet idignū: vel aliqd facit h ius: vt
 dispensare. Et pfecto illa lex no facit
 ad qd allegat. No. n. loquitur i privilegio
 h ius: qd absolutū aliqd ab onere
 tutela: z in facto pntulati. Et sic est il
 lud potius qd dā h iurisdictionē absolutōis
 ab onere qd privilegiū h ius. z hūc in
 tellectū sentit Bar. in. d. extranagāt. Et
 aliud membrū est qd rescriptū ema
 nat ex certa scia: z tūc valet h ius fm
 Jo. an. sz pa. multispliciter limitat. vt
 apparet ex supradictis z addit notabi
 le dicitur Bar. l. deā extranagāt. qd vbi
 rescriptū emanat h ius z in fauorem
 republice: valz: sz si faciat mētionē
 d iure. Et tūc vt dispensatū h ius: Se
 cus si emanat i fauorez puate psonē:

Rō diuersitatis ē. qd iura hnt claz de
 rogatoriā in rescriptis qm emanat i fa
 uore pnti. vt. i. l. rescripta. C. d. pnti. im
 pe. of. Tre psumit tūc rescriptū surre
 pticiū. vel emanasse ex nimia occupa
 tione pncipis. Seco si i fauorez publi
 cū. z p dca bñ notabilis. qd no habes in
 aliquo loco ita bñ discussa hec Pan.
Additio. Vide qd notat lud. bo
 lo. in addi. Jo. de ana
 nia in pñlio icriptete inuocato diuino
 suffragio. vbi dicit qd cfa no obstante
 validat rescriptū seu restitutōez ex ple
 nitudie ptatis. si dicat no obstante aliq
 i hñ faciente ita Bar. firmat. i. l. fin.
 C. si h ius vel vit pu. Et bal. expse de
 pace pnti. i. p. linellartū. z in. l. eos. C.
 de ap. Addit etia qd si p superiores no
 possit tolli dñuz alteri qntū. qd non
 est vep sep. Tñ tolli pōt dñuz qntum
 p sniaz. vt elegāter firmat Bal. i. l. fi.
 C. sen. resc. no pos. Lū i oi snia itelli
 gat cfa. salua scia ptate pncipis. l. fi.
 C. de legibus. vel et itellige q loco p n
 cipis habet. qd dicitū pōdera pnt ius
 acqntū p sniaz. sit acqntū p mediū su
 ris ciuilib. z sit de iure ciuilib. id facili
 tolli pōt qd ius gentiū. Et indubitan
 ter est vep si est in ea cfa derogatoria.
Quid si princeps mādāt reuocari
 qd factū est vel imutatū in tali cā.
 an lue scm reuocari dz. Rñdet q tale
 rescriptū dz intelligi in facto mino le
 gitime: no de eo qd erat factū legitie
 p hoc. tex. notabilis. in. c. audita. d re
 st. l. spo. Na z si no liceat de ptate pce
 dent rescriptū disputare. qd esset cri
 me sacrilegy. §. g aut. xvij. q. iij. in de
 scia z volūate ipsi scribētis licitū est
 disputare. z in h pōt hēri scriptatio.
 Vide ad hoc glosam singularem. i. c.
 preterea. xxij. di. Et ad. c. l. de pnti. lib.
 vi. rñdetur qd illud est verum per in
 terpretationē. qd oia iura princeps p
 interpretari. z sic rescripta recipiūt alē
 qm interpretationem iustificatū. vt
 in casu p dco. aliter videret ipm sen
 sisse iniquum.
Quādo at rescriptū valeat. z que 7

opponi possint. **S** illud **B**ir. dicit qd ad
h qd rescriptum teneat nihil dicitur supprimit
ex his qd mouere possunt aium princi-
pis ad vadam rescriptum: vel denegandum
et primo qd series facti e expmenda. ex
d coha. cle. sup eo. ite pcessus cae extra
de re. indi. inter monasteria. Et si p su-
gestionem falsi vel suppressionem veri re-
scriptum fuit impetratum: tollit extra eo. sup
lris. vbi Pe. de sap. notat sex regulas.
Pria e: qd ille qd p fraudem et malitiam
lras impetravit: et expssit falsitatem: nullam
comodum ex iphis lris psequitur: vt in. d.
c. sup lris. Secda e: qd p fraudem et malitiam
supprimit veritatem: careat penitus im-
petrat. extra eo. ad aures. et de pbe. n.
pot. li. vi. Tercia e: qd ille qd p simplicitate
et ignorantiam impetrat et expmit ta-
le falsitatem: qd si eet suppsa papa i for-
ma cot nihilominus lras concessisset pot
petere: vt iudex delegat fm ordinem iu-
ris i ca pcedat: s; n; s; forma i lris pces-
sa. extra eode ex insinuatione. Quarta:
qd qd suppmittit veritatem vel occultat: iudex
pcedere s; forma iuris: no s; forma
litterarum. li. ij. di. ex antiquo. qz si exire
fisset papa nihilominus lras concessisset.
Quinta qd si oligo lras impetravit p
expressione falsitatis: qd tacita papa nuq
lras concessisset: p eas iudex nullatenus p-
cedat extra eo. si pponere Sexta e: qd
qd impetrat lras et supprimit veritatem: qd ex-
psa no dedisset lras: delegat n; pcedat
p easde: qz eade ro qd mouet delegat:
dz mouere et delegatum. Et sicut dele-
gatus sue cognitionis effectum non impo-
tat. extra eo. sup litteris. z. c. scilicet
S quo poteris scire qn tacta solita
res: qd suppsa lre nullatenus herentur. B.
fm Dost. xxv. casus ex his pfi. p p-
de. Si lex priuata: si dispensatio pactus
vel si rescripti: snia: siue statuti Baze
nobilitatis: ac appellatio ca. Et homi-
nis meta: vel pfirmatio pape. pcessus
titulus: series: pssio certa. Paupras
facti possessio: liscq; pedens: grauamē.
Bra: vedito: qf: ac exceptio: ciuis: cla.
firma fides: s; his iuges anathema. si

nis tollit nisi merito scilicet pbe. Si lex p-
uata. i. pulegati qd h; ille qd que impe-
trat rescriptum tollit rescriptum nisi faciat
mentionem de pulegio pmo. ex v pscrt.
ventes. Si dispensatio sit facta sup hoc
extra de si. pby. ex tua pactum si pcessit
rescriptum vel pulegium: extra de dect.
ex mltiplici. vt pactum sit secutum. de pac.
qz ex eo. li. vi. Vel si rescriptum: aliud sit
it pmo impetratum et osium. extra eo. c.
ij. z. iij. Snia fuit lata sup hoc. sup qd
impetravit rescriptum. ar. extra de fide
instru. iter dilectos. Siue statuti: sit su-
per hoc factum extra de pfi. ca accessi-
sent. Baze nobilitas. extra eo. sedes ac
appellatio sit sup hoc facta ex pte sua
extra eo. ex pte: vel ex pte aduersarij.
extra de pfi. vt. c. bone. Lanfa. f. excōi-
cacionis. Et si plures sint: eis debet ex-
primi. extra de offi. or. ex pte. aut hois
meta. i. terminus appellacionis psequi
de appositus a pte. qd puenire no pot.
extra de appel. sepe. Vel pfirmatio pa-
pe extra. de pfi. ex pte. pcessus cae: qd
expmit debet. extra de re. indi. iter mo-
nasteria. Titulus. f. officij que tacite
quatuordecim ministrum eet. extra eo. postu-
lasti. Series. f. seriem. facti et totum p-
cessus dz rescriptum ptenere. extra eo. di-
lecti filii pssio certa. i. vtz sit licus vt
laic. extra eode cu ordinem. paupras. f.
an sit dices vt i dignitate posit. extra
eodem ad aures. facti possessio. i. cu ali-
us de scio: n; de iure possidet. extra de
pces. pbe. lras. Liscq; pedens. extra ne-
lit. pe. dilect. Branainē. qz ex qd ante
d. pape aliq; recept. e in aliq; ecclesia:
obstat exceptio scdo impetrat: nisi de re-
ceptioe pmi fecerit mentionem fm Ber. z
host. extra eo. madatum Bra. i. si id rece-
ptus e in aliq; ecclesia. d. c. madatum. Ven-
ditio. f. rescripti sibi pcessi a sede aplica
p pssione qd rexit extra eo. ad andicti
az. P. f. i. g. ministravit i ecclesia qd fili-
impetravit. extra de si. pby. c. ij. ac excep-
tio. f. pposita i iudicio extra d. pcn. In-
nra ciuis: qz de ciuitate et diocesi fieda
e mentio. ex. e. significat. c. rodulfus
cla extra eo. co dilecta. vbi no vallet re

scriptū. ij. q. nō facit mētionē q̄ arti-
 culus fuisse in prio rescripto insertus
 firma fides. i. sacm de quo nō facit
 mētionē. extra eo. p̄stitutus. Idem fi-
 des interposita ar. extra de p̄st. ex lris
 S; his idḡis anathā. q; si tacet excōs
 catōez suā nō v; extra de p̄cur. c. fi. nī
 si sup̄ defēsiōne vel appellatiōe p̄ ex-
 cōcatōe. ipetret. extra eo. ip̄o iure li.
 vi. finis tolle: nisi mētio scā p̄bet. i. re-
 scriptū p̄ p̄dicta ipetratū n̄ valebit. nī
 s̄de p̄dictis faciat mētionē. Adde pre-
 dictis vnū semp̄ mēti tenēdū. z nō est
 alibi ita exp̄sus q̄d no. pa. in. c. p̄stitu-
 tus extra eo. vbi p̄ tex. illā cōcludit q̄
 surreptio viciat gr̄az ip̄o scō et si p̄si-
 stat i tacēdo factū altentū: q̄ ipetrās p̄
 babit. ignorat. Nā ipetrās v̄ q̄ ibi po-
 terat pbabilr ignorare statutū nume-
 rū ecclē. maxie si statutū emanauit. dū
 ip̄e fuisse abns. Et rō hui⁹ dicti p̄t eē
 q; p̄siderāda validitate gr̄e nō aduer-
 tim⁹ ad culpā ipetrātis: sed poti⁹ ad in-
 tentionē p̄cedētis vt i. c. postulasti. extra
 eo: Si aut̄ papa sciuisset statutū p̄ces-
 sisse et p̄ momentū nō dedisset saltē ita
 de facili lras p̄ q̄s infringeret statū ec-
 clē. hec pa. ibi p̄t ergo fieri p̄clusio
 q̄ oē factū q̄ exp̄so papa n̄ p̄cessisset
 vt nō ita de facili: viciat gratiā vt p̄ui-
 legiū: sed i sit lris ad lites s; eūdē
 pa. i. c. q; circa. de p̄sā. q; ex surreptiōe
 nō s̄t ip̄o iure nullus: s; p̄ exceptōez an-
 nullā. de. vt in. c. ceter. z i. c. plerūq; z i
 c. si aut̄ extra. e. Adde p̄dictis q̄d not.
 Be. in. c. si motu p̄prio. de p̄bē. li. vi. q;
 lz mot⁹ p̄prio excludat oēs surreptio-
 nē nō tñ tollit viciā: nec ad bñficiā p̄-
 sonā illegitimā habilitat: vñ nō tollit
 defectū natalitū: vel etatis viciā z filia
 que lz p̄ viciā surreptōis nō possit oppo-
 ni tñ p̄ viciā iuris cōis bñ p̄nt: cū p̄prio
 motus nō faciat disp̄satōez talitū z di-
 cit aliud notabile q̄ certa sciētia p̄nci-
 p̄is p̄ testes p̄bari p̄t et si nō exprima-
 tur in lris. sec⁹ dicit de motu p̄prio vt
 p̄bari nō possit p̄ testes: licz aduersa-
 r̄ velit p̄bare q̄ ad iusticiā alteri⁹ h̄
 fecerit papa: nō audiet. q; illud. eēt ar

guere papā de mēdatlo

Quid aut̄ si papa motu p̄prio dñs
 p̄cat: vel aliā gr̄az p̄cedit: nūqd̄ falsi-
 tas p̄ ipetrātem expressa h̄eat viciare
 gr̄am. R. pa. i. d. c. q; circa refert aliq̄s
 dubitasse. S; ipse simplr t; q; si ē tale
 qd̄ q̄ tacito vel nō exite papa gr̄az n̄
 p̄cessit: itic viciat: q; lz mot⁹ p̄prio ex-
 cludat surreptōez vt dicitur est: nō nī cō-
 firmat gr̄az s; itentionē p̄cedētis vt no-
 tabilr sentit Jo. an. in. d. c. si motu p̄-
 prio. Et v̄de glo. notabilē ad hoc. in.
 clemēina si romanus. s; p̄ben. q; de
 dicit q̄ motus p̄prio n̄hil operat vt
 tra casus in iure expressos.

Residentia. i. clicoz in suis ecclijs
 vbi not. q; q; h; bñficiū eū cura
 tñr ad residētia. extra de elec. lz canon.
 li. vi. S; lz q; h; q̄cōq; alia bñficiā q;
 bus hoc p̄petat ex statuto vel p̄uilegio
 aut p̄suetudine approbata. vt vult In-
 no. in. c. clicos. extra de cle. non resi. Et
 addit itellige oē bñficiū r̄sidētia regre-
 re nisi p̄riu p̄tet. z plus dicit ho. q; q;
 lib; clicus tenet residere. d. c. clicos S;
 ue magnū sit bñficiū: vt ep̄atus. vi. q.
 i. puenit. z d; r̄sima cōficere: ordines
 celebrare. z quolz die dñico dñis offi-
 cijs iteresse de p̄se. di. iij. ep̄s. Nisi iusta
 cā ipediat: vt ibi dñ. S; lz et si modicū
 sit bñficiū. extra eo. cōquerete z d; bñ-
 ficat⁹ iteresse matutinis z vespis. als
 si icorrigibilis sit: deponit. lxi. d. c. si
Utz q; ex p̄suetudine possit recte
 fructus bñficiij i absentia. R. s; ho. p̄t vt
 extra de p̄st. cū oēs. Hoc tñ itellige in
 q̄tū p̄ hāc p̄suetudinē n̄ droget dñio
 cultus: vt als non sit irrationabil. als
 sec⁹ extra de p̄sue. c. fi. S; talis p̄suetu-
 do p̄ria statuto tolli p̄t: vt si ecclia sit
 ministris destituta: ita tñ q; p̄bēda ab-
 sentis assignet. subrogato. extra. eo. cū
 dilect⁹. S; si tale statutū faceret cano-
 nici. p̄ p̄prio cōmoda puta vt inter se
 dñidat illud qd̄ abns p̄sueuit accipe-
 re: nō v; d. c. cū oēs

Quō clic⁹ in bñficio deat residere. z
 R. s; in ho. d; residere i p̄pa p̄sona fuit.
 do ecclē. ex eo q; nōnulli. z. c. se. z d;

butre i suo ordie. extra de si. pby. pro
posuit. Paru. n. et sui pntia exbere z
cure proprie ecclie negligere.

3 **U**tz n residens possit excusari ex ali
qb^o casis. R. Excusat pzo si iusta sit ca
sine abntie: vt pp inimicitias vl aliqd
hmoi. extra. e. iter qtuor. z te ntr p vi
caru de butre. z hz Al. illi q sine iusta
ca n residet: z sua officia n iplet: sz po
n^o voluptatib^o vacat nihil hnt turis i
reb^o eccliaisticis z si recipiunt tenet re/
sistue. Reddit^o. n. eccliaz st stipendia
butentia. vñ z iura idtre ut clicis pda
lez residetia. Tñ qd sit de foro pten
tioso vt sufficeat ad salutem: si ipe sua cu
ra z ipentis puidet ecclia deerer officie
tur z ppls sufficienter regat. z ipe hde
ste vite z mox bonu exēplū sbdu^o on
dat: z iterdu p se ad locū accedat z o
pdict certificetur. Itē excusatur. lz sit
pns: tñ sui sua clpa ipotes ē fact^o aut
ifirm^o. extra. e. cū dilect^o. vii. q. i. pntia
Seco si de lnia plati ex ca rōabilī sit
abntis. extra. e. relatū. z. d. c. lz. Alis ē si
ne lnia plati pegrini nō pōt extra d vo
to magne. S. vep. Tertio: si hz eccliaz
pochiale pōt ex dispēlatōe epti eē i stu
dio p. vii. ānos. vt extra d elec. cū ex. e.
li. vi. qto: si hfer sup h spale pūlegū
hē ēi abntis p residete vt dicet i. d. se.

4 **S**ūt z alie cae i qb^o nō residens hē
p residete. Pna sit i butio pape. d. c.
cū dilect^o. Seco. si vn^o vl vno ex cāo
nicis sint i butio ppry epti extra. e. de
cetero z audietia. Sz epti suffragane^o
si mozeur cū archiepo n residet ar. ex
tra de of. or. pasto. z no. q. g ē i butio
pape vl epti sui recipit qdē fruct^o bñfi
cū pōt vntualia: sine qūdianas distribu
tiones. q n solēt abntis: b^o dant. vi. i. d. c. d
cetero. z extra de pbē. lz. z extra. e. c. i.
li. vi. Tertio: si se n abntat i fraudē. sz
ecclie sue iura fidefr plegē. ex. e. ex pte

5 **E**t ex pdictis pz qd dicēdū de illis
q data opa z affectate ēt ca rei publi
ce sūt abntes. an gaudeāt pūlegijs so
litis. R. q nō vt. l. z q data. ff. ex q. cau.
ma. z. l. pe. C. quō z qñ iudex. z. l. vnt
uerfi. C. de lega. z aduerte q ille q i of

ficio modici valoris abntis est cā respu
blice psumit affectate z data opa ab
eē vt. l. spadonē. S. si. ff. de excu. tu. Idē
tz Ln. de ro. i suis singularib^o. Et facit
q clicos abntes q vt ampliores obli
neat dignitates stāt cū cardinalib^o. Et
abasiatores tenentur restituere expēsas
cōtati qñ itat plusqz expediat dolere
vel volūate sua. vt. in. d. l. z q data.

Adde ēt vnū singulare qd no. pa. 6
i. c. cū pūssio d cle. egro. q clico egro
tati nihil est subtrahēdū de his q p sue
uit pcipere i sanitate. Infirmetas ergo
fingit eū residet z itereffe dūis. Et in
tellige h qñ infirmetas ē cā imedatā n
desuēdū. Nā si pns nō residet: infir
mitas supuentēs nō eū excusat: vt dī
cūt doc. ibi z bñ Nā casus supuentēs
recepit declaratōez fm statutū pcedē
tem. vt i. c. maiores de bap.

Restitutio. i. cōiter. Utz sit de ne
cessitate salutis. R. fm Sco. i q
to di. xv. q sic. q: sicut auferre alienū
eū pcm mortale. qz pceptū dūinū
negatiuū. i. Nō furtū facias. Ita z te
nere alienū. z ita sicut ē necessariū ser
uare pcepta negatiua. Ita necessariū
est nō tenere alienū dño inuito. z per
pna vel actu statiz restituere: vel saltē
velle reddere cū fuerit oportunitas. sic
tñ q dilationē petat ab eo q pōt vñ
rei concedere fm Tho.

Et p pdictop declaratōe distiguen
dū ē q aut debitor ē in articulo extre
me necessitatis. aut nō. Prio casu nō
tenetur ad restitutōez. qz i extrema ne
cessitate oia sūt cōta. l. i. S. cū in eadez
ff. ad. l. ro. de tac. Ideo dicit Sco. vbi
s. q si detinens rē alienā est i extrema
necessitate. z ille cuius res est nō. sz hz
aliq ctra extremā necessitates. q ista
res est detinentis iure polt. quo i extre
me necessitatis articulo ad puidēdū
necessitati nature via oib^o extrema ne
cessitate detētis est pcessa. vt i. c. exyt.
de p. si. l. vi. Si aut abo sūt i extrema
necessitate. si pns deuenit dñs ad eam
dz reddi dño duplci iure tñ qz pzo su
um. tñ qz ex iusta necessitate factū ē la

Um. Si vero prius deuenit detinens. factu est inu. Et tunc dno post deueniens ad necessitate si dno reddi. qz cessauit dntu ei in re ista & factu est alterius iure poli. Si aut abo simul deueniat. dicitur qz dno reddi dno. qz nuqz excidit a dno p hoc. qz duobz cōcurrētibz. preualet qz potius ē. vt. ff. d. sta. ho. l. querit. sub tūgti Sco. qz si detētor deueniat ad pinguore fortunam tenet restituere. qn occupauit cessante extrema necessitate. Sz si nuqz ante extrema necessitatem occupasset tūc iuste simplr occupauit. s. re. suā. nec ad aliqz tñr restitutionē. h. ille. Idē hēs. s. furtū. h. v. l. qdā dicit ptra. Sz dcm Sco. vt equi. p. s. lertim qn talis res ē p. s. pta. Scdo cāu qn de bitoz nō ē in articulo extreme necessitatis. & tūc aut restitutio ē certa aut incerta. Si incerta vt qz nō iuentur cre ditor vel eius heres. restitutio ē fieda paupibz vt in. c. cū tu de vsuris. & tūc obitio ipotens poterit libē se ponere in manu epi vel penitentiarij s. mltos q poterit. si eis s. m. deū videbit. expe dte. relaxare debitū in totū vl in ptes vel s. bere dilationē vt paulati eroget paupibz. Si at restitutio ē certa. vt qz scit vel qz sciri pōt psonā cui dz fieri. tūc si debitor est in tanta necessitate & creditor in tāta facultate qz teneret de bitonj elemosynā subuenire. debitor nō tenet ad restitutionē. Nā h casu ipē creditor teneret fitro reddere. Itē gñaliter debitor nō tñr ad restitutionē eo cāu qz creditor deberet sibi nolle fieri restitutionē vt dicit Sco. vbi. s. subitū gēs exēpla dicit. debet enim velle qd hz sibi restitutionē nō fieri qn esset in puidictū cōtatis vl receptiētis restōnē qz debet velle bonū suuz & bonū cōe. Debēt enī velle nō fieri restitutōnem quādo eēt in diffamatōnē restituētis qz debet velle magis samaz p. m. qz illud modicū suū statim. Eōsimilr dz magis velle qz vitetur magnū incom modū p. m. restituētis. qz modicuz in cōmodū suū vel nullū in illa modi ca dilationē restituētis. Ex hīs sequi

tur qz qn eēt restitutō dānosa respubli ce vl et cū sit: vel diffamatiua restituēt] vel nūnis notabilr dānosa: nō tenetur ad stati restituēt. sed sufficit qz stati ex affectu restituat: & qz actu restituat ces sātibus scōuentē: s. hinc inde. et ex p dictis ēt subinfert qz qn ablatio fuit oc culta. tūc nō tñr ablator se p. dere: nec p. s. p. s. p. restituere. s. p. aliā psonā secretā & fidelē. Et expedit qz p. s. p. re: qz sibi ē crīm detecū p. s. p. s. p. s. p. de diffuse de ista mā. j. Restō vltimo. **Q**uid si p. p. a p. s. p. qz stati re stituat an nō pens peccet mortāl. frā. de may. in. iij. dicit qz sic qz p. p. p. de nō retinēdo alienū obligat semp e ad semp: qz ē p. p. negatiuū. hoc dicitū pōt intelligi qz peccet mortaliter nō ē rōe iniūctōs facte a cōfessore: sed respectu p. p. diuini rōe cū tenetur restituere ēt cessāte mādato cōfessoris. Nō aut ē itelligēdū qz rōe iniūctōs a p. s. p. facte ille incurrat nouū pecca tū mortale. vt dicit Pe de pal. i. iij. & Archi. flo. Nā hz eos triplr pōt cōfel sor aliqd iūgere penitēti vno mō per modū cōsiliij & exortatōis. vt qz quidie oret & elemosynas faciat. & ad hoc nō tenet. Scdo mō p. modū declaratiōis cōis obligatōis. vt qz oi anno p. p. cōtacet i paschate restituēt alienū. & sic nō incurrit nouū peccatū inobediētie. Tercio p. modū satisfactōis spāl p. cō missio & ad istā tenet ex p. p. & hoc vep p. peccatis mortalibz. nō at venialibz nisi forte ex contemptu.

Quis at teneat ad restōnem. s. s. Sco. vbi. s. q. dānificās tā pncipal qz fautor. tā bonozū aie qz corpis. qz fortu ne & infamie. An p. p. dicit de dānifi cātibz i bōis aie. Scdo i bonis corpis tertio in bōis fortune. de dānificātibz at bōis fame vide. s. detractio p. totū. **R**estitutio. ij. de dānificātibus in boni anime.

Quid sigs retraxit aliqū a religio nis igressu. s. s. Sco. i. iij. di. xv. qz si qz retraxerit aliqū tā obligatū ad reli gionē ex p. s. p. tenet ad restitutionē

f. agef dz q ille redeat. Si nō p̄t tene
 ſpe ſtrare: ſi ē p̄ſōa idōea religiōi vt ſic
 ſatisfaciat bñ v̄nēdo religiōi. ⁊ orare
 p̄ quēſiōe auerſi. vt Ray. ſecit. Si ſō
 aliquē diſpoſitū ad ſtrādū retraxit ne
 ſtraret. ſi h̄ ſec̄ aio p̄ſulēdi p̄p̄e utilita
 tē: puta qz fili⁹ ſuſtētabat eū: v̄l qz iſtrās
 dabat oīa ſua religiōi q̄ aſo ſpabat ip̄
 ſe h̄ere v̄l h̄mōi ⁊ tūc nō tenet religio
 ni: ſi h̄ ſecit ſine fraude v̄l ſuggeſtione
 alieni⁹ falſitatis. Si ſō h̄ facit aio no
 cēdi religiōi: tūc tenet̄ religioi nō ad
 equalēs: ſz ad aliquale iſductionē alteri
 us equalēt. ſ. ad iſgreſſū religiōis alteri
 us qz iſteret̄ iter h̄ere ⁊ p̄p̄e eē. Lōcor.
 Rt. i. iij. di. xv. dicēs qz retrahēs p̄ſo
 nā v̄llē religiōi ab iſgreſſu religiōis i
 tētiōe dānificādī, religioi tenet̄ illi re
 ligiōi ad iſterēſſe ad arbitriū bonoz v̄l
 roz. Si at̄ h̄ faciat nō p̄p̄ h̄ ſz vt p̄ſu
 lat p̄p̄e utilitati nō tenet̄ religioi ad. al
 ſz reſtitutiōez: ſz p̄ſōe enī⁹ p̄fectū ſpūa
 liter iſpediuit tenet̄ i ſp̄ritualib⁹ ſacere
 reſtitutionem quam poteſt.

2 **C** Utrū iſducēs aliquē ad peccādū cōſu
 lēdo: ſuadēdo ⁊ c. teneat̄ reſtitutiōi. ſz.
 ſz Sco. vbi. s. qz ſic mō ſibi poſſibili. ſ.
 iſducēdo eū ad p̄nias efficaciter ⁊ act⁹
 virtuoſos. Et ſi ſola iſductio nō ſuffici
 qz ſacili⁹ ē p̄uēter q̄ p̄uēter. tenet̄ ⁊ p
 ſe orādo: ⁊ p̄ornes alioz iſpetrare ſibi
 p̄uerſionē dānificādī p̄c̄m nō p̄adat. ⁊
 ſz tal nō poſſit digne ſatisfacē ſi iux
 iudiciū p̄ſeſſor̄is eē aliq̄ ſatisfactio iſ
 iungenda.

3 **C** Utrū ſeducēs v̄l d̄ſlorās ſoginē te
 neatur ad reſtitutionē eam ducendo.
 vide. s. adulterū. ſ. ix.

4 **C** Utrū dānificās alitū in bōis aie vel
 corpis ex fraudulento p̄ſilto. teneat̄ ad
 reſtitutionē ſz. ſz Rt. vbi. s. qz ſic. Et
 dic̄ qz appellatiōe fraudulēti p̄ſilij cō
 ſiet̄ malū p̄ſilij datū ex ignorātia. q̄
 uis bonū p̄ſilij dare crederet: ſi debi
 tā d̄lligētā nō adhibuit ad ſciendum:
 qz negligentia crassa p̄p̄e doli eſt.

5 **C** An aut̄ ſacerdos abſoluēs aliquē a
 p̄cō a quo nō p̄t̄ abſoluti: teneat̄ ad re
 ſtitutiōez. ſz. ſz p̄. dic̄ qz nō tenet̄ tūc

notificare qz nō potuit euz abſoluere.
 Peccat̄ tñ mortali ſm Rt. de q̄ vide
 s. cōfeſſor. i. Intelligē tñ p̄dicta ſi tal
 cōfeſſor ex ignorātia abſolueret. Sec⁹
 ſi ſcienter ⁊ penitēs parat⁹ fuſſet reſti
 tuere: ſiḡd reſtituēdus erat. n̄d ex q̄ dat
 cām efficacez ad nō reſtitueſi. v̄l tene
 ri. idē ſi abſoluſſet ex ignorātia crassa
 vel ſup̄tina vel affectata.

R eſtitutio. 3. de dānificātib⁹ in
 bōis corpis: ⁊ ad qd teneatur dic
 ſz Sco. i. iij. di. xv. qz aut̄ iſutilit̄ iſtū
 dānū. ſ. mortē aut̄ citra mortē. ⁊ iſtū ē
 duplex. ſ. mēdiabile ⁊ irremediabile.
 exēplū mutilatio ē irremediabile qz i
 pedir̄ ex toto actū h̄ūanū qz p̄petit̄ hōi
 ſz illū mēbz. puta abſcidit manū dex
 terā. Remediabile ſō ſiue curabile eſt
 vt vulneratio v̄l alia leſio curabil. Si
 i mutilatiōe h̄ duplī v̄l qz enozmis: qz
 ex toto iſpedit̄ aliquē actū h̄ūanū: qz cō
 peret̄ hōi ſz iſtā p̄tē aputatā i aputati
 one man⁹ dexter: vt dcm̄ ē v̄l ſi enoz
 mis. i. ſi iſpedit̄ actū h̄ūanū: vt ē aput
 tatio digiti v̄l p̄t̄ ei⁹. p̄ p̄rio dāno. ſ. v̄l
 te ablatiōe reguli i m̄t̄ cōſtatū⁹ ſecu
 ta ē lex talitōis vt hōicida moriat̄. Et
 rōabilr: qz h̄ nō ſolū p̄petit̄ ſm legem
 Moysi. ſz et̄ rōe nālī approbatū in. l.
 euāgelica. Mat. xxvi. Dis qz gladio p̄t̄
 ⁊ c. Si at̄ hec p̄ca ſi ſit ſibi. ſtatuta vel
 forte auſugit: v̄l ē occultū: v̄l h̄ūit̄ ḡraz
 a p̄ncipe. tenet̄ ad reſtitutionē faciēdā
 ſpālē equalētē v̄l tē q̄ abſtulit. Sic p̄t̄
 eē equalētia i talib⁹. nec h̄ ſolū ſuffic̄
 ſz ſi iſterect⁹ ſuſtētabat aliquē. ſ. p̄fex
 ⁊ m̄fex v̄l p̄p̄inqs tenet̄ iſector̄ oib⁹ il
 lis ad tātā reſtitutionē q̄tū illis abſtu
 lit p̄ iſterectiōe illi⁹ persone. Et qz vix
 poſſz aliqz p̄p̄eſat̄ digne p̄actiōes id
 qd abſtulit hōicida. expediret ſilr̄ aie
 tal qz ſolueret p̄ paſſiōes voluntarias ⁊
 h̄mōi. In alia vero dānificatiōe. ſ.
 p̄ mutilatiōe enozmi vel nō enozmi
 cōiter nō eſt iſtituta i ecclia reſtitutio
 niſi pecuniaria. Et illa dz correſpōdet̄
 ſi ſolū dāno qd̄curr̄t qz p̄ mutilatiō
 nē pro toto tpe futuro quo v̄ſurus eēt
 qz mēbz iſto abſciſo. ſz et̄ exp̄eſas ex

positas in curacione. et de Injur. c. l. et
 sumit exo. xxi. Itē dicitur corresponsdere re-
 stituito solatio ipsius afflicti qz ppe-
 tua ē sibi desolatio et tali mutilatione.
 Plus at ē pōderāda mutilatio paupe-
 ris qz dicitur: qz magis idigebat pte ab-
 scissa ad vitium necessarium acgrēdū et tō-
 plas fuisse vlt pte illa ad necessaria p-
 curāda. Is ex alia pte fit aliq cōditio
 ponderans. s. dignitates persone. Sz
 hoc pap est respectu prime p ditionis
 1 Quid aut si statim obyt et nulle facte
 sit expense. Sz. Spe. in tit. de Injur. dicit
 qz tūc estimabūt ope: qb heres carit-
 turus ē. nā forte erat pupillari⁹ vlt mer-
 cator: sed si percussus mortuus vel mu-
 tilatus nō fuerit lecto, nō facuerit ope-
 ras et amissas et expensas i medicos
 scās et medicas, i stituet q percussit. d. c. i.
 2 Sed vsq ad qd tps estimabūtur
 opere qb cariturus ē. Sz. Idē q vsque
 ad tempus q verisimile ē illū, occisus
 viuet potuisse iuxta estimacionē legis
 ff. ad l. falci. l. hereditatū pputacioni
 3 Quid aut si nullā habebat artē. Sz.
 Spe. vbi. s. q estimabit interesse. Idē
 dicit de eo q aliu lehit i bonis nālīs. vt
 q: cū deduxit ad amētā vlt ifatuationē
 vel hōm. Nā tenet pzo. veniā petere
 p se vel per aliu si ē occultū. Postea
 tenet satisfacere plus vel minus sz cul-
 pā offēdētis et dāna que leso vel alijs p-
 ueniūt ad arbitriū bōi vtri. iuxta no-
 tata in c. d. cās. de offi. dele. vbi. hētur
 q vbi pena non est taxata a iure pro
 aliquo crimine: standū est arbitrio
 boni vtri: qd factū ad. multa.
 4 Sed qd si aliquo occidit aliquē ne-
 cessitate leuitabilī. Sz. Sz. doc. i cle. si fu-
 riosus. de hōi. qz si necessitate ineuita-
 billi. qz mutat vlt occidit: nullā penā
 meret: nec irregularitatē in currit d h
 vide. s. homicidiū per totū. vbi. multa
 q faciūt ad hoc. Si aut nō fuit necessi-
 tas ineuitabilis: qz alis fugere poterat
 sine pculo vite sue. et tū occidit illū q
 aggressus ē eū: tūc nō tenet ad tū sic
 dicitū ē prius de maliciose occidēte. vlt
 mutilate. sz ad arbitriū boni vtri sz qz

titatem culpe et modū. et an tpe vderit
 cām istū insultu: puta qz iuerat d nocte
 ad qren. qdā tūtenē: et inēt a parētī-
 b⁹ puelle aggressus est. Nā h casu ad
 pl⁹ tenet ad arbitriū bōi vtri qz si nō
 fuisse i culpa. Idē dicit i pzo mēbro hu-
 ius. q. Nā h co agustat⁹ et aggressus ne-
 cessitate ineuitabilī: aggressorē suū occi-
 dat tū si ob culpā suā venit ad h: vt qz
 ibat d. nocte tenet ad ffarctē dānū va-
 tū heredit⁹ pp mortem occisi ad arbi-
 trium boni vtri.

¶ Quid cū i erie lese maiestatis ex so
 la scia. qz teneatur nisi reuelauerit vt. l.
 gsgs. C. ad. l. iul. mase. Pōe qz qz scia
 tū nō p̄t pbare. an eū puniēs. sit hōicida
 Nec qd hys dieb⁹ accidit i scō. Sz. fm
 Jo. de pla. i isti. d. pu. iudi. qz sic. Nā il-
 lud qd dicit qz ex sola scia qz teneat: itel-
 ligitur qn scia ē pbabil. p. l. g accusat⁹
 C. de edēdo. ad qd. n. tenetur qz reuelat⁹
 qd nō p̄t pbare. Certe nō tenetur subij-
 cere se tormētis q hoc casu dlaton i sti-
 gūtur. l. iij. C. ad. l. iul. ma. nec subijcet⁹
 se eq̄ltozi carceris. C. de accu. l. fi. Nā
 est. n. culpa i dīscie vite se nō ponere.
 Qui ergo solū audiuit et nō reuelauit
 qz pbare nō poterat imūns est a dele-
 cto p tex. i. l. n. f. s. C. de calū. Et idē dicit
 p̄suluisse Bald. i qdā suo p̄filo qd sci-
 pit. Quāqz allegata. sint multa et c. Qui
 et dicit qz officiales enntes p officia et
 occidētes hoies pp solū nō reuelare se
 cretū nō pbabile. oēs sunt hōicida. Et
 p p̄his tenetur ad restitutiones de qua
 s. i. primo casu. Itē homicide sunt of-
 ficiales et tenetur ad restitutionē oīus
 dānoz qui sine idēijs ponūt ad tortu-
 rā hoies q metu tormētōz cōfitentur
 delicta p eos p̄petrata ex q cōfessione
 postmodū suspēditur de hoc vide. s.
 dīffine. cōfessio iudicialis. s. ij.

¶ Quid aut de p̄fiscatione bonorum
 p̄mittētū crimē lese maiestat⁹ dicit. s.
 heresia. qz ipso facto bona eoz sunt cō-
 fiscata: an talia cōmittētes possint bo-
 na sua retinere: p̄sertim si talia delicta
 sunt occulta: Sic qz cū bona cōsciētia
 p̄nt illa retinere donec snia secuta sue

rit sup se d iudices cōpetētes: vel bō
nec fuerit secuta snia saltem declarati
ua. de hoc vide. s. Absolutio. l. s. ix.

7 **Quid de seditionib⁹ & cōspiratōib⁹**
b⁹ q̄ sūt quottidie i ciuitatib⁹ vbi sunt
ptialitates p̄ q̄s vna pars p̄spirat ad
uersus alia deponēdā: & statū assumē
dū: an cadat i crimē lese maiestatis vt
sic bona publicentur: & alie pene. d. l. q̄
gs. v̄dicat sibi locū. Saly. i. l. fallacit
C. de abol. dicit q̄ si hoc fit vt ernat
ciuitas de subiectōe imperij aut pape
tūc est crimē lese maiestatis. Si autē si
at pp̄ deponēdum regentes: tunc est
crimē seditiōis. Et lz sit capitale nālīe
vel ciuilit̄ s̄z p̄ditionē personarū vt no.
in. l. i. C. de sedi. tñ nō s̄fligit oēs penas
pro crimie lese maiestatis ipositas n̄
si fieret v̄be romana. vt voluit gl. i. ff.
ad. l. iul. maie. i. ver. i. v̄be. Et p̄ hanc
distinctionē p̄cordat glo. q̄ v̄s̄ s̄rte.
N̄n̄ s̄t ciuitas dicatur delinquere vel
homines ciuitatis. v̄de notabiliter su
pra absolutio. l. s. lxx.

8 **Quid s̄t sigs p̄mittit p̄ditionem** s̄
vnū ex istis tyrāns stalle. q̄ hodie re
gnāt nūqd̄ h̄z locū p̄a lese maiestatis
R̄ndet q̄ aut n̄ recognoscit sup̄iores.
& t̄s̄ h̄z locū. & de eo. vt de p̄ncipe est
iudicādū. Aut recognoscit: vt q̄z ē vi
cari⁹ iperij: & t̄s̄ lz crimē lese maiesta
tis h̄eat locū. vt. d. l. i. ver. cuiusue opa
nō s̄n̄ p̄a icapacitatis extēdit ad fili
os s̄z Saly. in. d. l. quisq̄ nota tamen
q̄ crimen lese maiestatis committi
tur a subditō tantum no. in cle. pasto
ral de re iudi.

9 **Additio.** Et no. q̄ i d. l. q̄squis
h̄t q̄ tractās vel factōs
p̄ditionē aut tractatū s̄ p̄ncipes pena
mortis patit̄ & publicatōis bonorū. eo
rū filij extraneorū & sue h̄editat̄ icapa
ces f̄ddūt & inhabiles ad honores. filie
s̄o nih̄l p̄s̄t h̄ere d̄ bōis p̄ntis: d̄ m̄
nis solā legitimaz de h̄editate capiūt.
v̄rores dotes r̄cupant: & nuptialia lu
era ad fiscū veniūt. Revelator p̄ditio
nis a p̄a ext̄m̄t ac p̄miat̄. Itē nō so
lū tractās de nece p̄ncipis icurrit crimē

lese maiestatis. s̄z ēt v̄troz Illustruz q̄
p̄clij & p̄istorio p̄ncipis iterunt vel
ēt senator. nā & ipi p̄s corpis p̄ncipis
s̄t v̄l cuiuslibet postreō q̄ p̄ncipi mili
tat cogitauerit ec. Eadē ēt seueritate
voluerūt: Adde ēt q̄d no. Bar. i. exua
gāt ad rep̄mēdā vbi dicit q̄ si aliqs cō
mittit crimē s̄ officialē p̄ncipalr exercētē
iurisdictionem noie p̄ncipis q̄ tal̄ icur
rit crimē le. ma. p. d. p̄stōnē q̄ legi d̄ re
bellatib⁹ s̄ officiales p̄ncipis. Et no. gl.
i. l. p̄nti. C. d̄ h̄is q̄ ad ec. p̄su. q̄ sicogi
tatō ē adeo nuda vt n̄ trāserit i aliq̄s
conam: & tūc n̄ p̄s̄t. vt. ff. de pe. l. co
gitatōes. Aut trāserit i conam: lz n̄ ve
nerit ad effectū: & tūc i grantorib⁹ p̄nt̄
vt ibi. & l. q̄gs. C. ad. l. iul. ma. In m̄o
rib⁹ at̄ oz leg effectū. vt. ff. q̄ q̄ iur.
l. i. idē bar. ibi & sic itellige. c. cogitatō
de pe. di. l. Sec⁹ q̄ ad eccliaz q̄ ligat
crimē oino occultū. vt i de. l. i. i. i. gl.
d̄ h̄ētis. Adde ēt q̄d no. Ly. i. l. h. C.
ad. l. iul. ma. q̄ p̄mittēs crimē lese ma
f̄manet d̄ns bonorū donec p̄ sniaz et au
ferat̄ vt. ff. q̄ & g. l. q̄sūtū. Idē Ja. de
are. Idē Bar. i. l. ipatores. ff. de iur. fi.
vbi d̄t q̄ tā in crīe h̄ētis q̄ crīe. l. ma.
p̄mittēs p̄dit̄ ius admistrat̄. vt. d. l. q̄
sūtū. In crīe at̄ le. ma. & h̄ētis nō publi
cāt̄ bōa ip̄o iure: q̄ nō p̄dūt d̄niuz s̄z
tura ciuilit̄: tñ d̄ iur̄ canonicū ē hodie
expeditū i crīe h̄ētis. vt ip̄o iure p̄dit̄
d̄niuz. vt i. c. cū fm̄ leges d̄ here. li. vi.
Idē Bar. in. l. si debitor. ff. de h̄is q̄ in
fraudē credi. Et v̄d. Aug. are. i. li. ma
leficorū vbi dicit. Et v̄n̄ scias q̄ q̄ p̄ri
mū q̄s incipit tractare crimē le. ma. sta
tim p̄dit̄ suarū rez admistratōnem: &
ois alienatio in fine facta i bonis suis
ip̄o iure nō valet. vt est text. i. l. fina. &
ibi Ly. C. ad. l. iul. ma. & notat Bar. ple
ne. i. l. post̄ s̄ctū. ff. de dona. No. tñ ip̄o
iure bona sunt p̄fiscata vt. l. pe. ad fi.
C. ad. l. iul. ma. lz gl. in. c. cū fm̄ de he
re. in. vi. dicat s̄. l. q̄ itelligūtur p̄fisca
ta ip̄o iure a die cōmissi crīe heresis.
Ita dicit bar. in. l. si debitor. ff. que in
fraudē cre. q̄d bene nota. **finis.**

C Sed querit̄ cur q̄s possidet in iur̄ 102

ne aliqua ciuitas: e vel castru: q: vsur-
pant a vero z legitio dño. si subditus
tal in iuste possessoris. vel ali^o occulte
opetur vt amittat talē ciuitatē vel ca-
stru: vt dñs illā vel illud hēat. an
peccet vel incurrat crimē se. ma. Rñ-
det Archi. f. i. sū. q. aut hoc fac ex cupi-
ditate vel odio. aut zelo iustitie. Si pñ
mo casu: q: ide p̄segf p̄mitti ipalē vt sic
ri p̄uenit i h̄mōi nulli dubiū gn pec-
cet mortali: q: p̄cedit ex radice ifecta
e h̄ō nō p̄t seq nisi fructus mortiferus
dānatiōis. Nō tñ tenebit et q ituste pos-
sidebat. Si at ex zelo iusto mouet to-
talit vel ē p̄ncipalr. Scario tñ spe-
rat inde p̄seg aliquā remunerationē
ipalē n̄ vt peccare. q: q̄libz dz p̄ximū
lunare ex caritate sicut in p̄sona ita z i-
reb^o. Et hoc qñ verus z legitim^o dñs
nō p̄t alio mō recupare ciuitatē suā
vel castrū p̄ aliū supiorē z ex tali p̄di-
tione verisimilr credit nō seq scādali
vel mortē altē. s; si hoc fieri nō p̄t
sine mortib^o hoīuz z p̄turbationibus
z scādalis altōz. nullo mō hoc attēde-
dū ē. vñ Amb. si nō p̄t alteri subueni-
r̄ nisi alter ledā: meli^o est neutrū su-
uare q̄z gravare altē. xliij. q. v. denicōz
Sed q: qñ raro vel nūq̄ ista fieri p̄t
sine morte hominū z h̄mōi id nemiñ
p̄leñ nec p̄dicāñ.

ii Quid de dñis terraz q̄ excedit vel
mutat hoies pp lepores. cernos z hu-
tusmōi. que captūt z eoz volūtātē. R.
Arch. l. v. t. xliij. q. mortali peccāt si
faciūt libidine videte: aut amore hu-
tusmōi aialitū: aut libidine vñādī hu-
tusmōi aialia q̄ nulli^o hoīs s̄: aut si pp
vnicū actū hoc faciūt cū nō dbeāt ita
seuere p̄cedere: nisi z p̄suetos ad talia
Credo ē q: si sit cōsuetudo loci illius
q̄ p̄ vno actu tāta pena instigatur cō-
suetudo est iniqua. nec observanda. z
observātes eā. mortalitē peccant.

Restitutio. iij. de restitutionse domi-
noz z officialium.

i Utrū is q̄ assumpto offō teneat alios
defendere. teneat ad satisfactōē dñi dā-
na euēniētia: eo q̄ notabili incuria vt

negligētia eos nō defendat. Rñdet q̄
sic vt sunt dñi terraz q̄bus distribuun-
tur redditus sui dñi vt subditos, suos
defendūt. z ēt ex offō suo tenent pupil-
los z viduas tuert: Medici ēt nō seld
corpoz sed animaz: vt p̄fessores igna-
ri: z vltro se offerētes ad tale officium.
Notarij ēt ob quoz negligentia, cause
multotiens amittunt z iura. Iudices
quoz z assessores p̄ferētes iniustas
sententias ex ignorantia: vel incuria stu-
dendī p̄curatores q̄ ex defectu suo cas
amittūt. Naute quoz architectores, z
oēs hīs similes quos notabilis ignora-
tia sine sciētē: siue artis sue nō excusat
ar. ad hoc extra d̄ iurij. c. si culpa. In-
tellēte p̄dicta de medicis iudicibus.
assessoribus. p̄curatorib^o z alijs q̄ lo-
cant se p̄ medico: iudice aduocato z
h̄mōi. Sec^o si se ad h̄mōi nō locāt. z
q̄ eos vocaret ad p̄dicta officia. licet
cōstaret ei de eoz imperitia. z ipsi pro-
mitterent se facturos q̄d possent vel ex
quādā pietate cōsulūt regiti iuxta q̄d
melius sciunt tūc non tenentur nisi de
dolo z lata culpa. z ei q̄ tales elegit im-
putetur. ad p̄dicta facit tex. singulari-
ris cuz gl. in. c. administratores. xliij.
q. v. vbi habetur q̄ officiales z aliū ad-
ministratores q̄ negligunt facere iustī-
ciā z d̄fendere oppressos. ecclesiasticos
viduas z pupillos sunt ipso iure excōl-
cati. post trinam monitiōnez. nec p̄nt
absolui. nisi prius de danno satisfact-
ant. P̄dictis concordant sanctus
Bernardinus.

Utrū ille cui p̄nceps ciuitatis vt cōe z
cōmissit vt iponiat collectā ciuib^o tñ qz
quosdā sibi h̄z amicos eos gñalr n̄ gra-
uat. vnde z oz alios plus gravare. An
teneat satisfactē. Rñdet q̄ sic. nā tene-
tur ad oē dānū ex hoc eis illatū quos
si inuenire nō poterit tātūde paupib^o
erogabit q̄d ēt tenet erogare mūera
si q̄ a dictis amicis suis accepit. Idēz
Donal. in tractatu restōnum. addēs
q̄ si collecta est antiqua z debita. z cā
sponēs se alleuit in tantis tenet dño
vel cōitatī. Si p̄o amicu alleuiant: tē

tenet et dño vel cõ. nisi prius amicus
 restituerit. Si at e collecta v nouo itu
 ste iposita a dño puta ad p̄paz vtilita
 te. tẽ dño obedire nõ dz p̄paz p̄sciaz
 i collecta iniusta. z si aliq̄e grauat. illi
 dz restituẽ. Et h̄z iura exactores tribu
 toz z collectaz q̄ aliqd et tenet de eo
 qd exigũt tenet ad duplũ vt e tex. in. l.
 missi opiatores. C. v. exac. r. l. x. Et te
 nẽsfurti si p̄ obuo exigũt s̄b. terroze z
 p̄eminẽtia dignitatẽ p̄ alimẽtis suis
 z familie v̄l eq̄rũ. l. y. C. v. luer aduo.
 Et h̄z. d. an. de bu. i. c. y. de imu. ec. col
 lecta regulr illicita est. vt. l. hac edicta
 li. s̄. illicitas. v̄ pa. iura. fir. vide. s̄. P̄
 u. legitum. s̄. xij.

3. **Q**uid v̄ his q̄ sine piculo v̄l sui sta
 tus. vel aliquo alio discrimie p̄nt h̄dĩ
 cẽdo p̄hibere iniuriã a p̄rio suo. z nõ
 p̄hibet. s̄z tacẽdo p̄mittit. R. S. Ber
 nardinus q̄ si tales ex officio suo h̄dice
 re z p̄hibere tenet z ex aliq̄ timore si
 excusabili f̄ pusillanimitate tacet tenet
 tur de toto dño. qd ab alijs illatum e
 exẽplĩ grã. si i p̄silio cõstatis vbi v̄ im
 ponẽdũ collecti clicis tractat. p̄siliari
 ibi existẽs ex offiõ tñr h̄dicẽ z nõ h̄dicẽ
 Multo magis si p̄p aliq̄ lucrũ bur
 salẽ i talibz taceret. i totũ satisfacẽ obli
 gatur. Hoc itellige si ñ fuisse tale. dñ
 nũ. si h̄dixisset. Secus si oio secutũ fuis
 set. Na tũc in nullo tñr. Qui p̄o ex of
 ficio nõ tñr z talia videt: si ñ h̄dicẽt cũ
 si ne suo piculo possit peccat mortali.
 tñ restituẽ ñ tñr. z fac regulã gĩalem
 que factat ad multa. j. discẽda i furti v̄l
 rapinis vel ad q̄cũq̄ alia q̄ qui ex of
 ficio nõ tenet obuiare dño inferẽdo p̄
 ximo cũ tñ possit obuiar et sine picu
 lo vite sue. z tñ maliciose nõ obuiat. lz
 peccet mortali: nõ tam tñr ad restitu
 tionẽ s̄z doc. Secõ obligant filr q̄ cõ
 sentit. v̄z quãdo sine tali p̄sẽs: tal dñ
 nificatio secuta nõ eẽt s̄z Inn. z Do.
 itellige vbi cooperãtis effectus i opere
 demonstrat Idẽ ducedũ s̄z Ray. quan
 do dñũ tuo noie illatũ. ratum habes
 xj. q. iij. q̄ p̄sẽt. Et s̄z Seo. talis. cõsen
 sus interpretatiuus dñ. Addit tamen

Seco. q̄ habes ex officio obuiare dño
 primi. z ñ obuiat ex aliq̄ cã rãabili.
 puta q̄ h̄git i dñũ reipublice. v̄l i p̄
 culũ p̄pẽ p̄sõe vel h̄mõĩ nõ peccat mor
 taliter nec tenet satisfacere in aliquo.
Quid de officijs v̄l dignitatibz secu
 laribz si appetat z petat z p̄curẽt. p̄
 ces z oblega vt officia p̄rãtis. senatori
 capitanei vexilliferi. z h̄mõĩ. nõgd est
 peccatũ. Rñdeo s̄z Archi. i. sigs h̄mõĩ
 q̄rat vel petat. magis sollicitus v̄ hono
 re z lucro: q̄ de iustitia p̄seruãda. v̄n
 z pat̄ p̄sũre amicis i licitis z lucrari p̄
 phas z nephas z deniare a iure: ne dñ
 ipliceat illis. nec punire crimina vt dz.
 peccat mortali. Similr si ignorat ea q̄
 spectat ad executionẽ debita sui officij.
 nec curet iunari p̄ aliuz vt p̄ assessorẽ.
 v̄l si e pat̄ se intromittere v̄ his ad q̄
 sua ptas nõ se extẽdit q̄uis ibi p̄luene
 rit fieri. puta si laic⁹ veli v̄ clicis iudi
 care v̄l v̄ eccliasicis dispõere qd ei p̄
 hibet. Si aut itẽdit i oibz finire z ad
 ministrare iustitia in agẽdũ saltẽ per
 praticã p̄petet edoctus z i dubijs in
 tendit p̄silia q̄rere. Illa tñ q̄rit p̄ ho
 norẽ mĩdĩ ne despiciabilis h̄atur. nõ
 p̄ticipãdo officia ciuĩ at v̄ ceteri vel
 vt inde lucrũ p̄scãt. q̄ se z suã familiã
 valeat sustẽtare. z h̄ p̄ salariũ v̄putatũ
 z alia cõsuetã: vt de pensis pecuniarijs
 sed de litigijs nihil extorquẽdo a s̄bdĩ
 tis vltra p̄stitutũ. s̄. appoztatõẽ. lignoz
 z victualitũ z h̄mõĩ humana tentatio:
 est nõ e p̄dẽnãdus. Et mĩto mĩans cũ
 ista q̄rit: ne puãtus h̄is: cõculcet a cete
 ris z imponatur et onera graua sigs
 aut h̄ faceret ad obuiãdũ malis zelo
 iustitie deũ ñ homines timens. qd e h̄
 z laudabimus eũ. Lõmẽdãdus esset.
Quid de venditibus officia publi
 ca z dignitates. R. q̄ tenet ad restituo
 nẽ pecunie nõ illis q̄ dederũt. S̄z pau
 peribz. cũ grati ea cõmittere v̄beret. z
 fin donal. tenetur dñi q̄ deã officia
 vendiderũt ad interesse illis q̄ p̄ h̄mõĩ
 p̄posituros taliter sunt expoliati. Et ta
 liter emẽtes debet grauius puniri edĩ
 cto legis iulle. de ambitu. vel. l. vnice:

quid puta vna denarij p flo. nūqd ē
licitū si h̄z cōsuetudo loci z dñi ser-
uata arch. f. distinguit: qz aut tales sūt
salariati a cōitate z sufficēter. aut di-
minute. In prio casu nō putat posse
eos exigē aliqd v̄ recipere qz ibi nō v̄
h̄re locū cōsuetudo: cū v̄ideat introdu-
cta ex imēsa cupiditate. z sic poti⁹ di-
cenda est corruptela. z sic credit talia
sic extorta ex debito paupib⁹ erogā:
da. xiiij. q. v. non saue. In scdo cā v̄
tas posse exigē z cōsuetudinē eos excu-
sare q̄ rōnabil̄ ē: cū seruat illi p̄sōis: z
nemo cogitur de suo bñficiū facere.

¶ Queritur vltimo. vtrū intercessores
apud p̄tatem ciuitatis p̄ accusatis v̄
icarceratis restituere teneant q̄ sua i-
tercessiōe adepti sūt cū p̄dictis R. s̄a.
Ber. q̄ si p̄dicti icarcerati vel accusati
erāt inocentes. z ipsi intercessores erāt
officiales salariati a dño ciuitat] vel
cōitate. tenent restituē aliqd. s̄z si non
erāt officiales salariati. satisficē nō te-
nēt: imo ē apud deū merent: si h̄o
p̄dicti accusati v̄ icarcerati erāt culpa-
biles z merito p̄dēnādi: tūc h̄mōi in-
tercessores pecuniā ab eis receptā pau-
p̄b⁹ erogare tenent. Et enī ipsi iluste
accusati dederūt z intercessores turpit
acceperūt. vñ regulare ē qñ ex pte vtri-
usq. f. dātis z recipiētis turpitudine z
culpa h̄iat illud est paupib⁹ erogādū

Restitutio. v. de falsificantibus mo-
netam.

¶ Proh̄us māe declaratiōe qñ q̄
possi facē v̄ cudere monetā. R. pa. in
c. q̄to de iuretur. h̄z gl. i. l. ij. C. de fal.
mo. q̄ nulli h̄z cudere monetā nisi p̄n-
cipi. Inferior at a p̄ncipe n̄ h̄z sine ei⁹
cōcessiōe. z h̄z legē ibi bar. P. z C. In-
tellige nisi ciuitas v̄ p̄nceps inferior h̄z
p̄scrip̄sisset p̄ tñ tps̄ v̄ cul⁹ int̄t̄o si ex-
tat mēoria. vt i. c. sup̄ q̄busdā. v̄ h̄. fi.

¶ Scdo q̄ro qua pena punit̄ falsari⁹
monete. R. pa. h̄z glo. i. d. c. q̄to q̄ aut
falsat q̄ monetā p̄ncipis itellige v̄ no-
uo adulterādo. h̄z dēdo. z p̄buri d̄z. l.
ij. q̄. allegata. Aut falsat mōetā ciuitat]
sive alteri⁹ inferioris ab igatore z capti

te punit̄. Sic itellige gl. i. l. i. C. eo. aut
nō fabricat monetā v̄ nouo. s̄z fabrica-
tā radit. s. minuēdo v̄ ligi: puta mōe-
tā erēdā: vt appeat anrea: z p̄uit vltio
supplicio: v̄ dat ad bestias h̄z p̄ditōez
p̄sone. vt. l. q̄cūq. ff. v̄ fal. z h̄nc itelle-
ctū legē bar. i. d. l. q̄cūq. z gl. i. l. ij. pal.

¶ Tertio q̄ro q̄ pena punit̄ q̄ sciet̄er
expedit falsā mōetā. R. pa. q̄ liber v̄
tenent p̄ca legis cornelise v̄ fal. q̄ regu-
larit̄ ē d̄ponatio z oīuz bonoz publi-
catio. seru⁹ h̄o vltio supplicio afficē v̄
q̄ bicēdū. vt. l. i. fi. de fal. Et q̄ talis ex-
peditōz teneat h̄ac pena. vt tex. i. l. le-
ge cornelisa. ff. ad. i. cor. v̄ falsa. s̄z bar:
dicit hoc p̄cedere qñ expedit nūmos
plūbeos v̄ stagueos. qz de eis n̄m̄ fac-
mētionez illa lex. Al̄s d̄z p̄uri pena
exordinaria. z sic dicit se multos d̄ē-
disse a p̄ca legis cor. v̄ fal. q̄ ē notādū

¶ Quarto q̄ro: qz d̄m̄ ē falsariū mo-
nete inferioris a p̄ncipe v̄ mōete erē-
pti p̄ncipis h̄z altū itellectū d̄bere ca-
p̄ite p̄uri. nūqd d̄beat itelligi v̄ pena
mortis. So. Bos. z Host. referūt Jo-
cre. d̄fēd̄isse quēdā q̄ falsauerat mo-
netā ciuitatis bononie. vt non p̄uīret
pena mortis nāl s̄z ciuil. qz pena capi-
tal̄ ē triplex. vt i. l. ij. ff. v̄ pub. iud. D̄z
ergo itelligi de minor: hōdie n̄ statu-
ta terraz cōiter p̄uidēt. Et cū illa opti-
trāsēūt cōiter doc. z de illa pena tripli-
el capitali. vide. s̄. de ḡdato prio r̄iso

¶ Quinto q̄ro v̄. q. q̄tidiana tpe alicu
ins h̄c certis d̄biti currebat certa mo-
neta q̄ cursu t̄pis ē minorata seu dete-
riorata: nūqd solutio debeat fieri s̄m
estimatiōez antiquā v̄ vt currit. pa.
vbi. s̄. cōcludendo d̄icta doc. d̄ict̄ q̄
duob⁹ modis p̄ncipalr̄ moneta dete-
rioratur v̄ minuit̄. Prio respectu cur-
sus: qz stāte eadez bonitate intrinseca
nō valet n̄m̄ sicut valē solebat. Secū-
do respectu pecunie qz est d̄imīnuta
in p̄dere: vt qz fuit tōsa circūcirca z
p̄ lōgū vsū est effecta grossa: vt puta qz
erat de erēsed in sup̄ficie erat argen-
tea: qz ex lōgo vsu corrūt. prio casu d̄
stigue. qz aut mōeta ē respectu cursus

In totū reprobata: reputa qz pnceps
iter dixit totū illū cursū. z tūc hz Ja. z
Odo. z Bar. i. l. paulus. ff. de solu. z
do. an. i. d. c. quāto. z cōter doc. h. te-
nēt. s. qz d3 solui hz estimatōne anti-
quā. Et de hoc vī tex. i. c. oliz. de cēsi.
Nec ob motū tenētū h. i. l. Nofti.
z aliquoz alioz dī. qz p̄t solut de anti-
qua moneta: qz satis est mutū resti-
tū in eadē spē z bonitate intrinseca.
Et hoc si debitor nō fuit i mora. sed
Pa. dicit qz nō ē vey qz moneta ista
reprobat hēat eandē bonitatē intrinse-
cā: cū moneta magis cōsiderat, respec-
tu cursus z vsus qz respectu materie.
Aut nō est in totū reprobata: s; tū al-
terata in valore: qn nō valet tū sicut
valere solebat. Subdistingue: aut hec
alteratio cōtingit in ppetuū. vt qz p̄n-
ceps inter dixit ne tārum valeret. For-
te ppter lucrū vt possit recolligere pe-
cuniā. z faciat cōflari z de nouo cu-
di. z tunc sūm do. an. z Odo. debz sol-
ui ad estimatōne antīque monete ra-
tione p̄acta. sed Noft. Jaco. de are. z
Bar. in. d. l. paulus. tenēt p̄tā. dī-
cūt. n. qz dānū p̄tinet ad' creditōrē ex
quo debitor nō fuit i mora. z pecunia
ista hz suā bonitatē intrinsecā. S; Pa.
p̄mū tenet. qz bonitas pecunie est re-
spectu vsus p̄ncipaliter. Itō d3 in illa
bōitate fieri restitutio. l. cū qd. ff. si cer-
pe. Itē si i totū vsus pecunie eēt repro-
batus deberet estimatio. vt in p̄cedē-
ti mēbro dēfū est. ergo idē si in parte
diminuta est. ar. l. q̄ de totam. ff. de rei
ven. Doc p̄bart vī in. d. c. oliz. z hoc
placet Pa. ne iste creditor ex suo hñfi-
cio dānū sentiat. Secūdo casu qn' al-
teratio nō est in ppetuū. sed ad tps si-
cut p̄tingit quotidie vnū flor. magis
valere vno die qz alio. qz crescit z de-
crescit valor sūm tps. Et cōter tenet
hāc variationez nō debere attēdi. ar.
optimū in. l. p̄cia rez. ff. ad. l. fal. Si-
cut enīz creditor vellet vt sibi solueret-
tur plus si nunc plus valeret. ita d3
recipere eādēz monetā si mīnus vale-
at sicut voluit Bar. in. d. l. paulus. z

aliqz qd satis est equū. Putat tñ Pa. qz
si nō esset spes qz de primo hiet augu-
mentū. qz deberet hū respectū ad esti-
mationez qz erat tpe mutui. qz vey est
dicere qz hodie nō hz illā bonitatē re-
spectu cursus quā tūc hēbat. z sic mī-
litat rō p̄cedēs maxime qz p̄t eēqz nā
quā crescit. Quo hō ad scōz casū p̄n-
cipalē. s. qn respectū ip̄s monete p̄n-
git deterioratio. z cōter tenet p̄ cano-
nistas z legistas qz dānū p̄tinet ad de-
bitōrē qz moneta nō hz suā bonitates
intrinsecā. quā hēbat ip̄s h. i. l. mutui.
Et p̄dca p̄cedūt et si debitor nō fuit i
mora. Nā si fuisset i mora: dubitū nō ē
cōter hz doc. qn omne p̄culū spectet
ad ip̄s debitorē. d3. n. reddere s; estia-
tionez qz erat tpe quo debebat solvere
nisi fuisset t̄pals z momētanea.
¶ Sexto q̄ro qd si qz ex testamēto re-
liquit cētū z tpe testamēti plus vl' mī-
nus valebat. qz hodie valeat. z intel-
lige de ppetua alteratiōe. Bic qz debz
attendī valor ex tpe testamētis. qz
de eo vī testator sensisse. vt. l. vxorē. §.
testamento. ff. de l. iij. Idem Jo. an. z
Spe. z Ol. i p̄cepto arbitroz eadem
rōne. Idēz dic in iudice condemnate
ad certā quātitatez. Et p̄ illā. l. vxorēz.
Idēz Ol. cōsuluit qz si testator legauit
cētū flor. demū supuit z mutata est
tpe moneta qz soluendū est legatū ad
estimatōez monete qz erat tpe testamē-
ti quia de illa testator sensit. hec Pa.
in. d. c. olim. Lu. tñ ro. dicit qz si legan-
tur. r. flor. qz tpe testamētis valēt mīn-
qz tpe solutiōis: qz tps solutiōis attēda-
tur. z dicit qz de hoc est casus singula-
ris in. l. cūz certū. ff. de au. z ar. le. nisi
heres fuerit in mora. vidē et Bar. i. d.
l. cū certū vbi dicit qz si ego p̄misi tibi
dare. c. flor. tā sūt duo. anni. Et mō vo-
lo dare estimatōnez hz p̄ctū. quo nūc
valet florenus. creditor vult hz estima-
tōne qz valebat tpe p̄missiōis. Certe
d3 debitor solvere hz estimatōem quā
valet nunc si esset in mora.

Additio. Bar. tñ refert se ad no 7.
tata per eū in. l. i. ff. de

an. et ar. l. ubi dicit predicta esse vera si soluit pecunia ere non contaminata. q. si debet mihi certum pondus argenti ad ligam perusina. si vis solvere pecunia argentea eiusdem ligae: certe admittetur. Sz si vis solvere pecunia ere pta mutata vt sextinos: tunc non admittetur. Ad h. est tex. in l. i. c. de fabric. l. i. x. et de cano. i. r. v. r. o. l. nemine. eo. l. ad h. et facit q. q. fit pecunia d. argēto d. fieri eiusdem estimatōis i forma cuius est in m. vñ expēsa eudē d. fieri de publico. vt d. i. l. i. ff. de s. penda emp. Cū g. fit eiusdem estimatōis i foia. cui e i m. nihil tibi nocet: g. admittit soluto. vt. d. l. i. Idē t. gl. ibi. et ex dictis Bar. ista non p. t. dicit. s. nec. d. l. cū certū p. t. d. l. paulus. S. m. s.

8 Septimo qd in statuto. Pone q. p. tali delicto soluantur. c. lib. vel q. tot lib. de h. officiali: demū alteratur moneta p. p. t. uo. Dicit notabilr Spe. in t. de so. s. n. c. q. d. solui de pecunia curren. q. de tali v. i. statuto f. esse vñ mutata pecunia vñ mutatu statutu de quo Pa. multū dubitat. Quid. n. si tpe statuti floren. valebat lōge plus q. hodie: dicem. ne q. v. beat solui ita modicu: cū statutu voluerit mēsurare penā delictor. q. fieri d. Et idē dico in salario cōstituto officiali. Et casus vñ in h. i. in. d. c. oliz. Nec ob. cl. n. de decl. ubi solutio fit de pecunia curren. t. i. q. ibi si aliat dispō d. h. d. i. v. i. se. s.

9 Octavo qd in gra p. cessa p. aliquē dominū: vt q. concessit p. n. c. p. s. aliquid c. floren. annuatiz sup certis redditib. demū alterat p. p. t. uo valor floren. Dicit. do. an. q. si ignorabat p. n. c. p. s. valorē monete d. intelligit: q. fiat solutio de moneta curren. Satis placet Pa. dū pōderat ignoratiā p. n. c. p. s. Alis putat secus ar. d. c. olim.

10 Additio. Spec. tamen in. d. s. nunc. tenet q. indistin. cte q. salaria. et cōdēnationes debent solui de moneta mutata. ad cui. muta. tionē d. intelligi mutatu eē statutum. Idē t. i. 3. l. cle. ij. de decl. d. i. q. si debi

tū est ex delicto vñ statutu: tūc soluet d. noua mōeta. Idē Jmō. ubi. et h. teneas. C Nono qro de. q. quotidiana. Ad u. tuant tibi. x. in auro. nūgd teneor recipere in argēto vñ in pecunia minuta. vel ecōuerso. mutuauit tibi in argēto. et in minuto: an possis soluere i auro me inuito. vel et i eadē materia: s. aliterius forme puta mutuauit tibi floz. re nēses: vis restituē floz. florentinos i eodē valore. Dicit cōcludēdo mētē Bar. i. d. l. paulus. q. aut mutuauit. c. lib. i florenis. et tūc satis ē restitui certū libras etiā in alia moneta. q. videoz in estimatō illos floz. p. r. o. c. lib. r. s. Illos sic v. didisse sicut dicim. in dote cū tradita est estimata. l. cū dote. C. de iu. do. et idē dico i deposito. Aut fuit demū mutuū vel depono. c. lib. in florentis. et volo mihi restitutionē fieri i florentis. et tūc p. culū et cōmodū d. i. m. t. h. u. d. i. s. vel augmēt p. t. i. n. e. t. ad debitorē seu depositariā. vñ tenet restituere in florentis s. m. estimatōez exitez tpe solutiōis fiē de. Aut fuit simplr factuz mutuū: vt puta mutuo tibi. c. florenos. et tūc aut sū passur. aliq. d. anū recipēdo i alia forma. et tūc non teneor recipere. vt. d. l. paulus. Aut nullū d. anū patior. et tūc in alia m. anō teneor recipere: puta argēto p. auro: q. mutuū d. restitui in eodē genere et eadē bonitate. d. l. cū qd. Et aliud p. alio iuito creditore solui n. pōt. vt. l. ij. ff. si cer. pe. Aut vult restituere i eadē materia: s. i alia foia: puta florentinos p. senesibus. Et cōtter tenetur: q. teneor recipere. d. l. paulus. cōsuetudo tñ est i aliq. b. p. t. u. s. vt i alia materia possit restituī: q. seruāda ē: q. tacite vñ h. i. h. z. loci cōsuetudinē: vt. l. q. si nollit. s. q. assidua. ff. de edil. edl. s. m. Bar. vbi. s. Et sic cōsultit Ol. in deposito at vide tex. notabilē i. l. in nauē saufeli. ff. locati. et satis vñ cōsiderā dū qd fuit tacite actū. s. an pecunia depositā cōsideret cū sua vel teneret se paratam hec Pa. in. d. c. quanto.

11 Decimo qro qd de electoribus vel 12 d. i. m. t. h. u. o. r. i. b. mōete. sūt nāq. pleriq.

q grossos argenteos vltra debitū gra-
uiores diminuūt vsq ad iustū pōde-
ris q̄titate: aut meliorē p̄ p̄cio alienat
q̄. fm Tho. q̄ si tal̄ sumat̄z emisset.
grossos z aliq̄ deficerēt a debito pōde-
re z mēsuratē qdē illicitū eēt peiores
cōi p̄cio alienare. Nā q̄ deficit i peo-
rib⁹. In melioribus supabūdat p̄pte-
rea emētes peiores iuste dānificāt. si
tū deteriores grossi iustū pōderis sūt:
p̄culū nō v̄ si emptor de grantorib⁹
z meliorib⁹ lucraret. q̄ tñ raro cōtin-
git. No. tñ fm Archi. f. q̄ vbi q̄ i ali-
quo loco: vbi inonete diminuūt pon-
deris min⁹ valet fm illā dīminutionē
emit debito p̄cio. z postea portat ad
aliū locū vbi tñ valet quantū itegre
monete. Et ita idifferēter expēdūtur
z tñ eas cōputēt. q̄tū integras. vt in
q̄busdā ciuitatibus. sicut est de flor. re-
nēsius q̄ in alamanis expēdūtur si-
ne aliqua pōderatiōe. z ibi mercator
pluri eos vedit q̄ emerit. nō videt in
hoc peccare. cū nullū dānū inferat. z si
ibi ex sua idustria z labore lucrū que-
rat. Sed q̄ bonas z itegras monetas
diminuēt. z sic dīminutas portaret
ad talē locū. faceret fraudē z cōtra le-
gem. z tenet tale lucrū paupib⁹ erro-
gare. xij. q. v. nō sane. Sicut ē nō ex-
cusatur a peccato qui monetas malas
z dīminutas sciēter daret p̄ bonis: z
postea ppēdit de dīminutiōe valoris:
nō enī pōt absq̄ peccato fraudis alte-
ri dare pro bonis z integris.

13 ¶ Undecimo q̄ro. vtrū ille q̄ singu-
los denarios pōderat z grauiores re-
tinet z cōstat facit peccet. q̄. p̄ vt col-
ligit ex dicitis No. z Jo. an. z Jo. de
timo. si illi q̄ euidēt pecuniā: q̄ aliq̄ de-
narij sūt q̄q̄ maioris pōderis. p̄pte-
rea diminuūt alios i pōdere: q̄ n̄ p̄nt
eq̄l̄r oēs sculpē. tūc tales dñr falsari. z
tenent ad restōnē cōitatu: q̄ co: p̄ pe-
cunte dānificatū. Si sūt oēs denarij sūt
iustū pōderis. s̄z aliq̄ sūt grauiores: z il-
los cōstat: nō credo p̄dēnādos. Scē^o
si raderēt eos etiā vsq̄ ad debitā sum-
mā: q̄ puniri debēt vt dictum ē. s̄. s̄

Bar. in In. l. lege comella. ff. de fal. die
q̄ q̄ cōstat. i. factos z bonos destruit:
dz puniri de falso. z s̄ si fec̄ dolose. vt
illos nūmos occultarūt. z s̄ v̄ vers⁹.
¶ Duodecimo: an falsificātes mōetā 14
sint excōicati ip̄o iure. Bie q̄ si s̄ iure
cōi. s̄ i q̄busdā locis forte aliud rep̄ta-
tur p̄ aliquas cōstitutiōes sinodales.
¶ Tertio decio. vtrū recipiēs falsā mo-
netā ignorāter a suo debitore possit il-
lam expēdere. q̄. fm Bar. Oldo. q̄
nō. q̄ talis nō dz locupletari cū alie-
na iactura. nec ē dz miscere illam ma-
lam monetam cum bona.
¶ Quartodecimo. an princeps sine iō
cōsensu populi possit dīminuere. vel
dīminutā tubere expēdi p̄ legitima.
Rūdet Innoc. in. d. c. q̄to q̄ aut rex
vult ex hoc modicū lucrari. z tūc pōt
cū bona cōsciētia z sine cōsensu popu-
li. ex eo q̄ ip̄e rex prebet auctoritates
monete. Aut vult multū lucrari: z tūc
nō pōt hoc facere sine cōsensu popu-
li. S̄z hoc casu regit̄ cōsensus saltes
maioris p̄tis illoz q̄ regnū rep̄ntāt vt
in. d. c. q̄to. z. l. q̄ maior. ff. ad muni-
ci. Talis tñ p̄sensus nō opat vt extra
territoriū possit eodē valore expēdi.
vt. l. si. ff. de iuris. om. in. bar. tñ i. l. i. ff.
de auro z ar. le. dicit q̄ p̄nceps in p̄di-
ctis nihil dz lucrari. Et expensa ceche
dz fieri de publico s̄z eū. allegat ad s̄
tex. cū glo. in. l. i. de s̄p̄. emptio. Et sic
vult q̄ moneta dz esse etusdē estima-
tionis in materia pur̄ z in forma: z dē-
cit q̄ Inno. in hoc male dixit.

¶ Restituito. vi. quo ad falsificātes
Instrumenta vt sunt notarij z hu-
iusmodi. Et sciēdū p̄rio q̄ tabellides
in p̄ncipio sūt officij. sex inrāt de p̄sue-
tudine s̄z No. put rectat Pa. i. c. si-
cut ne cle. vel mo. P̄rio q̄ de his q̄ v̄
debt z audiet z regitus fuerit sine
dīminutiōe dicitatis z cōmixtōe falsita-
tis p̄ficiet istis. s̄o si regit̄ nō cōficiet
istis ē piur⁹. z sic s̄z eū suo istis n̄ po-
stea credit. ar. de testi. testimonij. n̄ s̄
dem. Sētit enī p̄ hoc q̄ notarij plur⁹
nō pōt p̄ficere istumētū ēt si rogat a

Si autē nō fuerūt diligēter exaiati: s; mortali peccauerūt. tñ ad restōnē nō obligāt. q; si diligēter exaiati fuissent. forte dixissent veritatē. vel eorū falsitas patuisset. Rō autē istorū est. qz iste nō est pncipal in dñstificādo. sicut iudex & advocat. s; magis secundario. & occasionaliter. sicut de illo q dat ignē volēt alienā domū cōburere. & sic h nō est cāsa: sed magis occasio qz nō ppter ea ipse domū cōburit. sed magis in pstate est isti velle vel nolle cōburere. Sicut de illo q docet furari: v; monetam falsari. qz hec nō est cāsa nec voluntas faciēdi. s; pot' occasio. & inclinativū inducens. Nota tamen q si testis ppter testimoniū vep ferendū aliquid accepit. tenetur dare pauperib;. Quo intelligit Donal. si illud datus fuit a volēte corrūpere testē. Secus si dans volebat p hoc sibi iusticiā ministriari. qz tunc ei reddendū est. dicto. c. sane. Potest tamen testis percipere moderatas expēsas pro scripibus quos fecit in cundo stando & reddendo. vt no. glo. in. c. statutum de rescrip. libro sexto. imo etiā mercedē dierū quibus stetit occupat. p testimonio reddēdo: & qb' amisit opas' suas. Et fm Bar. in. l. p'sbyteri. de ept. & de. nō solū falsus testis ille est q loquitur falsum. s; etiam qui veritatē nouit & tacet.

7 **C** Septimo qd de hīs q sūt testes sciet in istis vsurarijs v; i fraudē. dic q idē dīcēdū ē de eis qb' de notarijs dcm est. Bāt. n. cāz efficacē ipso lucro cū certū sit ista sine testib' nō valere.

8 **C** Octano qd de notarijs q pce vel p cō testamēta destruxerūt vel occultāt vñ nō solūtur legata ad pias cōs nec alla debita. R. S. B. q; qsi a notarijs seu a qbuscūq; alijs testamēta taliter destruantur: q; nūq; reperiri pnt tenentur ad restitutionē oīum pditorū. Si autē solū occultāt illa seu occulte conseruant: grauissime peccāt: nec absolui pnt. nisi illa publice vel paluate reuelent. Tamen nō credo eos ad restitutionē teneri: cū heredes creditorib;

& legatarijs semp remaneāt obligati. Idē intelligas de qbuscūq; alijs scripturis siue mercatorū siue vsurariorū libris & cōsilijs. hec. S. B. Quod videtur intelligendū in hīs q solū occultāt nō regit manifestare. Sec' at dīcēdū v; i illis q regit an talia hēant instrumenta manifestare nolūt: s; pot' mēntitur se illa nō hēre. qz tales tenent ad oē dānū q dicit legatarij: v; alij ex defectu hmoi scripturarū incurrunti: si ex hmoi occultatione creditores i futurū sua hēre non pnt. q; dāt cāz efficacē ad tale dānū. Et no. q; notarij et tenent ad restōnes qsi cōficiūt ista renūciatōis & apponūt ibi clausulas: q; vñ ignorāt hētes: marie si sūt mulieres & ppter ea tenent eis de dāno cō alr nō incurissent. puta qz renūciassent si sciussēt. Et h no. qz sepe accidit i scō. **C** Nono. qd de hātis q subscribūt & sigillāt cedulas vsurariorū. R. s; hoc q si platus nō legit tenores: v; et si legit vsura nō appareat ibi: qz forte maior qritas ibi posita est q; fuerit mutuata atq; ipse platus nō diligēter piderat: fatue fact. s; tñ i scitate nō pntit si hō legit & percipit scitatē piceps est pcti. & si nō cōmodi vsuraz. Nā subscriptio i multis pbatiōez fac & iducit extra re iudi. cū iter nos. Idē Boffre.

Restitutio. vij. quo ad raptos. Sciēdū fm Ray. in. iij. di. xv. q nō tñ ille q est executor dāni tenet ad restitutionē: s; et picipales i illo crimine tenent ad restitutionē. Participare at cōtingit nouē modis. vt infra scriptis v; lib' cōtinet. Iussio. cōsiliū. cōsensus. palpo. recursus. Participas mutus nō obstās nō manifestans.

C Primus dicit iussio. ille. n. q iubet fieri. pncipalior cā videt q; exques vnde pnceps q precipit subditis vt faciant furtū vel rapinā: tenet ad restitutionem nisi ille q rapuit restitnat. qz ille facit culus aucte fit. nec valet argu mentū. nihil h; de furto vel rapina: ergo nō tenetur: qz s; nihil dabeat: tñ tenetur: qz fuit i causa furti v; rapine.

2 Quid si pater precipiat filios: & magister discipulos: & rapiat vel furem. &c. qd tenet restituere. nec filius vel discipulus tenetur obedire.

3 Quid si amicus precipiat amico pariter. qd furem. an teneat ad restitutionem. &c. qd non ratione precepti. quoniam hoc auctorem precipiendi. unde preceptum. sed non hoc vim precepti. sed potius interpretandum est contra filium: ubi absque consilio alicui non fecisset. Dicitur etiam quod non iustitiae: sed comminatione alicui inducitur ad rapinam. tenentur insolentia puta cum quis obis & modis comminatorijs inducitur alicui ad inferendum damnum. quod alicui non dedisset. tenetur quod prestat causam efficacem ad hoc.

4 Consilium. id est quod quis alicui consuluit. ut furem vel rapinam teneat ad restitutionem. ut istud de ob. que ex delicto. na. q. interdu. si ille alicui sine suo consilio non fuisset facturus secundum Ricardum & Scotum. Secus si fuisset alicui facturus. id est fuisset infirmo propositio furandi illud. nec plus. nec minus fecit propter consilium sibi datum. Et hec habet locum tam in peccatis quam in delictis quod consilium est fraudulenter. ut quoad restitutionem si danda si fiat distinctio. An alicui esset facturus. vel ne. ut primo casu non teneat ad restitutionem sed alicui teneatur de crimine. Secundo pro casu teneat ad restitutionem. In alijs pro a delictis si consilium non est fraudulenter: nunquam tamen ad restitutionem. nec si danda est distinctio in hoc casu. si an ille alicui esset facturus. vel ne: prout voluit Pater. id est. nup de sen. ex. 13. Jo. an. tenuerit oppositum voluit. n. qd est in hoc casu si danda foret predicta distinctio. si an ille alicui esset facturus vel ne. Sed primum tene. Consilium. n. si obligat. nec necessitat. Et id apud semetipsum debebat expiri: ut propter consilium esset sibi utile Hoc est propter regulam nullius. de re. iur. lib. vi. ubi regula ponit negative. & excepti tamen. quod consilium fuit fraudulenter. Ratione predictorum colligitur ex tex. ruij. q. l. quod precipitur. & istud. m. q. ma. gra. unde potest poni plura exempla. quod quis obligatur ex fraudulenter. ut propter gl. in. l. regula nullius. Pone exempla in scriptis. puta cum scires eum cui mandabam facultatem labi. tu con-

sa tui lucrif. idonea fore affirmasti. pro ledo ut mutare. quod est notandum quod pro nas que sepe fraudulenter inducunt ad emendum & vendendum aut lucrum comm. Nam tenentur & suo consilio fraudulenter. Sic in eo quod commo dant vasa vitiosa. & fraudulenter consilium ut ponere vinum in eis. Et hoc fecit alicui ut destrueret & effunderetur. vi. ff. commo. l. in commo. In maleficijs autem ipse est fraudulenter. et id est si consilium si tantum illi cui consilium. sed et illi qui consilium dedit. Nam si consilium dedit. homicida est. Sic si consilium suo ut fugeret vel furtum faceret. tenetur furtum vel furtum corrupti. ff. de ser. cor. l. i. Sic si consilium ut mihi fieret iniuria. tunc mihi actio iniuriarum. Idem videtur quod cadit nomen maleficij. hec notantur per gl. in. d. regula nullius. Sic consilium civitatis: quod propter consilio episcopi banantur. vel percuti. vel persecutione patiuntur. tenentur ad restitutionem totius damni. ut in cle. si quis. de pe. Sic consilium civitatis in quibus sunt statuta pro iure solvantur. vel solute non repetantur. ut in cle. ex grati. de usuris. De hoc tamen vide. j. Restitutio. ix. Sic consilium civitatis. in quibus sunt statuta libertatis ecclesie. ultra excommunicationem. tenentur ad damnum quod alij incurunt. Idem dicit de multis statutis ibi factis. pro quibus iniuncta impediri. & pauperes opprimuntur. tenentur ad omne damnum. quod contingit pro illa statuta. eodem modo proponentes in consilio. In ducetes. observantes. & secundum ea iudicantes. & scribentes dictates. & illa exequentes. et etiam officiales valentes illis obviare. & non obviant.

Consensus. id est quod quis consentit fur i furto. si alicui non furaturo. expresso consensu. sine quo damnificatio non fuisset secuta.

Quid ergo dicendum est de iudicantibus puta de illis qui in guerris iniunctis & predictis. seu rapinis statuunt in aliquo loco. ut dato signo sumi. vel campana aut alteri. red. gētes ad predam pate current. ingrediantur & dependentur civitates & castra. An teneantur ad restitutionem. secundum. S. Ber. qd predicti tenentur insolentia. quod presentant causas efficacem ad tale damnum. Secundo ad restitutionem tenentur

ille qui aliqd opatur vt pdictio vel ali
qd malū ppetret i ciuitate: vt puta cū
generē i aliq̄ domo accedit: vt cū gē-
tes ad ignē extinguedū currūt pdictio
cōsequat̄ effectū. Aut cū vn̄ in rapta
ciuitate vel terra ad sachomanū icl-
p̄t ponere vnā domū vel eā incēdit
vt ad idē opari alij iducatur: et sic de
silib̄. Tercio idē de icitatib̄ sicut se-
pe cōtingit qñ gētes deficiētes aīo: nō
audēt ipsa ppetrare z dāna dare: nī
si ab aliq̄ sb̄is icitatus iducant̄. In
talib̄ at̄ s̄ Inno. z ho. icitatis effica-
cia p̄siderāda ē. Nā quāto i aliq̄ fuerit
efficator: iductiua ad malū: tāto āpli-
satisfacet obligat̄. Quarto idē dicēdū
de animātib̄ ad rapinā facto: sic eue-
nit his q̄ in guerris iniustis iustitumē
tis bellicis solent vti. Nā si tube z alta
iustia in talib̄ nil valerēt ad qd por-
tarēt ad illas. Sed qz plurimū va-
lent ad aiandū z dirigēdum equos z
gētēs: p̄pterea nō immerito vtēs i iusto
bello talib̄ iniustis tm̄ restituē obligat̄
q̄tū ad malū efficacē dedit occasione.
h. S. B. Quinto idē dicēdū est de illis
q̄ faciūt foueas subter terrā ad intrādū
ciuitatē vel castrū vel faciūt schalas z
funes ad supragradēdū mur: vt sic
possint intrare castrū vel faciūt scōtā
alijs de nocte z hm̄ol. oēs entz p̄dicti
z filios tenent̄ ad tm̄ quātū eoz mali-
tū z artificijs dānū datum fuit: et si
nil hūissent de rapinā vl sachomanō.

¶ Quid aut de his q̄ aut sb̄o: aut fa-
cto ad rapinā p̄senserūt. Pone exem-
plū: quis rapinā dissuasit. nec aliqd ra-
pinā: sed tm̄ cū raptoribus iuit vt p̄so-
nas rapitā liberaret: vtrū ad restitu-
tionē teneat. R. s̄m Inno. z Host. nō
tenet nisi forte raptor nullatenus iuis-
set: si comitatus illius nō hūisset. nā in
casu isto semp̄ tenet: qz z si verbo dis-
suaserit: tm̄ facto z auxilio op̄pstat.

¶ Quid aut si multi comitati sūt ali-
quos ad rapinā seu deustationē bo-
noꝝ sine ad defēdēdū eos: ne ledi pos-
sent vel ibāt vt aduersarios cōpescē-
rēt: si vellēt phibere rapinā: seu deua-

stationē. R. s̄m Inno. z Ho. q̄ tales
in foro p̄nie nō tenentur nisi de ea ra-
pina quā q̄libet fecit: vel q̄ auxilio eo-
rū scā ē: vñ si multi alij p̄ncipales ra-
ptores rapuerūt z destruxerūt sine isto-
rū auxilio: lz h̄ij cū illi comitati sūt: in
nullo tm̄ isti tenēt: qz nec t̄p̄oz scō nec
cōsilio rapinā vl vaitū p̄ncipales fece-
rūt nec tenent nisi de illi dānis q̄ scā si
eēt si tales nō iussent cū eis: nā tūc
tenentur in vtrilē portionē: si eoz facto-
re alij rapuerūt. Et in h̄ appet rō di-
uersitatis iter auxiliū z cōsiliū: qz auxi-
liū restringit solū ad illa i q̄b̄ dat au-
xiliū. Cōsiliū p̄o extēdit ad oīa dāna
q̄ vigore tal cōsiliū data sūt. Tenent̄ et̄
si aduersarij crederēt q̄ illi i auxiliū
raptorū venissent. Et p̄ hoc rapinam
nō auderēt defēdē. Idē q̄q̄ de illis q̄
pacificādū eā vadūt: nisi hoc significet
aduersarijs. Als rapinē vident̄ p̄stat
cām efficacē: cū illi timore eoz res su-
as defendere nullatenus aui essent: z
dic̄ Bonal. illū teneri i solidū qñ alij
sine ip̄o nō auderēt vl nō possent dā-
num inferre: qz tūc oēs dicuntur qua-
si vnus. Als autem quilibet tenetur p̄
parte dāni quod intulit.

¶ Quid aut de eo cui noie facta ē ra-
pina: z dū scilicet ratū habuit: an tenea-
tur restituere. R. Bonal. q̄ si tal ratū
habuit rapinā vel furtū q̄ ei noie
gestū est tenet restituere i solidū qñ
p̄pter hm̄ol ratū habuit impediū-
tur dānicati recupare dāna:

¶ Palpo. i. adulator qñ i tm̄ laudat
z strenuū reputat rapientē vel iniuste
dānicantes. z sibi se familiarē exhi-
bet q̄ multū p̄babiliter p̄sumit q̄ ex
hoc motus fuerit ad dānicandū: vel
ad nō restituēdū dānū q̄ intēdebat
restituere: talis adulatio est quidaz
consensus. xcij. di. si inimicus.

¶ An aut generalit̄ adulator teneat
restituere. Dicit p̄p̄ regnā. gñalē: qz
si p̄ hm̄ol adulationē ille dānū intulit
alias nō facturus: tūc adulator tenet.
Als secus. Idē itelligas de detractore
z vituperatore. Nā si p̄ hm̄ol vitupe-

rationem: puta dicendo ascuit q̄ est
homo de nihilo: vel q̄ est homo pusil-
lanimis: et ppter h̄ ille mouet ad ma-
lum perpetrandū: afo nō factur⁹ talis
vltupator tenet ad dānū datum.

12 **R**ecursus: i. receptator: i. ille apud
quē latet latro cū spolijs: et dūmodo
hēat spolia in ptate sua: tenet illa resti-
tuere ho dño. nec est crimine pditiōis
redarguedus si spolia furto habita re-
stituat. Immo potius exequit q̄ iu-
sticia requirit. Nec ex hoc fidē violat.
q̄ in turpi cā dz fides rescindi. Im-
mo si illa reciperet aio cōseruādū fur-
ri vel sibi ipsi esset furti p̄iceps et reus
mortis fm legē humanā ppter q̄ ne-
cesse h̄z illā restituere: q̄ intellige ve-
rū sine pditiōe p̄sone: et si imineret al-
quod piculū sibi: vt si timeret ne cri-
mē furti sibi iponeret posset illa com-
mittere alicui p̄sone ecclesiastice sub
figillo cōfessiois vt illa restituat. Con-
cor. Ry. q̄ dicit q̄ ille apud quē ē dānū
hēatū reuerfus: sicut ad p̄ocinā pre-
stātē tenet solidū: vel q̄ recipit latro-
nes et tuet eos: vel rem raptā dolose
celat ita q̄ ipedit restitutio: oēs isti in
su nostro dicunt receptatores et tenen-
tur solidū. Idē dicit Donal. de h̄is
qui defendūt raptos et recipiūt eos
in castris suis quādo p̄ h̄mōi defensio-
nem vel receptionē ipediūtur dānifi-
cari recipere dāna: tenent ad restitui-
tionem. Idē dicit. S. B. de eo q̄ rece-
pat res p̄ rapinā habitas. et conseruat
taliter q̄ ex tali cōseruatiōe res ille a
dño h̄i nō possunt satisficere obliga-
tur: q̄ talis tūc cōseruatiō dat cām effi-
cacē. als secus. Et sic in pdictis et alijs
infra dicēdis in materia restitutorum
recurras ad dicitā regulā generalē. scz
an dederint cām efficacē ad tale dānū
vel fuerint cā sine qua nō fuisset illatū
dānum vel impedita restitutio.

13 **P**articipas. i. q̄ inserēdo dānū assi-
stit coadiuuas dānificantē. et p̄cipat
in preda. talis. n. maximū p̄stat fauo-
rē. Ideo tenet fm Ry. Idē de eo qui
p̄stat salas vel ferramēta ad furtū sa-

clendum tenetur ad restitutionem.

14 **Q**uid si plures raptos sunt qua-
si pares: q̄ nullus inducit aliū ad eū-
dū nec est dño alijs alteri⁹ q̄libet p̄
se vadit. Et Donal q̄ si vadit simul
quasi vnus exercit⁹: q̄libet tenet solidū
quādo vnus sine alio nō auderet
ire vel nō posset dānum inferre: q̄ in
tali casu q̄libet iunat alios et facti eos
fontores: et sunt quasi squame sese p̄-
mētes et oēs sunt copatores. Si ho
nō iuerunt simul: sed q̄libet p̄ se facie-
bat dānum nō puocās alios ad dānum
dandū: tunc tenet q̄libet p̄ eo q̄ fecit
vel ē dato q̄ fuissent simul recurren-
dum est ad regulā gñalē nunc dicitur
Et si vn⁹ nō stulisset dānū sine alio vlt
p̄nta alioz: tūc q̄libet tenet solidū.
alias p̄ rata dāni dati. Et p̄ pdicta p̄z
so. ad. q. quotidiana. Ples fura: i. sū
vnū lignū q̄ singuli tollere nō potue-
runt: an teneant in solidū. R̄ndet Jo.
de san. q̄ sic quando illud cōtractare
vel tollere vnus solus nō posset. ff. de
fur. l. vulgaris. §. si dño. Sed si vnus
potuisset furtum facere et fecisset sine
alio: tunc teneretur p̄ pte ipm p̄tigēt.

15 **D**onus. i. ille q̄ vidēs alū dānū
carū iluste: et scit q̄ ho suo sine picu-
lo suo auxiliū p̄stare posset in iurā pa-
tenti: et tacet talis qdē hoc dānū satisfi-
cere obligatur: si tali malo obuiare ex
officio tenebatur: si at talis ex officio
nō teneretur obuiare: lz mortali peccet
nō obuiādo: nō tñ restituere obligat
Idē t̄z Tho. scda scda. q. lxxij. art. viij.
in solone vltimi argumētū: vbi dicit q̄
nō semp ille q̄ nō manifestat latronē
teneretur ad restitūtionem: aut q̄ nō obstat.
aut q̄ nō reprehēdit: lz solidū qñ alicui
ex officio cūbit sicut sūt p̄nceps et c. Idē
tenet oēs sūmiste. et sō tenēda est ista
opio. lz Ry. i. ill. l. di. xv. fuerit i singu-
lari opione. l. dato q̄ nō teneretur ex
officio: tñ si clamādo p̄nt obuiare si-
ne piculo vite sue et nō obuiat dolose:
tenent ad restitūtionem: tñ hoc cōiter nō
teneretur. Nec ob. c. q̄to. de sē. qz ex hoc
est spale tbi. Et hoc in fauorē ordiōis cle-

ricalis. l. 3. gl. sibi teneat qd si ex offiō nō
tū defendere clericū. z nō defendat et
maliciose non est excōscat. de hoc vi-
de. s. Excōscatio. ij. d. x. et in istis tribus
casibus vltimis istū nō dicit dare cām
efficacē ad rapinā qz nihil coopat. ad
illā. sicut p̄dicit. et sic d̄ p̄dicit peccatū
omissionis q̄ cōmissionis nisi hēant
ex offiō. Sicut dicitur de eo q nō libe-
rat hoīez ab iniuria morte vel nō pa-
scit fame maxime cum p̄t si hoc h̄z
ex offiō ut qz status. Nā tunc est irre-
gularior secus si p̄uatus.

16 **C** Nō obstat. i. q nō obstat dānicā-
tib⁹ iniuste cū possit. z sibi ex offiō icū-
bat. z sit sibi manifesta iuria ad restōnē
tū. sicut sunt p̄ncipes z rectores q ex
offiō tenent iusticiā cōseruare. qz redāt
tus q̄s h̄nt sunt stipēda ad h̄ institu-
tari iusticiā p̄ferret. vñ tenet restituere.

17 **C** Nō manifestas. i. q scit vbi res rap-
ta vel furtiua ē. z nō indicat. hic sibi
nō tenet restituere. nisi ex offiō ad hoc
teneat. Possit tū p̄sona puata in hoc
cāu tenent ad restōnem qm̄ ltime pdu-
cta in teste occultaret p̄tate. qz tūc ex
offiō tenet. Et hoc voluit Sco. in. iij.
di. xv. q̄ regitus in iudicio. vbi possit
inialter restitui res d̄no suo. z tū dicit
do p̄tate nō iminet sibi p̄culū sui sta-
tus vel p̄sone. qz tunc tenet solidū ad
restitutionē. Alias secus vbi talis resti-
tū imineret periculum &c.

18 **C** Utrū aut emētes de reb⁹ extrapina
teneant ad restōnem. Respondet. S. Ber.
q̄ aut talia q̄s emit mala fide aut bo-
na. Si p̄mo mō. tunc aut sciebat. aut
credebat esse rapinā. aut non pbabilr
credebat esse rē iustā. aut nihil de hoc
cogitabat. P̄mo casu si sciebat. vel p̄-
babilr credebat illā esse rapinā. tunc
sex modis grauāt emptor. P̄mo. qz sp̄-
rem restituere obligat nec liberat ven-
dēdo. vel q̄litercūqz alienādo nec amif-
sione vel morte rei. nec si auferat vio-
lēter. aut scēter de vsu cadat. seu q̄cūqz
q̄ alio iteruentēte casu. qn̄ restituere
teneat p̄cū. vñ emēs furtū. semp tene-
tur de casu fortuito. nisi i vno casu. pu-

ta si rez d̄no tpe z loco p̄gruo obtule-
rit. z ille recipe noluit. tūc qdē ēptoz
purgasset morā. ff. de p̄di. sur. l. i. re sur-
tina. Secūdo tenet restituere oēs fructus
p̄ceptos. z q̄ intermedia tpe p̄cipi po-
tuerūt. extra de resti. spo. grauis. Et h̄z
Ray. intellige fructus q̄ sup̄sunt dedu-
ctis expēsis q̄ sunt gr̄a fructū querē-
doz. p̄gregādoz. z p̄ferādoz. q̄ vdu-
cunt tam a male q̄ a bone fidei possē-
sore. ff. de peti. here. l. si a d̄no. Tertio
qz restituenda est res s̄m optinū etis
statū puta si tpe emptōis vel vēditō-
nis vlt̄ intermedio tpe plus valuit. iuxta
illud p̄cū d̄z restitui. d. c. grauis. Doc-
tū s̄m q̄dā intelligēdū est qū res non
h̄t. sed dicitur sufficere. si res h̄t q̄ resti-
tuas e que bonā sicut erat qm̄ fuit abla-
ta. Qd̄ intelligūt qdā vix nisi medio
tpe res plus valuerit: z illo tpe iterue-
rit d̄no rē sibi traditā fuisse. qz forte vē-
didisset vel vsus fuisset. Ex cui⁹ caren-
tia oportuit eū aliā emere. nā tūc tene-
tur ad oē interesse d̄no. Et ideo nō li-
beratur dādo rē h̄mōs bonitatis: q̄lis
erat tpe quo abstulit. Qd̄ est rōnabile
Et notandū. Itē s̄m Ray. si res meli-
or facta est postq̄ illam alteri vēdidit
tenet etiā ad restitutionem pluri. d. l.
in re furtiua. Et hoc etiā itelligi d̄z de
scdo z tertio: z vlt̄ra emptore malefi-
dei. Quarto: qz nō p̄t a d̄no rei reci-
pere p̄cū: qd̄ ē de re dedit postq̄ de-
p̄hendit rem esse l̄tus. C. de sur. icū-
lem. Nec se p̄t defendere rōne statu-
ti sup̄ hoc edicti. Cū tale statutū sit
deū. vñ. di. que s̄. Quinto. qz nō p̄t
agere s̄ venditores de p̄cō sibi dato.
Obstat. n. sibi iurp̄tudo sua. Et hoc
nisi exp̄sse cauerit. x. q. v. hoc ius. Tū
p̄z Alex. de alexā. talis p̄t rez emptaz
restituere vēdēt: vt recipiat p̄cū qd̄ v-
illa dedit. Sexto: qz p̄dit exp̄sas sc̄s
volūtaria. nam talis p̄tando rē alle-
nari: furtū cōmittit. Et sur semp est i
mora. ff. de p̄di. sur. si p̄o fare. Et s̄m
hoc: equis furto sublati: q̄tūcūqz z
quātiscūqz exp̄sis a fure melioratus:
restituendus est. Quibusdā tū z satis

discrete apparet qd lz in fornicaco so-
 ro z civili equo tal fit talter restituere
 dicitur de egate natural iuris z pscie
 bone vt dicitur qd iste restituere debe-
 at suti ierelle ronabiliu expesaz. per
 qd equo melioratus e: nisi pro quanto
 p civile iudicium esset infictu suti illi in
 pena. Idē quoqz de p similibz dicitur
 est. Lōncor. Ray. Scdo aut: si rapine
 emptor nō pbabilr credebat esse rem
 iusta cū pcedētibz. In p dētis sex socia-
 dus est. verbz grā. suti ductus ignora-
 tia iuris. s. qz lz crederet re esse raptaz
 nō tñ crederat q illā emere esset pec-
 catū. z talis ignorantia nō excusat nec
 etiaz excusat ignorantia secti crassa z
 supina. vtpmā cū go ipe bellū emit a
 qdā stipēdario calicē. missale. paramā
 ta z hndi. Jō oēs tales in pscia resti-
 tuere obligant. Tertio casu. si d hoc
 nihil cogitabat. z hoc pp fatiā sim-
 plicitatē. i foro pscie ē satisfacere obli-
 gat fm Host. z Ray. Idē quoqz di-
 cendū si de hoc dubitabat. qz securior
 ps elgēda est. Scdo aut casu pncipa-
 li. s. qn emptor emit bona fide. Et tūc
 ē distinguēdū. q aut pdā emit. vt eas
 dño redderet. aut. s. vt p dmodo suo
 hēret. Si pmo. s. vt eā dño redderet. s.
 recepto pō. z interesse suo. cum aīo
 dñs rei eā nullo mō recuperare possz
 vel nō tam faciltz rehfe. tūc cū utiliter
 gesseret negotiū dñi rei. totuz poterit
 recipere pō. z interesse suū. Hoc q
 daz dicit vep. z bene. qn res redēpta
 fuit pno pō. Alis cessas. ratio huius
 redemptōis. z pñ effectus. et vbi go
 illam re emit pno pō. z expoliat ve
 rsimiliter illā re nō erat rehabiliturus
 tūc pōt psequi pō. z. vt dictū ē. In
 foro tñ cōtentoso nō credit tali em-
 ptori q illā rem emerit illa intentōe.
 nisi publice hoc pñstetur. z tūc. si res
 sine culpa sua amittat vel perire con-
 tingat. nō tenetur. et breuiter qqd si-
 bi adest ex illa re. vt pensio. merces.
 fructus vel simile. restituere obligat.
 et quicqd sibi adest. vt pccū. modera-
 ta expense. repetere potest. ve leuz eo

qd ex ipsa re sibi aduenit vsqz ad con-
 currētē pñtate poterit pēfere. Si at
 talis emptor postqz fecit diligētē qrl.
 nō potuit repire cui res erat tunc. qz
 quid res ipsa valet vltra id qd empto-
 ri sibi debet p aīa illi? cui extiterat:
 paupibz erogādū ē. Lōncor. dicitur tñ ē et
 fm Ray. q hoc publice fiat vt oīs suti
 pñtō eustet: z sic liberat erit. qz i hoc
 vult illi negotiuz gessit. Lon. Host.
 Quidam dicit dū si post denūcia-
 tionē publice factā de hndi re empta
 aut inuēta. z nō inuēto dño data ē pau-
 peribz. z postmodū reperitur dñs illius
 rei q petiit re suam. an ille q dedit hu-
 iusmōd rem paupibz teneat refundere
 v suo. Dicit potest q si fecit publice de-
 nūciari bis z ter. z sec diligētā suā ad
 ingredū vep dñm. z nō inuenit. z illi
 rez cū pñtō alitū boni viri pauperi
 bō dedit. in nullo tenet eide. et hoc q-
 si in pñtīs termis vt sentire Sede. p
 ut allegat Zan. de rtdol. i tractatu vsu-
 rariuz. vbi qrit qd iuris. Premisso ge-
 nerali edicto. q quicqz dederit vsuraz
 noīe altqd. veniat. j. tot dies. z si ne-
 mo venit. nec ē vsurari? aliqs certas
 psonas assignauit. j. terminum sibi ad
 id statutū faciēdū. Statiqz lata ē snia
 p eīm. elapso termino declarans illas
 fore icertas. vtrū vsurari? sit tut? si po-
 stea apparent certe persone. quibz est
 restitūto factenda: et sentit q sic. et q
 ad illos q tūc erāt extra diocesiz. fate-
 tñ q talibz ppetit remediū h eīm vt
 pauperes. et plus dicit q si vsurarius
 cautionē factō. suti pñessus se hfe mis-
 se in vsuris restituēda psonis descripti
 in quodam libro quē epō assignauit.
 Tractu tps vult cogere vsurarius ad
 dādū sibi illā pecuniā: tanqz incertam
 vsurari? dicit. Ostendat libru: qz volo
 soluere illis. quoz sum debitor. z q in
 libro descripti sunt ne bis soluas. si de-
 inde veniat z petant vt certas: vel dic
 Ego iā restitui pōis descripti illo lib.
 z ecce plura infra remissionē. Dicit
 epō. libru pdidit. z sic parat sū iuraz.
 Quid iuris. soluet ne illa vt icerta. fe.

finaliter inclinatur ad partem que soluat si
la vi icerta. Secundo aut casu. i. qñ rap-
tinā emittit vt p modo suo habet tñc
si pbabilr nō credebat illā rez fuisse
raptā: puta qz oēs vicini vel maior po-
ta credebāt nec aliud verisimilr est
mari debebat: tñc hec bona fides qñ
oz sibi cōfert. Prio qz durāte bona fi-
de: illā restituere nō iūr. S3 si po-
stea nouerit rē illā fuisse raptā: qz bel-
lū credebat iustū z reptur iniustum:
tñc restituere obligat. C. de fur. l. alie-
nā. nec pōt petere a dño p̄cium ipsius
rei. C. de fur. l. in cōsulē. Tenet et exi-
tes restituere fructus. De p̄sumptis aut
nō tenet pp bonā fidē. vt. l. fructus. z. l.
z ex diuerso. ff. de rei vē. Secōdo pōt rē
vendere z alienare: bona fide duran-
te. Sed si aliquid lucrū ex rei vēditione
p̄secutus est: d3 illud restituere dño vē-
nti. ff. de p̄di. inde. l. nā hoc natura.
Quid aut si iste qñ emit erat in bona
fide: nec habebat cām dubitādū: si p̄
emptionē illi rei incipit dubitare: qz
d3 in ciuitate qz talis res fuit furto sub-
tracta an si vēdat talē rem tali dubi-
tatione durāte: teneat postea dño ve-
nienti restituere p̄cium. qñtio est quoti-
diana. Et dicit pōt qz si illam rē vendi-
dit durāte illa dubitatione: z nō ha-
bebat certitudinē vel pbabilitatē qz ef-
set furto subtracta nō tenet ad restitu-
tionē p̄cij: qz adhuc nō erat i mala
fide. De hoc est tex. optimus i. c. si vir-
go. xxiiij. q. ij. vbi dicit qz bone fidei
possessor recessitne quisqz d3 qñ di-
se possidere ignorat alienū. Cuz vero
sciuerit nec ab aliena possessione re-
cesserit: tñc male fidei p̄hibet. Tertio
qz nō tenet restituere in casu fortuito
durāte bonafide. Si. n. res iterim pere-
at sine culpa sua: nullo mō tenebitur
restituere. Quarto qz post restōnē rei
si eā fecit iudice sentētiā de p̄cto qd
dedit p̄ vēditionē agere pōt: vt t̄p̄z
seruet indēnē. xij. q. ij. vulterrane. Afr.
aut minime pōt. vnde dicat emptor
dño rei qz illā ad iudiciū trahat z p̄
q̄ status fuerit denunciēt vēditōri qz

ppareat atqz defendat rē ipsam. Et si
res ab eo deuicti: vēditōr tenet de em-
ptione: nisi tpe date inia emptor p̄tra-
mactō fuisse absens: nisi p̄ iniuriā iu-
diciū fuisse inia lata. extra de emp. z
ven. c. fi. Si aut ad sacerdotis p̄ceptū
hoc fecerit in foro p̄cie. vēditōr indu-
cendus est vt ipsum cōseruet idēnē. ar.
d. c. fi. Et qd dicitū est de emptione. idē
dicendū est si p̄ plures emptores suc-
cessiue res trāserit: qz vnus pōt agere
p̄ alium. ff. de mīno. l. sed vbi. Quo tñ
ad fructus p̄ceptos an possit bone fi-
dei possessor illos retinere. Clarus vi-
cēdū est. S3 Jo. de pla. insti. de re. di. §.
figs a nō dño. vbi dicit qz nullus pos-
sessor. s. nec bone fidei. nec male. facit
fructus suos naturales ex re aliena. l.
fructus. ff. de vsur. Ideo eos extantes
dño vendicat a quocūqz. sed de p̄suma-
tis nō tenet possessor bonefidei. nisi
iquātū factus est locupletior. qz tñc te-
net ex egrate. l. si z me z titū. ff. si cer-
pe. S3 fructus industriales qz extgūt in-
dustria z ministeriū hois. vt segetes.
lana z similia. bonefidei possessor cū
titulo z sine titulo facit suos. Et eos tu-
erat pp industria z cultura: vt si possint
ab eo aduocari. s. postqz sunt p̄sumpti
nec ad eoz p̄cia tenet. d. §. figs a non
dño. z. l. bonefidei. ff. de acgr. re. do. S3
si nō sunt cōsumpti: s3 extāt tenet resti-
tuere. vt insti. de offi. iud. §. illoz. S3
male fidei possessor: si nō hz titulū tñr
de p̄sumptioz ide extantib. l. pe. C. de
p̄di. ex. l. Et de p̄cipiēdis. d. §. illoz
Sed si hz titulū: puta p̄ vēditionē: do-
nationē z h̄mōt: tñc tenet de consum-
ptis z extantibus: sed excusat a p̄cipien-
dis pp titulū: nisi in quatuor casib. no-
tatis in glo. in. d. §. figs. in quib. tenet
de p̄cipiēdis etiā si hz titulū. P̄mo si
quis compulsi aliquem per metum si-
bi vēdere. Itē figs emit in fraudē cre-
ditōri. Itē in eo qz sciēter emit p̄ p̄hi-
bitionē legis vel statuti. Itē z q̄to in
eo qz emit sciēter a fisco. nō solēnter. l.
lij. de fide instr. li. x. Lōcor. Donal. l.
lā. in p̄ fructuū. dices. Fructū alij idu

fructus. ut frumentum: vinum: oleum e si
 milia. Alij naturales: ut poma ficus. z
 similia. Fructus naturales non facit su
 os possessor et bonefidel. unde tenetur
 reddere vniuersos posticipit h're co
 sciam rei altene. d. l. fructus. Quo tamen
 ad bonefidel possessore facta regula ge
 neralis. qd nunc tnr ultra qd fit factus lo
 cupletior. l. vtrū. ff. de pe. here. Et no
 ta qd illi dicunt fructus naturales i q
 b' naura plus operat qd industria pro
 ne. Et fructus industriales dicunt i q
 b' plus operatur industria. vt i oliua:
 vinea z h'mōi. De fructibus dāno z iter
 esse restituē d'is. vide. i. restō vlti. h'ij.

20 Sed qd si vnus dicitur raptorum
 satisfecerit. nunqd alij liberabuntur. Gen
 deo. fm Rai. si vnus satisfecerit inte
 graliter de omni dāno z expēsis z in
 comodo siue interesse oēs alij liberā
 tur. qz non tenent dānicator. Nā bona
 fides non patitur vt idē debitū bis exi
 gare. Idē Host. Addit et Rai. qd si il
 le cui sic satisficitur qd ad iudiciū aie
 cedere actionē illi q totū soluit: non q
 dez vt ab vno totū extgat: nisi forte a
 pncipali s; p p'ib' petat a singulis: s;
 qd ad s'p' p'iosum non tenet cedere
 nā qua frōte p' petere cessionē: q ee cul
 pa sua dānat. ff. de admī. tuto. si plu
 res. la. ij. tñ vt sicut dicit Host. siue sit
 facta cessio: siue nō: alij q nihil solue
 rūt tenent in p'cia ad releuādū illū q
 insolitū satisficit cuiuslibet p suis p'ib'
 Nā solues vlt' gessit eoz negotiū. vñ
 tenetur h're ratū z ei satisficere. argu.
 ff. de neg. gest. l. cū pecuniā. z. l. pōpo
 ni. Tho. quoq; scda scde. q. lxij. qd de
 clarās dicit qd si ille q fuit pncipalis:
 vtputa p'cipēs soluit: oēs alij liberati
 s; q fuerūt ab eo ad dānū faciendū in
 ducti. Si hō alius restituit: tūc illi qui
 sunt pncipales: z illi ad q's res deuenit
 tenentur restituere illi qui restituit.

21 Quid si spoliatus liberat r' m'it'at re
 stitutiōe. ff. Inno. Si dimittit pnc
 cipali vt raptori vel p'cip'eti liberat' e
 cōsiliator z h'mōi: qz liberat' est is qui
 pncipalr tenebat: z quires habuerat.

Sed si dimittat p'fikator: nō credo li
 beratos alios eē ad q's res pueniūt:
 nisi exp'sse intellexerit eos liberare. Neq;
 etiam illū qui rapinā fecit: etiā si de ra
 pina nihil h'berit: qz de iure nālī z diuī
 no pueniēs est q sublatō pncipali tol
 lat accessō: tñ z nō e' h'io. Immo plus
 qd si liberat' absolueretur pncipalis n
 pp hoc absolutus eēt p'fikator' si aliqd
 ad eū puenit de rapina nisi alius pro
 eo satisfecisset. Et tūc iste p'fikator' in
 cāu aie tenetur et qui satisfecit pro eo.
 C' Nunqd aut' in restōne pōt a p'dictis. z
 oib' exigi pena: vt de rapia z oī furto
 manifesto pena qdrupti: z de alio fur
 to pena dupli. ff. h'mōi pene nō debent
 tur nisi postq. ad iudicāte fuerint: quō
 casu pena vnus nō liberat alium. De
 hoc vide. s. Pena. h. vij.

C' An aut' q's teneat iudicare fures. ff. 2
 Pano: i. c. q cū fure extra d' fur. d' mē
 te Bar. in. l. cū fure. C. de fur. pcludit q
 furtū q's iudicare d'z. Et sic pp' de logē. d.
 tex. qui cū fure. si bñ pōderetur. Nihil
 n. dicit de fure: s; de furto. Sed iudex
 vel ex officio ip'orato: vel dū pcedit p
 inq'sitiōe g'nalē p' p'ellere ad iudicā
 dū furē. Recte ergo p'nt ep'i ad mone
 re z excōscare nō indicātes fures vel
 furtus: qz superiores tenent oib' modis
 purgare puinclā malis h'cōib'. vnde ex
 hac cā p'nt cōpellere ad manifestādū.
 Nō ob. p'dictis si dicatur qd ad istā r'z
 p'is q's tenet p'hibere testimoniū q' su
 rē. ar. l. nullā. C. de test. ergo tenetur i
 dicare. dico qd aliud est p'hibere testi
 moniū: z aliud iudicare sine testimoniō
 Nā qñ q's testificatur. tā fur fuerat de
 tectus per accusatiōe. Secus qñ oīno
 est occultis: qz tūc ad istā r'z p'is nō te
 netur iudicare furem.

C' Et hec factū ad. q. qdā p'didit lib'z 2 4
 vel alia rem. Suspiciat qd sit i domo tē
 tū. Petit per iudicē vt q'ratur domus
 illius. z vt ap'iantur scrinia z loca secre
 ta tūy: nunqd iudex debeat hoc facere
 Ut qd sic per. l. requirēdi. C. de ser. su.
 Cōiter tamē pcluditur per doc. qd spā
 se in seruo z i alia re sen p'ona que
 ee 6

pōt cōmittere dōlū in se occultādo ut tunc possit inspicī domus alterius: vnde si quis inspicat ne vxor sua sit i domo alterius: tūc potest petere a iudice ut q̄ a tur in domo illius. Secus in alijs rebus que nō possunt cōmittere fraudē: tunc nō debet iudex facere q̄ rī domum alterius: q̄ periculosū est: ut patet fa. habeat pādere alijs suis patrimonium nisi esset vehemēs suspitio z eēt in domo illi. ar. l. l. ff. d. qd

Restitutio. viij. quo ad edentes z recipientes rapinā.

1 **U**trū edētes de rapina furto vsura z h̄mōsteneātur ad restitutionē. **R. S. Alle. de ales q̄ q̄ comedūt vel in alios vsus cōuertūt aliqd de vsura furto vel rapina scēter: siue sint religiosi siue alij. Et si s̄r si dubitāt an sit h̄mōst tūc ad restōnē ne p̄mittāt se disertim n̄: h̄ctur. n. p̄ regula q̄ gētiq̄ h̄z p̄sentētia de re q̄ sit aliena tenet eā restituere. In hoc tūc v̄f distinguēdū an talis raptor sit solūdo vel ne: vt i p̄mo casu nō teneat comedēs. Hoc tūc l̄mita an sit res in q̄ d̄n̄s trāsteraf vel ne: vt in rapina z furto i q̄b̄ non trāsteraf d̄n̄s: z de talib̄ edere nō lz. Si āt nō est solūdo tūc aut scēter comedit. Et tunc nisi i casu extreme necessitatis tenetur ad restōnem. Si aut̄ ignoranter z bōa fide tūc nō tenet de p̄sup̄ p̄ reglam positā in precedēt. c. d. xix.**

2 **Q**uid aut̄ de vxore z familia q̄ scēter comedūt z bibūt z induit de talib̄ **R. S. B. P̄m Alle. lom. q̄ aut maritus est solūdo aut nō: si est solūdo tūc si s̄t ibi aliqua bona de iusto acq̄sita z sepata de illis viuere pōt. S̄z si ibi s̄t aliqua bona de iusto: s̄z intermixta cū sp̄te acq̄sitis ita q̄ non pōt discernē adhuc de illis viuere pōt d̄mō i mēte h̄at viuere de iusto p̄cio. **L. d. Ro. Idē ē ad d̄t q̄ lz talis vxor de oue v̄l de boue siue de quacūq̄ re habita de vsuris vel rapina comedere nō possit v̄tra casū necessitatis extreme. si tamē res sit emptā de vsura. pōt inde comedere sine casu extreme necessitatis. cu****

lus rō est s̄m quosdam. q̄ cū in vsura d̄n̄s trāsteraf: nō est necesse restituere re re habitā. p̄ vsura: sed solū vsurariū ad satisfaciēdū nō facere ipotētē. secūdo cā q̄n raptor vel vsurari nō est solūdo puta q̄z nihil h̄z nisi de vsura v̄l q̄z oia bōa sua p̄ vsuris restitūdis obligata s̄t. lz de b̄si acq̄sitis h̄eat q̄daz tūc s̄m s̄rar. ol. ēt est distinguēdū q̄ si talis vsurari h̄eat aliqua q̄ nō s̄t emptā v̄l habita de vsuris. z dos vxoris s̄nt ibi p̄n̄ q̄z p̄dicte vsure. pōt z debet ide solui. ēt dato q̄ v̄r ei nō h̄eat sufficiētā ad soluēdas vsuras. si h̄o nō s̄t ibi nisi emptā v̄l h̄ita v̄l vsura. atq̄ p̄dicte vsure ibi p̄rio fuerūt q̄z ipsius vxoris dotes. tūc sp̄a restituere obligat q̄qd p̄ victu suo seu q̄cūq̄ alio mō accipit idē: q̄z et ad si restituēdū p̄stat cāz efficacē: s̄z oia p̄dicta itel l̄ge nisi i cāu: d̄n̄ cām expoliator agit. s̄. monēdo z iducēdo v̄z p̄ posse ad restituēdū. q̄z tūc nō tenet de h̄is q̄ expēdit seu cōs̄p̄sit eo tpe quo circa ei emēdationē fideliter laborauit ēt si restitutio nō sequat: nā qui gerit alteri negotiū v̄tiliter ēt absentis z ignorantis. sicte recipit expēsas. nō tamē s̄m **Rode. de talibus pōt viuere p̄ annū p̄ vnā admonitionē vel duas: sed q̄d̄n̄ cōtinue istat ipozuntis horis. **L. en. h̄is ēt **Doffi. z Ray. Ul. z Buil. Si āt de correctiōe vsurariū nō remaneat spes z in vxore suā crudelis ē z de ipse acq̄sita ea viuere cogit. qd̄ habet agere talis vxor. **Dicēdū q̄ triplex habet remediū s̄m **Ray. **Prīmū q̄ sibi victū alūde q̄rat. vel ab amicis vel a cōsanguineis suis: aut p̄p̄ris manibus laborādo siue alio modo honesto victū querat **Secundum vt denunciēt h̄is q̄ p̄desse p̄sit. vel ēt si p̄bare pōt denunciēt ep̄scopo. vt cōpellat eū pascere suā vxorē de iusto. sed secūdū **Do. hoc remediū iam est. si vxor habet suū maritū crudelē. **Tertū remediū vbi alio nō possit agere. nec p̄ elemosynā h̄de ste q̄rere. nec alio mō licito iuente ex quo ita artata ē potest inde comedē******************

qz tpe tate necessitatis et furto excusa-
 retur in tota: necessitas. n. nō hz legē.
 si autē pculū mortis nō imineat: mā-
 feste aliq̄d pculū pmittere v̄: p̄pterea
 aliq̄ pnia ei ad cautelā coniungēda est
 ar. extra. de fur. si q̄. Quicūqz tñ ta-
 lia sumit cū magna p̄tate sumere ob-
 ligatur. Et interz dolere dz atqz pro-
 ponere qz si poterit in sumz restituet
 quicquid inde expēdit. Et hoc satis se-
 curum est. Quartū remediū p̄t addi
 qz talis vxor res domus modo licito
 augmētet atqz cōseruet: qz hoc etiam
 credit in credi: or vtilitatē: maxime in
 cōseruādo res habitas ex vsura z hu-
 iusmodi: vt sūt vestes suppellectilia z
 localla: ne corrodātur a vermibz z hu-
 iusmodi. Quintū quoqz supaddat qz
 si vir eius hēat plura icerta vbi suffi-
 dat ad satisfaciēdū certis: p̄t talē vro-
 ri p̄p̄scopū p̄nderi. Oibus autē su-
 p̄dictis remedijs p̄t vti vxor vsura-
 ry si de vsuris hēat dotem: z vir nihil
 hz nisi restitutiō obligatū. z vbi vxor
 possit rehabere dotē suā: vel p̄refre-
 nalia a viro. z illa tradere p̄t alicui ho-
 neste p̄fones: que de honesto lucro pe-
 cunie. de qua negociabit illa p̄fōa cui
 p̄mittet vsuere poterit extra de dona-
 t̄. v. z vxo. c. p̄ vestras. Tamē inter
 ista quinqz remedia valde p̄cipuū ē
 qz dcm ē. s. i. qz istet circa et correctio-
 nem t̄p̄bus opportunis. Et licet ali-
 quādo videatur d̄sp̄atus: nihilominz
 nūquā est disperādū de hoie in hac vi-
 ta: qz accidit i p̄cto: qd nō puenit in
 anno. In oibus tñ casibus p̄dictis re-
 netur vxor: reddere debitū viro suo z
 ecōverso nisi subsistat alio ipedim̄ti.
 ¶ Quid sit de filijs z familia vsura-
 ry. R. fm B̄rar. Oldo. qz aut vsurari-
 us est soluedo aut nō. p̄rio casu si est
 soluedo: z hēat alia vltra ea q̄ satisfi-
 cere z soluere obligat: de illis vsuere
 p̄nt. Secdo aut casu qm nō est soluen-
 do: qz de familia eius: qz qd pro-
 fno victur: vel quocumqz alio accepit
 satisficere obligant: qz illū ad satisfi-
 cēdū faciūt iponētē: z ad hoc p̄stant

eam efficacē. Excusari autē tales z cōsi-
 milles possūt p̄pter. v. Primo p̄pter p-
 curatiōē. s. si cām expollatoz agūt vt
 s. dcm est de vxore. Secūdo p̄pter re-
 cōp̄satiōē. qz si tñ et restituit quā-
 tum deo suo receperūt sicut p̄tingit i
 emptoribz. i. op̄ta mercātijz p̄mutatiō-
 nibus z p̄silibus. nā si h̄mōi seruitē
 vsurarijs in rebz licitis ad augmētuz
 substātie vsurarij: merito tal' merces
 cū expēsis p̄ eos factis p̄p̄sat. Tertio
 p̄pter restauratiōē. i. si se restauratu-
 rū p̄ponat: z ad hoc facultatē se habē-
 turū p̄babiliter credit. Quarto p̄pter
 ignozitiā: qz si nescit rē esse vsurariā:
 nec cām hēat hoc sciendi illū v̄z eē ta-
 lem. Quinto p̄pter necessitatē puta qz
 tū ad hoc: qz filij z filie in tali etate sūt
 qz aliter cōmode vsuere nō possunt.
 ¶ P̄t etiā qri si dū vinerūt p̄ titij. 4
 expēdit. ccc. lib. in studio p̄ filio suo vt
 doctor efficeret cū nihil nisi de vsuris
 h̄ret cūqz de vsuris h̄uisset. m̄p̄ mor-
 tem nō d̄misiit filio nisi. ccccc. libz. q̄
 ritur vtrū de illis. ccc. titi ad restōēz
 sit obligat. Ad qd. R. S. B. Si p̄ titij
 nō erat soluēdo qm filij i studio nau-
 trabat tūc d̄stinguēdū ē. Nā si itius
 credebatur qz p̄ sibi de licitis bōbz p̄-
 uideret: rōne bonafidel. de bonis tā cō-
 sūptis satisficere nō tenei: s̄ solū de ex-
 t̄sibz. Si autē nouisset p̄m suū de
 vsuris oia possidere. p̄pter p̄cietā le-
 sam quā hēbat in vtēdo alienis rebz.
 dz illas. ccc. lib. restitue hz diuinū iure
 z idē iudiciū de p̄silibus fieri potest.
 ¶ Quid sit de filia q̄ habuit dotē de
 vsura. R. S. B. qz si quis accepit filiā
 vsurarij in vxorez qz nihil tūc tēporis
 hēbat nisi reddēdū tunc fm quōsdā
 dotē quā inde accepit cū filia. redde-
 re nō tenei si nō crassas p̄babilē igno-
 rātia ductus fuit. qz. i. p̄babiliter cre-
 debat socer nō eē vsurariū. Aut p̄ter
 illā dotē hēre sufficiētia ad soluēdū.
 Verius tñ cū d̄stinctōe dicēdū est qz
 qm p̄ dotē aut filiam. aut nō erat soluē-
 do aut sic. Primo casu si pater non
 erat soluendo: tunc fm B̄rar. Oldo.

aliosq; solēnes doc. tal gener ex q̄ scil
p̄ dol accepta q̄n eā accepit erat neces
saria ad solūda obita. n̄ p̄r talē dotē
cū bōa p̄cia retinere: si certū s̄t h̄i q̄b̄
p̄mo talia debebātur. Cuius rō est qz
de alioz rebus: nullatenus h̄m deū il
la potuit dotari. Si tū usurarij filia ta
lez dotē vult restituere: z eius marit̄ ob
stat: culpa erit mariti z si vxoris. Et si
si illa pponat dotē illā restituere si vtr
eius aū ipsaz obtret. Si aut ecōuerso
vtr eius vlt illā restituere: s; vxor ei ob
sistit: nec patit illaz reddētē forte illi
sufficit: q̄ ipse nō p̄cipiat de bōis illis
pponat q̄n posset restituere. illā. si. s̄o
vtriq; i nō satisfaciēdo ex mala volū
tate p̄cordā. tūc i statu dānatiōis abo
viuūt. In remediū m̄ p̄culi dicit pos
set q̄ si p̄ talis vxoris seu eius h̄des
h̄rent sufficiētia ad satisfaciēdū certa
z. tūc si talis dos sit p̄s in totū. Si at
magna in p̄tē. De incertis diocesan̄
posset cū tali muliere s̄m discretū iu
diciū disp̄sare. Cōsulēdum ē aut tali
mulieri de bonis certis vsure habenti
dotē: cū sibi nō p̄t aliter p̄uidere q̄ si
p̄tingeret eā p̄moxi viro. v; i finē vo
care vtr z filios si illos h; ab eis p̄testa
ri dotē suā fuisse de vsuris obsecrās z
obsecrās quaten̄ restituat qz illā nullo
mō p̄t licite retinere q̄ si nō fecerint
n̄ ei. s; i putabit illis. Sc̄do at si p̄ vsu
rarī dotauit filiā suā, eo tpe q̄ ēt rema
nebat solūdo: z p̄ p̄na nō pp̄ dotes il
las fact̄ est ipotēs ad solūdū: nō t̄r
receptiens satisfaccere qd̄ recepit qz q̄n
vsurarius verus dñs dedit z sine ipsa
erat potēs satisfaccere: p̄pterea nō de
dit in recipiēs ad nō restituēdū cām ef
ficacē. Si at ipotēs postea factus est. n̄
est culpa recipiēs. vide t̄n Pa. in. c. cū
tu de vsuris. vbi format. q. de vsurario
nō habēte pecuniā nisi vsurariā q̄ sibi
fraude maritauit filiā: z dedit dotē ge
nero restituēdā filie in castu soluti m̄i
monty. q̄ritur nūqd̄ post solutū m̄i
montū z dotē sibi traditā teneatur sa
tisfacere creditoribus: ex quo nō adsūt
alīe facultates. fede. consilio. l. xij. con

sult. q̄ si nō in fraudē constituta fuit
dos. nō tenet filia restituere: s; habeat
ex cā lucratua: qz illa nō est pecunia
vsuraria. Nā pecunia vsuraria trāsmit
in dominiū mariti: z illa est alia pecu
nia q̄ p̄heicit ex bonis mariti. S; do
min̄ an dubitat de hac decisione: cuj
dos sit qd̄ vn̄ersale. vt notat Bar. in
l. i. so. ma. Et i vlt̄ vna res succedit Lo
co alterius: vt. l. Imperator. ff. de le. ij.
Itē si filia in p̄tate erat ergo heres. Et
prius restituit v̄t oīa debita. Sed ad
uerie q̄ fede. loquitur q̄n filia non
erat heres. Sed posset dici q̄ lz nō sit
heres nō v; habere quartā suā nisi p̄s
us deductis honoribus z debitis. hec
decisio videt̄ satis dubia. Forte de rigo
re iuris p̄cedit opinio. fede. Sed de
egitate p̄cederet alia opinio.

Additio. Sed si q̄s vellet susti. 6
nere opi. fede. q̄ v̄ rō
uabilis: faciat tria p̄supposita q̄ ēt p̄e
supponit ipse fede. P̄rio: q̄ ista filia si
erat heres. Sc̄do: q̄ p̄ eius dedit do
tē genero nō i fraudē creditor. Tertio
q̄ hec filia nō recepit pecuniā vsurari
am ab heredib; mariti: sed marit̄ eā
accipit. Et s̄o sibi ip̄tet maritus si pe
cuniā alijs debitā accipit. z de sua pro
pria fuit dos mulieri restituta. marie
cū pecunie vsurarie dñtū trāsess i acci
piētē: s; competat repetitio. z maxime
postq̄ maritus nūmos a socero rece
ptos cā nūmis suis imiscuit: qz p̄ imi
xtione tales nūmi dicit̄ cōsūpti: z trās
sit dñtū i maritū ēt si illi nūmi fuisent
totaliter alieni: v̄puta furto subtracti
vt. ff. de solu. l. si alieni. Et ergo illi pe
cunie dñtū trāsierit in socerū: z iteri in
dñtū generi: p; filiā nō teneri de suis
dotib; ad satisfacciones p̄dictas. nō ob.
de vsuris. c. tua. z d̄ sepul. c. si. qz sibi v; i
itelligi d̄ filijs z extraneis q̄ s̄t heredes
Nec ob. si diceret q̄ mulier recepit pe
cuniā cū onere suo: qz dico q̄ pecūia
quā recepit ab heredibus mariti: non
erat onerata: nec debita his q̄ soluerūt
vsuras p̄i isti filie: s; p̄ona p̄is eēt
obligata. Et posito q̄ bona vsurarij

sint tacte obligata solventibus. vsuras
 in tñ bōa ista q̄ recepit pecuniā ab vsu-
 rario: marie postq̄ iste marit⁹ istā pe-
 cuniā quā recepit a socero cū suis nū-
 mis imiscuit qz p̄ imixtōez z p̄suptio-
 nē factā ē pecūia mariti: posito q̄ ma-
 rit⁹ eēt p̄sona obligat⁹ creditoribus
 soceri. Nec ob. c. cū tu. de vsuris. nam
 ista nō recipit pecuniā vsurariam: nec
 rē eptā ex pecuniā vsuraria. Preterea
 illa decre. si dicit q̄ bona vsuraria sint
 tacte obligat⁹: s; dicit q̄ vsurarij si d̄ pe-
 cuniā vsuraria emerūt possessiones si
 hñt vñ satisfaciāt: illas vadāt vt de p̄-
 cio earū satisfaciāt. s; certe hoc idē eāt
 si ille possessiones fuissent alis de pecu-
 niā licite acq̄sita. nō ob. ff. q̄ i frau. cre.
 l. si. s. i. qz ibi p̄supponit q̄ socer i frau-
 dē creditoz dotē p̄stituit qd̄ n̄ p̄suppo-
 nit i cān n̄o. h̄ sed. q̄ et. vñ. tenere q̄
 h̄ gerer fuerit i fraude: tñ sec⁹ ē i eo q̄
 ab ip̄o bona fide accepit.

¶ Utrū famuli vsurarioz teneāt ad
 restōnē salariorū p̄ceptoz z expensaz
 p̄. fm. S. Ber. q̄ aut istī sunt famuli. q̄
 in domo eius morātur: non ad exercē-
 dū senus. sed ei seruiūt: puta ad men-
 sam vel eū associant hinc inde z hu-
 insmodi: z de talib⁹ dicendū ē sicut d̄
 vxorib⁹: qz si vsurari⁹ nō ē soluedo
 nullo mō de bonis vsurarij viuet pos-
 sūt. nec i sup̄ salariū suū ab eis suscipe-
 re. nisi duo ibi concurrant. Primo q̄
 sit ibi aliquid de licite acq̄sitis: nō autē
 eptā vel habita de vsuris. Secdo q̄ ta-
 le salariū p̄t⁹ fuerit ibi q̄ vsures h̄s at
 duob⁹ p̄currētib⁹: p̄dicti salariū suū
 fm̄ aliquos suscipere p̄nt etiā dato q̄
 vsurarius nō h̄ret sufficiētis ad solue-
 das vsuras. hoc tñ n̄ ē vsq; quaq; tu-
 tū de bonis aut illi⁹ viuet eis nequaq̄
 h̄ aliter darēt et ad nō soluedū eāz ef-
 ficacē: vbi vsurari⁹ nō ē soluedo. Si
 autē dicit famuli sūt p̄p̄te seruiētes z
 mercenarij. tñc dicē dū q̄ si vsurarius
 nō ē soluedo. aut istī seruiūt i reb⁹ licit-
 is z honestis. z tñc si p̄p̄ d̄munitōez
 substātie vsurari⁹ n̄ fiat magis potēs
 ad soluedū licite p̄nt p̄d̄gnā suscipere

mercedē. Et hoc qz vtilitas quā p̄legē
 in de vsurari⁹ talis ex illo opef cū mer-
 cede merito p̄p̄sal: z p̄p̄ mercedē mer-
 cenarijs data paup̄ior minime dicit p̄t
 cū loco mercedis h̄eat cōmodū opera-
 ri. vt sūt q̄ agros ei⁹ colāt z vineas z
 h̄mōi. Et forte dicē dū idē de illis ser-
 uitorib⁹ q̄ h̄eret curā vestitū z alearij
 rez ip̄s vsurarij: vt recipe valeāt expē-
 sas z salariū vsq; ad tāā sumā ad quā
 tā ascēdit ista vtilitas: s; p̄ recipe ne-
 queūt. idē dicit de vsur. s. dicitū ē: qñ h̄-
 ret curā p̄dictaz rez. q̄ p̄t recipe expē-
 sas vsq; ad dictā q̄ntitatē ad quā se cō-
 fert dicta sua vtilitas. Si at̄ sit alij p̄u-
 tores fuētes vsurario i illis i qd̄ eū ad
 satisfaciēdū. dū recipiūt salariū: faciūt
 ipotētē: z tñc h̄ h̄māt et i reb⁹ licit⁹ z
 h̄onestis n̄ peccātimo apud deū qñq;
 merēt: tñ salariū h̄ qd̄ā minime sus-
 t̄ p̄ p̄nt: cū ex hoc ad satisfaciēdū eū fa-
 ciūt ipotētē. sicut medici. barbiturizores
 baile. Et h̄ tales ab vsurarijs salariū
 acceptare nō possint. tñ illis extrema
 necessitate subuenire tenent. Et ob p̄-
 dicta iferūt qd̄ā. q̄ cū iudet cōster i v-
 uat ex vsuris. nec sint potētes restituere.
 accipiētes p̄ donatōnē. vel latio ti-
 tulo lucratio aliqd̄ ab eis. tñ ad re-
 stitutiōnē accepti: faciēdā illis a q̄bus
 inde⁹ accipit vsuras. et si aliqd̄ ab eis
 acceptū sit p̄ p̄ca. vt. s. iude. i. si aut.
 quis aliqd̄ ab eo habuerit q̄ nō est sol-
 uēdo titulo oneroso. puta qz emit vel
 habuit p̄ opas suas vel p̄mutatiōnē
 vel alā onerosam causam nō tenet ad
 restōnez nisi illud scierit fieri i fraudē
 creditoz. Et d̄ scire. si creditores sunt
 sibi p̄stati q̄ sit in eoz. p̄ iudicū. vt i
 .l. aut p̄tor. s. si quis p̄iceps. ff. de his
 que in frau. cre. Item qñ scit euz h̄ere
 creditores z alienauit oia bona simul
 Ex illa. n. vñ alienauit p̄sumitur fra-
 us. vt. ff. e. l. oēs. s. lucius. Item teritō
 qñ hoc euidenter appeti: vt qz scit ali-
 quem potentem restituere z aliqd̄ vē-
 dere. vel emere ad ludū. luxuriā. gulo-
 sitatem. vel aliter inutiliter consumen-
 dū. Et sic i fraudē. creditorū. Et ex p̄e

dictis colligit qd eū iudex & alij vsurarij cōter pp vsuras nō sūt soluendos: acceptēs aliqd ab eis et titulo oneroso: pnta locatōe veditōe vl' filii: ex quo māifeste sūt ipotēiores ad satisfaciēdū: tenet restituē illis a qb' accepte sūt vsure: sicut cōtingit in veditōe eis gallinas vel alia ad gulositatē ptnētia vl' pulchra vestimenta & alia filia ad pōpositatē vl' qd ad talia locat sibi opas: vl' ad radēdū vl' ad poliēdū & h'mōt.

S Quid sit de sanguinibus seu amicis domesticis sociis & quibuslibet alijs qd de bonis ipsi vsurarij comedunt bl' bunt siue dono siue quocūq; alio mō recipiūt. **R. S. B. qd** si vsurarij nō est soluēdo. i. qd bona que hz vix satisfactōni sufficiūt: hz hēat aliqua de licite acq'sita: tales inq; qd p'dictis modis suscipiūt satisfacere obligātur qz et ad nō satisfaciēdū p'stat cām efficacē. Si autē est soluēdo: tūc nō tenētur. Si autē de h' dubitāt & adhuc extat res satisfacere obligātur ne p' retpali i bl' scrimine aiām suā ponāt fm regulā. s. positā: si tñ hūissent bona fide talea ab vsurario: credētes illas res eē suas durate tali bona fide de cōsumptis nō tenētur. Caneāt itē vt dcm est. s. ne ducatur bona fide lupi que. i. sit ignorantia crassa & supina: que etiam eos de consumptis non excusaret.

Q Utrū debētes aliqd recipe ab vsurario ex p'ctu vel q'si aut ex maleficio vl' q'si possint accipe ab eo qd debet. **R. Ale. lō** qd sic: dūm rē vsurariā furtiua vel raptā nō recipiāt in spē sua. qd qdē in vsura est vix hz eos qd tenēt qd in vsura nō trāsferē dominū. Secundum autē alios possūt recipe etiam p'stam rem in spē habitam ex vsura. hunc tamen casum quidam l'mitāt sicut. s. dictum est dūmodo non sit in fraudem creditorum. De hoc vide. s. **Iudeus. i. s. x.**

10 Utrū autē mutuatōes denarios vsurarijs possint repetere. **R. S. Ber. qd** si bona fide creditōr vsurario pecuniā mutuaui: vt ex illa cōmodū suū licite

faceret: & lucrādo forte ex ea se liberaret. & tūc recipe pōt qd liberaliter mutuaui et si alr ille nō sufficeret ad vsuras soluēdas aut alia & nō instā cā illā mutuo et veditōe pnta ad iudēdū. aut v' ad meretrices vel hystrides & tūc nō pōt debitiū ab illo recipe qalr nō est soluēdo. **Con. S. ml.**

Utrū locatōes domos vsurarijs ad sen' exercēdū tenētur restituē p'fione. **R. S. B. qd** hz sint p'iceps oīz p'ctōrū q' i eis ex senore pperant: nihilominus rōe p'ctōr locatōis i q' lucrū trāsferē i locatē p'nt tale lucrū si illicite retinet nisi vsurarij tūc ipotēos eēt restituēt acq'sitas vsuras: qz tūc nō possunt recipere p'fionē nisi p' debuisse h'fē.

Utrū p'dicatores qd vadunt ad raptōres vt eos iducāt ad p'niaz & ad restitutionē possint comedere & rapina. **R. S. Ray. siue** iducāt eos i p'dicatōe g'nalī siue i p'nsatiōe spālī excusantur maxie si ap'd alios nō p'nt q'mode siue nire. extra d' sē. ex. cū volūtate. & h' iel lige cū moderamie & si spes pbabilis de illoz correctōe. Itē si pp' eoz expēsas nō subtrahat facultas restituēdi i toto vel in pte. **Sed. S. B. dicit** vel in magna pte. Et hoc rationabilius.

R estitutio. i. x. quo ad coopatores vsuraz. Et h' qdē multiplices sūt. ex qb' p'mi sūt ad vsurā mutū accēptētes. Circa qb' aduertēdū fm' **S. Ber. qd** duo necessaria sūt ad hoc qd sine mortali culpa hō tale mutū suscipere possit. P'rio qd qd mutū h'iat nō sit iductus ab alio: s. a seipso ad tale mutū dandū patens sit. S'cdo qd qd mutū suscipit ad h' ob legitīmā cām ex necessitate cogat. vno istoz deficiēte sp' accipēs mutū sub vsura mortaliter peccat. Et p'cludit qd et in necessitate extrema nō hz aliquē renūtiē iducere dare mutū ad vsurā: imo poss' liceret hz eū necessaria p' p'seruēda vltā rape violent' q' illū iducere ad tale mutū & si facit mortali peccat: forte ergo peccat hz eū qd tale mutū suscipit ad voluptates explēdas i vanis

sic eū debite impediet utilitatē primi.
7 **U**trū socij vīrararioꝝ famuli. ser-
 vitoꝝ filiꝝ qꝫ p̄sib^o dñis aut socijs
 exercuerūt sen^o possint illis iniūis ad
 quātitatem acquirere vīre. pecuniaz
 suū rīpe z restituere. **R. S. B.** qꝫ sic s̄m
 quosdā: qꝫ iustū esse vī: vt q̄ illoꝝ cā
 iniuste ablata sūt p̄ sen^o: de lege natu-
 re iniūz hēant illa satisfacere ne ip̄i de
 pp̄io satisfacere teneantur. Et intelligit
Sā. B. hoc v̄z in foro cōscientie: dū
 modo nullā de illis septē in pueniēti-
 bus sequat q̄ posita sūt. **S. Familia. S.**
vi. ad hoc facit qd̄ no. ale. lō. qꝫ v̄roz
 vīuēte vīro p̄t̄ ip̄o ignorāte restituere
 qd̄ ille tenet: qꝫ lz nō sit dñā rerum
 manū: tamē est data in adiutorij vī-
 ro. cui^o salutē p̄curare tenet. Et iō sicut
 de bono pp̄io vīri tanq̄ de bono pp̄-
 io p̄t̄ facere elemosinā ignorāte
 vīro z nō p̄hibēte. qꝫ sic agit eāz vīri:
 ita eodē mō facere p̄t̄ restōnē. Et si
 restituat vīro scēte z. nō p̄dicēte. tuti-
 us facit. Si at̄ vīri sciat z p̄dicat v̄roz
 tenet nō restituere: qꝫ et al̄s nō tenet
 ad illud bonū ex necessitate. Pro fur-
 to aut̄ vīri an teneat. vide. **S. furtū. S.**
xx. Pro p̄dictis optie facit qd̄ no. bal. l.
l. et. C. de fideicō. vbi tꝫ qꝫ tutor z exe-
 cutor testamētū p̄t̄ restituere vīsuraz:
 vī alla mala ablata sine sp̄ali māda-
 to: qꝫ dicunt facere ex necessitate. alle. gl.
 quā dīc singularē i. l. p̄les. C. v̄ trāfac.
 qꝫ iterest pupilli talē pecunā nō h̄re.
8 **Q**uid aut̄ de mercatorib^o vni^o cui
 tatis q̄ fre quēter solēt eē mediatoꝝ
 mercatoꝝ aliaz cōmunitatū ad p̄curādūz
 v̄ditionē suaz mētiū: quas ad eos
 trāsmittūt. z cōst̄ tales mediatoꝝes si-
 bi retinēt vñū florenū p̄ cēten arlo q̄si
 p̄ suo labore sine alia p̄uētiōe scā iter
 eos. z sic p̄sa. vīce: an liceat **R. arch. f.**
 qꝫ cū hoc sit de cōi. more mercatoꝝ i
 rōne fundatū nō appet̄ illicitū. v̄z si
 oñdūt tales mediatoꝝes p̄ lras: vī h̄ba
 velle grat] z rōne amicitie i h̄mōi ser-
 uire mercatoꝝ: t̄ alioꝝ locoꝝ eū z ip̄i
 eis seruiāt p̄sa vīce gratis i sibi^o: tūc
 nō liceret occulte aliqd̄ vel p̄ciū labo-

rō accipere: puta dīcēdo eoz mercimo-
 nia v̄didisse cētū z vno floz: z illum
 vñū sibi stinēdo p̄ suo labore. fraud ē
 enī z dol^o ex amicitia oñdē velle gē. **F**
 uir: z oclie exide p̄ciū labor] extorq̄re
Utrū incip factū ex pecunia. quā qd̄
 mutuo accepit noie dñi sui sit ip̄o dñi
 aut famuli accēpiētē. **R. Sā. B. h̄z. Sco.**
 qꝫ ē dñi z nō famuli cui t̄ dñis tenet p̄-
 uide ē p̄petēti salarū p̄ idustria sua.
 z h̄ v̄z q̄si ille famul^o ita paup̄ ē qꝫ
 nō posset restituere creditorib^o si pecu-
 niā acceptā noie. d. sui amīssisset: sic si
 dñes esset z nō itē dīssēt dñis suū dānt
 ficari d̄bere ex amīssōe dicte pecunie
 seu piculo sibi pueniēte quocūqꝫ: quā
 pecuniā sub noie. d. sui: id accepit mu-
 tuo: qꝫ sub noie suo non repisset. h̄ at̄
 casu dēni lucrū suū est: qꝫ pecunia nō
 sic stat sui dñi piculo. sic in p̄io casu.
Quid at̄ de cōratib^o vel collegijs
 dātib^o pecuniā ad vīsurā: nungd̄ oēs z
 singulī sūt vīsurarij z teneant ad restō-
 nē. **R. S. m. Ray.** qꝫ sic. l. oēs illi qꝫ au-
 ctōritate vī p̄sensu sit ar. ex de vīsur. cō-
 questus. z. vij. q. i. sicut vīr. Et h̄z hōf.
 oēs illi qd̄ h̄c in mente sua placēt
 ratū h̄nt z p̄sentunt z p̄hibere p̄t̄ z
 nō faciūt tenent. extra de sen. ex. q̄te.
Nūgd̄ at̄ singulī de collegio vī cī. **18**
 utate restituē teneantur i solidū qd̄ ha-
 buit collegiū ex vīsuris. **R. Ro.** qꝫ lz illi
 quoz auctoritate z p̄sensu talia sunt
 sint vīsurarij z mortali peccēt: nō t̄nē-
 tentur ad restōnez nisi quātūz ad eos
 puenit de vīsurā vel quātūz releuati sūt
 ab exp̄sis quas fecissent de suo in su-
 stinēdis oneribus cōratīs nisi forte p̄-
 stiterint auctoritatē cōpellēdo: aut p̄c-
 piēdo cōratī taliter fenerari q̄ alio nō
 esset hoc factura. In quo casu i solidū
 tenentur. Et **Donal.** intelligit p̄dicta ve-
 ra de regētib^o: z p̄hibere valētib^o vī
 p̄cipiētib^o taliter fenerari. **Sec^o** de alijs
 nisi p̄cipiētib^o de cōmō bursali: vī
 releuati sunt ab oneribus vt dēni est:
 qꝫ tunc de tāto restituere obligantur.
Quid at̄ de regētib^o z alijs dñis: **q. 12**
 cogunt debitoꝝes dare vīsuras. **R. Ro.**

q̄ tenent ad restōnē: et si nihil ad eos
 uenerit. Secūz s̄o Ale. lō. dñs q̄ v̄sa
 r̄is fauēt: vel eos i terris suis retinet
 nihil restituerē tenēt: si nihil ad eos
 bōis eoz puenit. l̄z als peccēt. Et hūc
 op̄n̄iōt v̄r ad herere Alieñ. l̄. ij. xi.
 Hāc ēt op̄i. l̄. S. Ber. vicēs de mēte
 dicit Ale. lō. q̄ n̄ ē file de auctoribus
 mali q̄ si cā p se etusdē mali z de istis
 q̄ s̄t magis cā p accidēs mali puta q̄
 tale malū p̄seruet i p̄ta vel liber fiat.

13. **¶** Quid de illis dñis q̄ multa recipiūt
 a iudeis cū sciat eos nihil h̄re nisi v̄s
 ras. z q̄ bona eoz q̄ possidēt ad restō
 nē nō sufficiēt. R. s̄m Rob. q̄ t̄ir ad
 restōnē talitū p̄ceptorū si ex cā lucra
 tiua p̄ceperunt. P̄nt t̄m ab eis accipe
 q̄ s̄bt debent sicut z alij creditores.

14. **¶** Utz recipientes elemosynas ab
 v̄sarijs restituē teneant. R. S. Ber. q̄
 nō. si v̄sarij p̄nt de certis satisfacere.
 l̄z nō valeāt de incertis. Et hoc factū ad
 q̄. quotidianā. An liceat recipere elemo
 synas ab istis dñis t̄palib⁹ q̄ multa de
 bēt restituere l̄z q̄s incerta. et p̄ r̄ñsio.
 Nā si p̄dictis dñis salte h̄eant t̄m v̄ bo
 nis q̄ valeāt satisfacere pro certis: lici
 te poterūt ab eis elemosyne r̄c̄pi. Ab
 v̄sarijs tamen manifestis nō l̄z reci
 pere oblatiōes q̄ s̄ūt publice: nec reci
 pi d̄bēt ad cōionē altaris. Q̄d itelligit
 Panoz. in. c. q̄ i oib⁹ extra de v̄su. vt
 si admittant ad eccliam q̄n celebrant
 diuina: vt v̄sarij rubore p̄fusifacili
 us respiscat: nec dz admitti ad ecclia
 sticā sepulturam. et elici recipiēte ob
 lationes ab v̄sarijs manifestis redde
 re tenent. et donec ad arbitriū d̄ioce
 sans satisfecerit: sūt officij executiōe sus
 pensi p̄maneat: et dicit Panoz. q̄ est
 late snie. Et iō s̄m Do. si iteri celebrēt
 sunt irregulares. Sec̄t̄m dicit d̄m v̄s
 rarijs nō manifestis: q̄ t̄nc sacerdos
 recipiēdo oblatiōes a talib⁹ v̄sarijs
 nō incurrit suspēsiōnē. nec sp̄si v̄sarij
 iō manifesti incurrit d̄ctas penas po
 sitas in. d. c. q̄ in oib⁹. nec etiā penas
 r. q̄ de v̄su. lib. vi. s̄m doc. Qui aut
 dicant v̄sarij manifesti vide. s̄. Excō

municatiōe. xxxij. §. v. Itē gl. in. c. q̄
 de v̄sur. lib. vi. addit aliū casū p̄bāt
 publicitatē q̄n corā sacerdote z testib⁹
 p̄fessus ē se v̄sariū: z mādauit resti
 tuti v̄suras z resignauit libros. S; Fe
 de. de se. dicit q̄ sola cōfessio extrai
 dicialis nō facit quē v̄sariū manife
 stū. Immo plus dicit: q̄ si v̄sarij mād
 dauit in genere v̄suras restituit: vel illi
 p̄sonis que p̄bauerint v̄suras dedisse:
 p̄ hoc nō videt v̄sariū manifestus
 q̄ simplr nō p̄tē se v̄sariū. l̄z mā
 dat restitui si apparuerint ec. fatei t̄m
 illā gl. p̄cedere si oia ibi posita p̄cur
 rērent. v̄z. q̄ v̄ltra p̄cessionē restitueret
 libros in q̄b⁹ appēt qualr v̄suras extor
 sit. Idē tenet Ange. de p̄sio in p̄silio
 q̄d ic̄p̄t. Alieñ. m̄les. Immo plus d̄
 cit. q̄ si q̄s p̄fessus fuerit publice se eē
 v̄sariū manifestus in testib⁹: amen si
 la cōfessio nō iducit notoriū iuris nec
 facti. nec p̄t dicit q̄ illo t̄nc cum testat
 an sepelitur fuerit v̄sariū manife
 stus ex illa confessione

¶ Quero. q̄d si alijs in p̄nia p̄fessus
 ē sacerdoti se v̄suras extorsisse. l̄z ē oc
 cultū. nunqd sacerdos illi debeat dene
 gare sepulturā. hereditib⁹ ad dictus ei⁹
 nolētib⁹ satisfacere. R. Se. s̄m Huil.
 q̄ nō. q̄ n̄ dz illū publicat. Itē illo h̄
 dicit: sibi nō crederet: ergo taceat de
 buit at sacerdos illū iducere: vt corā
 testib⁹ p̄tēret z caueret: ita q̄ ab he
 reditib⁹ exactio fieri posset. Et hec est
 cōs opinio q̄ nō dz denegare sepul
 turā: nec publicare: cū manifestus nō est.

¶ Quero: q̄d si alijs mutauit ad
 v̄suras: nō t̄m recepit v̄suras. An ha
 beat locū pena. d. c. q̄ q̄. q̄ nisi caue
 rit ante mortem iuxta formā de qua. s̄.
 ec. R. Se. in. d. c. q̄ q̄. q̄ nō p̄ter. ibi
 q̄ dicit de v̄suris quas receperat. Et iō
 dz esse cautus aduocat⁹ q̄ vult v̄t ista
 cōstitutiōe ad v̄ciādum testm̄ vel se
 pulturā ipedidā: vt n̄ simplr formet
 articulū q̄ mutauerit ad v̄surā ec.

¶ Que aut sit forma dicte cautōis. 17
 Sic q̄ v̄sariū dz satisfacere de v̄su
 r̄is p̄ceptis: put patitur facultates et⁹

- 20 **Quero** si p̄rio fecit testamētū. po-
stea sit vsurari⁹ manifestus. Dicit pau.
q̄ infirmat testm̄ ex sequētī delicto.
- 21 **Quid** si vsurarius manifestus p̄-
stita solēnter caude p̄didit testm̄. De
ide p̄tinuauit viciū vsurarij nō ma-
nifeste. Deide decedit nulla alia cau-
tione scā valebit nec testm̄. Sede. de
se. determinauit q̄ nō. Paulus s̄t for-
mauit. q̄i eo q̄ condito testamēto cū
nō mutauerit ad vsuras. Deide manife-
ste mutauit. Et ponit i. cle. i. de sepul:
Et ibidē determinauit pp̄ supueniens
delictus q̄ infirmat. allegat. ist. q. mo.
te. inf. in p̄nciplo. z. d. hoc ad. z. l. fur-
rosū. C. q. te. sa. nō pos. z. inst. eo. ti. d.
tē furiosū q̄ loquitur in furioso q̄ singl-
tur mortu⁹ z̄ in eadē voluntate mane-
re. ad h̄ de hap. maiores do. Jo. v. s̄.
als̄ disputauit z̄ determinauit h̄rum.
Lau. de ridol. d̄c̄ se v̄. h̄. s̄. p̄. filia pli-
ma p̄cludēta cū pau. z̄ h̄ crediti ver⁹
- 22 **Quid** sit de eo q̄ cauere voluit: sed
morte p̄uētus an̄ hora sepataz nō po-
tuit: nec tñ p̄ eū itē. Cōsultus Bal.
rūdit q̄ de egrate canonica putat te-
stamētū valere. Idē Ang. de pu.
- 23 **Quero** an. d. c. q̄ p̄cedat ēt si nō
est cūns vel incola vsurarius loci vbi
moxit. R. Se. q̄ sic vt vult ibi tex. q̄ d̄
cl̄ hitat. z̄ sic p̄derat solā hitationē.
- 24 **Quero** pone fenerator occult⁹ nō
fuit p̄sens nec cauit. z̄ mortu⁹ sepul-
tus est in cimiterio. an̄ si postea cū p̄
vsurari⁹ sit exhumandus. R. Se. i. d. c.
q̄ q̄ aut vsurari⁹ mortu⁹ est sine cō-
fessione z̄ nō apparētib⁹ alijs signis cō-
trid̄is: z̄ tunc si p̄nt discerni ossa sua
ab alijs: d̄z̄ exhumari: aut fuit p̄fessus
z̄ signa p̄ritid̄is i eo apparuerūt z̄ tē
nō exhumabit per. c. a nobis el. ij. de
sen. ex z̄ heredes p̄pellent̄ satisfacere.
- 25 **Sz̄** qd̄ si i terminis p̄dicte. q̄ veniāt
creditores an̄ sepulturā v̄bētes recte
sed heredes vsurarij negāt. an̄ ipediet
sepultura. R. Se. h̄z̄ But. q̄ nisi p̄ba-
tio sit p̄opta sepellet̄: z̄ postea l̄s p̄
sepulturā p̄cedet. als̄ cuiq̄ facile eēt se-
pulturā allicui ipedire: z̄ illū vitupare.

Quero pone q̄ post terminis ed̄i z̄
cl̄ cōparuit ille cui debent restitui vsu-
re: an̄ debeat audiri. R. Se. fm̄ Lap.
abb. q̄ aut sciuit z̄ nō p̄paruit i termi-
no: z̄ ip̄nabit et. Secus si ignorauit.
vide tñ gl. singlarē i. d. c. q̄ q̄ si aliq̄
veniat q̄ si des sit adhibēda: potius
restituatur illis q̄ pauperib⁹ erogetur.

Quero: qd̄ de sacerdotib⁹ v̄ alijs i
q̄ multotiens tpe infirmitat̄ recipiunt
cautiones ab vsurarijs: z̄ postea p̄ce v̄
p̄cio amicor̄ relaxāt h̄mōi cautiones:
an̄ teneant ad satisfaciēdū. Dicit d̄ q̄
aut recipiēs talē cautionē ē eius supe-
rior: ita q̄ sup̄ talem vsurariū vel he-
redem habeat p̄tate coactionis. z̄ tūc
relaxādo tenet ad restitutionē: q̄ p̄ re-
gulam supra positā p̄stat cām efficacē
ad nō restituendū ex quo ex officio ēt
tenetur. Sec⁹ si nō h̄z̄ p̄tate sup̄ eū vel
eos: q̄ par in parē non h̄z̄ impium: vt
in. c. innotuit. de elec.

Quero: vtrum p̄fessor q̄ recipit ad
p̄fessionē manifestū vsurariū: z̄ eū ab-
soluit h̄ formaz d̄cti. c. q̄ q̄ teneat ad
restitutionē. R̄s̄ d̄et q̄ si ille vsurarius
als̄ cautionē fecisset vel satisfecisset m̄
si iste sacerdos eum absoluisset: saltes
ad euitādū p̄fessionē. tūc tenet: q̄ p̄e-
stat cām efficacē ad nō restituendū.
Sec⁹ aut̄ si ille nullo mō cautionē fe-
cisset. Et fm̄ aliquos ille qui cautionē
sc̄l̄eter recepit p̄ miori q̄titate q̄ de-
bebat vsurari⁹: tenet de residuo: de q̄
non fecit cautionē. S̄l̄s̄ tñ i articulo
extreme necessitat̄ positus non pos-
set cautionē facere: vel in mari eēt: tūc
licite posset absolui. de pe. d̄. vi. c. sigo
Sic tñ vt d̄ctū est q̄ ex p̄fessionē idu-
cat eū: vt corā testib⁹ p̄fiteat̄ debitor:
vt sic heredes cogi possint. Itē idem
dicendū est: q̄ vsurarius manifest⁹
effec̄ eēt paup̄: z̄ nō haberet v̄n̄ resti-
tuere: nec cautionē p̄ p̄ns idoneā face-
re posset: tūc absolui posset: nō suata
forma p̄dicte. tñ ad euitādū sc̄d̄a-
lum: bonum esset vt hoc fieret de l̄nia
ep̄: vt d̄ct̄ Arch. s̄. in sum.

Quid si vsurari⁹ manifest⁹ ipetret: q̄

¶ papa q̄ possit libet testari: facta mē
tōe q̄ sit vsurari⁹ manifestus. vtrū p
hoc possit libere testari: nō fuata for
ma dicti. c. q̄ Bald. in. l. si qm̄. C. de
testam. testa. dicit q̄ nō. p̄ illū tex. qz nō
ē verisile q̄ papa voluerit tollere tota
lē dispōnem iuris cōs. Idē Lau.

30 ¶ Quero: nūqd manifestos sepelien
tes vsurarios q̄ nō cauerūt: vt. s. teneā
tur ad restitutionē. Dicit q̄ si h̄ deos sa
tisfecissent: aut saltē caussēt: aut p̄missis
sent saltē ad p̄sionē emittādā: vi dcm̄
est. nisi sacerdotes illū vel illos sepelir
sent: tunc qz dant cām efficacē ad non
restituēdum tenent. Secus ecōtra Et
dicit Be. q̄ et si non sepelunt: sed fin
gunt q̄ tales incurrunt penas dicti. c.
qz h̄ simulatio ē in delusum p̄sionis.

31 ¶ Quid autē de notarijs q̄ p̄ficiūt te
stamēta vsurarioꝝ manifestorū p̄ for
mā p̄dictā: an teneātur ad restitutionē
Et idē queri p̄t de testib⁹. Et dicit q̄ h̄
peccēt mortali: nō tñ tenentur ad resti
tutionē: qz vidētū ē: talia testamēta sē
ipso iure irrita. Et tō nō p̄stāt cām ef
ficacē ad nō restituēdū: ita determinat
Lau. Tales tñ notarij sunt p̄iuri.

32 ¶ An autē vsurari⁹ manifestus possit
ēē testis in testamēto. Bal. in. l. i. C. de
testa. dicit q̄ nō. Sec⁹ si est occult⁹: qz
victū testis occultū nō viciat testm̄.

33 ¶ Quero: qz dictū ē q̄ nō valet testm̄
vsurarij manifesti nisi seruata forma p̄
dicta: nūqd valeat codicillus aut do
natio cāmort. An saltē valeat testm̄ q̄
ad legata z p̄tas cās. Bl. i. d. c. q̄ q̄. dī
cti. qz h̄ testm̄ z codicillus videant dī
uersa p̄stitutio sit penā: tñ s̄m̄ Guil.
z Bar. et codicillus forma p̄dicta nō
fuata: nō tenet p̄ter. in p̄nciplo q̄ dī
cti i vltia volūtate. Et qz large codicil
lus ē testm̄: qz mētis testatio. Et fact
le cēt illā p̄sitionem i hoc eludere.
Et idē dicit gl. i q̄libet vltima volūta
te. quo autē ad legata ad p̄tas cās dicit
De. vbi. s. h̄. d. An. z De. s. an. q̄ i ter
minis. c. q̄ q̄. valet testm̄: dōtamē ap
p̄uerit signa p̄sitionis i dicto vsura
rio manifesto. Itē t̄z Lau. de casti.

Ex q̄ inferit q̄ i cāu. d. c. q̄ q̄. vbi vsu
rari⁹ manifestus fecisset legata ad p̄tas
cās z dcessisset penitēs. qz i eo appuif
sent signa p̄sitionis: h̄ nō caussit: valēt
tñ relicta tunc ad p̄tas cās. h̄ testm̄ sit
nullū: qz nō erat p̄stita cautio. aduerte
tñ q̄ si donatio cāmortis fuerit i actu
sepato ab ip̄o testō: ita q̄ transisset in
sp̄z h̄ctus: tñ forsā diceñ esset q̄ bñ
valeret nō fuata forma. d. c. q̄ loquitur
de vltima volūtate. Naz z donatio cām
morti i multis accedit h̄ctus: vt. l. ij. de
le. i. In q̄ tñ esset aduertēdū: an h̄c do
natio cāmort] esset facta de oib⁹ bōis
vel maior] p̄te. qz tōc p̄sumeret facta i
fraudem dicte constitutionis.

¶ Additio. An autē testm̄ factū a iudeo
vbario manifesto

fit nullū ip̄o iure ex dispōne. d. c. q̄ q̄.
Do. Fran. de are. in p̄h. clouj. dicit q̄
nō. hac rōne. qz canō. ḡnāliter loquēs
nō v̄ cōprehēdere iudeos. tñ qz cōiter
videm⁹ obfuarit q̄ testā ip̄orū iudeorū
sunt valida h̄ publice tenerent. Papa
tñ si vult p̄t pro erie eccliaſtico v̄l mix
to penā sp̄iale vel tpale iponere infide
li v̄l iudeo. In dubio tñ facēdo p̄stō
nē ḡnālē: penā tpale iudeo nec infide
li nō v̄ imponere. nō qz nō possit: sed
qz cū ip̄i sit cōmissa cura ppli xp̄iani.
vt in cle. pastoral. z ibi glo. de re iudi.
De h̄to q̄ sunt foris nihil ad nos. i. ec
clesia non habet curam de eis. nisi sp̄a
liter in quibusdā casib⁹ de q̄bus habe
tur in. c. post miserabile de vsuris. Et
addit idem. d. Fran. q̄ et ex mente z
s̄bis. d. c. q̄ q̄. p̄t ostendit q̄ iudei nō
p̄prehendūtur sub dispōne illius. c. qz
ibi aliq̄e sunt pene q̄ infidelī non p̄t
p̄uente. vt de p̄fessione z de sepultura
xp̄iana. De testamēto autē inducit tex. i
h̄. testā quoqz manifestorū vsurarioꝝ
aliter facta non valeāt zc. vbi ponde
rat dictionē. quoqz q̄ dicto est impli
cattus sicut dictio. etiam. Et tñ est dī
cere. testamēta quoqz zc. q̄tum si dice
ret. testamēta etiam. Dicitio autē. etiam
hoc significat vt resoluat hoc modo.
Non soluz p̄dicte pene in h̄. nullus. h̄a

¶ Quero p̄nt q̄ possit libet testari: facta mē
tōe q̄ sit vsurari⁹ manifestus. vtrū p
hoc possit libere testari: nō fuata for
ma dicti. c. q̄ Bald. in. l. si qm̄. C. de
testam. testa. dicit q̄ nō. p̄ illū tex. qz nō
ē verisile q̄ papa voluerit tollere tota
lē dispōnem iuris cōs. Idē Lau.

bent locū in usurario manifesto: s; et
pena nullationis testamēti. Ita expo-
nit gl. istā dictionē. et in. l. i. p. r. s. de
iuris. om. iud. Et hoc est dicere q; ista
est dicitio implicatiua q; vni p; tinet ex
esse et aliud tacite repetit. hec fran.

Restitutio. x. quo ad ipedientes ali-
quē a cōsecutione alicuius beneficij
Et pmo qrtē. vtrū ipedēs aliquē a cō-
secutione alicui⁹ bñficij teneat ad re-
stitutionē. R. fm Sco. et R. in. iij. di.
xv. q; aut hoc fecit intētionē dānicā-
di alium: aut p̄sulendi vtilitati p̄prie.
Primo casu q̄suis nō teneat ad restituē-
dū valorē bñficij in totū: q; multū in-
terest iter habere et p̄prie esse: maxime
quādo poterat ipediri: teneat tamē dā-
nificato ad interesse ad arbitriū boni
viri. Secūdo at casu nō tenet ad aliquā
restitutionē si illud bñficiū p̄curauit
pro se p̄ viā licitā et honestā. Exēplum
si p̄cido venas in fundo meo p̄ quas
deriuabat aqua ad puteū alterius in-
tētionē nocēdi sibi: teneor ad restituē-
tionē dāni. Si at hoc facio sine fraude
intēdēs cōsulere vtilitati mee v̄puta
q; mihi est multū vtile facere murū. et
nō pōt p̄ueniēter fundamētū fieri sine
p̄dictarū venarū p̄cisione: nō teneor ad
aliquā restitutionē. q; tūc nō dānicō
altū iniuste. q; ius habeo faciēdi vtili-
tatē meā in fundo meo. Et sicut dī. ff.
de re. iud. l. nemo. Nemo dānū facit. ni-
si qui id facit q̄d facere ius nō h̄t. Iste
at h̄t ius p̄curādi sibi bñficiū. p̄uatis
circūstātijs iustis atq; honestis. Tho.
at p̄ alia s̄ba dicit. q; aut ipediuit euz
iuste. vt itēdēs honorē dei vel vtilitatē
eccleie p̄curat q; det alteri digniorē. et
tūc i nullo tenet. aut impediuit iniuste
ex odio vel p̄ vindictam et h̄mōi. Et
tūc si ipediuit ne dei d̄igno anteq̄ fir-
matū sit q; dei. n. tenetur ad aliquā
p̄p̄sationē iuxta arbitriū boni viri. si
in ad equalē. q; illud nōdū fuerat ade-
ptus. et poterat multis p̄r impediti. Si
s̄o ipedit ne dei postq̄ tā determina-
tū est q; dei p̄curās idēbite renocari.
tenet ad restitutionē eq̄lis. Et itē dicit

dū est de eo q; ipedit aliquē a p̄secutio-
ne cuiuscūq; m̄teris: q̄d h̄ōste h̄ūiss;. **¶**
Quid autē si quis ipediat aliū a p̄se-
cutioe alicui⁹ bñficij: n̄ vt p̄sulat p̄prie
vtilitati: s; vtilitati amicti sui. R. Archi.
s. de mēte Pe. de pal. i. iij. q; si hoc nō
ex odio facit. s; vt p̄sulat vtilitati amicti
in nullo tenet. Idē dicit de eo qui vole-
bat legare vni eccleie: et aliquis non ex
odio: sed vt cōsulere p̄prie vtilitati vt
amicti p̄hibuit: in nullo tenet: q; nulli
aufert ius suū. Nā illi adhuc nullū ius
erat acq̄sitū et iniuriā nulli facit. q; vtili-
tate suo. l. ff. Alvarus q; ad religiosos
talia faciētes. teneat q; peccat. mortalit̄
et q; teneant ad restituē p̄ cle. religiosi.
de p̄ui. q; vult q; nō retrahāt testatores
a legatj q; facē volebat m̄ricib⁹ eccleis
nec legata. veniale ablata p̄uenit fieri
illis vt eoz eccleis et. vt de. s. religio
p̄mo. d. ij. Dico. n. p̄dicta. q; q; ad re-
stituē hoc nō est vey. si hoc fecerūt n̄
ex odio s; cā p̄sulēdi p̄prie vtilitati. vt
monasterioz suozum. Si autē hoc face-
rēt vt meli⁹ p̄sulerēt saluti testatoris vt
h̄mōi p̄ta q; forte volebat legare vni
eccleie q; nō idigebat. et i illa eccleia erāt
clīci dissoluti. et parū vel nil boni fie-
bat in illa eccleia p̄sulerūt vt legaret
alicui ex suis ecclesijs p̄ q̄d sperabant
multū p̄desse aie sue. tūc hoc casu nō
est iudicandū de mortali s; tutius sit a
p̄dictis abstinere.

¶ Quid autē si quis nō solū ex odio ali-
quē ipediuit et. s; vt et p̄suleret p̄prie
vtilitati vel amicti. an hoc casu teneat
ad restituē. Dicit pōt q; attendēda est
intētio istius. Nā si p̄ncipalr̄ secti vt cō-
suleret p̄prie vtilitati vel amicti. tū secū-
dario ex odio illi⁹ alio tū oio q̄siturus
dicitū bñficiū p̄ se vel amico. et si non
fuisset odius illi⁹. et tūc dicit q; l. pec-
cet mortalit̄. nō tū tenet ad restituē.
q; oditū illi⁹ nō fuit cā sine qua nō. Si
autē p̄ncipalis cā ad ipediēdū illuz fuit
oditū illi⁹ alio nō facturus tūc vt tenet
ad restituē eo mō quo dicitū ē. s. Str.
tū ol. circa p̄dicta facit regulā ḡnalem
que faceret ad multa si vera esset. v. 3.

gerat. vt in l. nescius. ff. de neg. gesti
Seco qñ gessit pñna affectione. vt si v
cricus prestittit alimēta putgno: vel in
eū eruditēdū expēdit. l. si pñno. C. de ne.
ge. Secus si alimēta pñstia vt repete
ret. Qd pbare dz hz qñdā ex pñstatio
ne: vel hz Bar. i. d. l. si pñno. qñ de eo
qd expēdebat faciebat libā rōnuz in
quo pñnebatur: a' dz mihi i tātū qd
p eo expēdit. Tertio qñ maritus gessit
erga vxorē: maritali affectiōe: puta
fecit expēsas in curādo vxorē egram.
Nā socer nō tenet eas satisfacere: nec
cōputātur in restōne dotis. nā marit⁹
tenetur facē curari vxorē suis expēsis
nisi qñ nō hēret dotē: vel esset expēsa
magna vltra dotē z vxorē hēret patrē
q tenetur ad hoc. vel ipsa hēret aliūde
alia bona: ex qd possit curari. nō te
net tñ marit⁹ qñ ex culpa vxoris non
hz eā in suo obsequio hz Ja. de are. Et
Bal. i. l. si donaturus. ff. de qd. ob cau.
dicit q si pñ nō soluit dotē pmissam:
q marit⁹ pñt eā expellere remittēdo eā
ad domum pñs: qz marit⁹ nō dz hē
vxorē sine dotē. Sz ad expēsas vxoris
tenet ille cui remanet dos p ea pte p
q venit dos ad eū: vt. l. qd in vxorē. C.
de neg. ges. Et p declaratiōe hui⁹ pas
sus vide Ale. de imo. in. d. l. qd i vxorē
vbi dicit q si mulier pmissit dotē z es
set i mora pñstādi dotē: z interea mar
tus eā aleret: cū nō teneret: possit dicta
alimēta repetē ēt nulla pcedēte pñsta
tiōe. Seco dicit. q muliere exite. sa
na z i obsego viri nō pñt dici q marit⁹
possit alimēta repetē: qz marit⁹ tūc
eas alere tenetur: qñ i dōtatā: vt not.
Jnn. i. c. pñsas de dona. iter. vt. z vro.
qz psonā suā dotis loco vdiisse vñ fm
Jn. Nec tūc refert an mulier hēat alia
bona vel patrē: vñ alimēta cōseq pos
sit: qz illa distinctio an hēat pñez vñ alia
bona fit qñ mulier cētifirma adeo q
nō possz eē in obsego viri: z nulla sub
esset dos: vel i sufficēret colligit ex do
ctria Ly. Ray. Ful. Bar. Saly. Pau.
de ca. i. d. l. q i vxorē. Et tūc marit⁹ nō
tenet in eā expēdes. z tūc hz locū. d. l.

qd in vxorē. q expēsa simplr facta vñ
facta affectiōne maritali. Sed si eēt p
testat⁹ possit repetere. Ar. l. nesci⁹. ff.
de ne. ge. Si hō null⁹ ali⁹ erat ad quē
spectaret: nec aliūde hēbat tūc marit⁹
ipse necesse hz facē. l. qd si nulla. ff. de
relig. Quarto qñ pp domesticā affe
ctiōne z pietatē vt si inf expēdat i sa
clēdo dari tutores pupillo. vt. l. i. C. de
neg. ge. z. l. is qui. ff. e. Bl. tñ i. d. l. i. dicit
q nō qdqd mī ipēdit pñsumitur dona
re. Sz hoc iudicabit ex qñtate z qñsta
tate ipēlaz z facultate mris z filij. Ut
de tñ ad pñdicta qd no. bar. i. l. alimēta
C. de ne. ge. q qñqz mī expēdit circa p
sonā filij de necessitate pñs: vt qz fili⁹
ē itra cunāz vel qz fili⁹ als nō hz vñ vt
uere. vel qz mī monit⁹ est solutū diuor
tio: z onus filioz specta ad mres. vt. l.
nec filiū. C. de pa. pote. Et hoc casu mī
nō hz repetitiōne: ēt si fuerit pñstata
qz faceret aio repetēdi. vt ēt dicit glo. i
d. l. alimēta. Qñqz expēdit in necessi
tate cātua: vt i i petrādo tutores. z i h
unt expēse triplicis gñis. vt no. idem
bar. i. d. l. nesci⁹. Qñ. n. sūt circa pso
nā pupilli: vt ducēdo eū romā vel ad
aliā ciuitates eā petēdi tutores. z tūc iste
repetiūtur. Quedā sūt expēse i psonā
ipsi⁹ mris eūtis ad petendū tutores. z
iste si pñt repeti. Et. n. mī hoc insūgl
tur: itelligit suo victu. vt. l. suo victu. ff.
de op. lit. Quedā expense sūt i pcurato
rib⁹: aduocatis: scripturis z silibus. z
isto cāu dico q expēse repetiūtur a filio
qgd dicat p alios. hec Bar. i. d. l. nen
sci⁹. Qñqz mī expēdit ex volūtate.
Et tūc dicit Bar. i. d. l. alimēta. q aut
on⁹ alimentādi spectat ad aliu. puta
ad pñez z tūc poterit mī repetē ab il
lo pñe vt. d. l. nesci⁹. Finge. n. pñem
pegre iuisse ab ipō hō filio nō poterit
petē. etiā si fuerit pñstata: qz ali⁹ erat
facturus. Et isto ēt t3 gl. i. d. l. nesci⁹.
Ex quo no. q ista pñstatio declarato
ria volūtatis nullū hz effectū in his q
ex volūtate nra nō depēdent sed sunt
decisa z determinata p legē. Qñqz on⁹
alimentādi spectat ad ipz filiū: tūc sig

- 4 **Q**uid si eo q accepit aliqd ob cau-
sam z ca nō est secuta. v. p. u. si dedi
v. p. me tres ad san. Jac. z nō tulisti.
R. q restituere tenet. si p cōstitit. Se-
cus si p euz nō stetit. v. in. l. si pecuni-
am. ff. de cōdi. cā. da. in pncipio. Ubi
dī si pecuniā ideo acceptis vt capuas
eas. deinde parato tibi ad pnciscēdū
cōditio ipis vel valitudis i pedimen-
to fuerit quo minus pncisceris: an cō-
dici possit. Videndū est q cū p te nō
steterit: pōt dici repetitōez cessare. Sz
cū liceat penitere et. q dedit. pculdu-
bio repetere pōt id qō datū est. nisi for-
te tua interfit non accepisse te ob hāc
cām pecuniā. Nā si ita res se habet. vt
licet nōdū pfectus sis. ita tū rez ppo-
sueris. vt necē hēas pncisci. v. l. p. q
necessarij sūt ad pfectiōez rāfecti. vt
manifestū sit te plus forte q accepisti
errogasse p. l. itio cessabit. Sz si mun-
erogātū sit cōditio locū hēbit. Ita tū
vt idēitas tibi pster et qō expēditit.
- 5 **Q**uid si dedit pecuniā vtro. cui nu-
ptura erat mulier. deinde nō sūt secu-
tenuptic. Sic q ad restitutionē tene-
tur. l. si mulier. ff. de condi. causa da.
- 6 **Q**uid si tibi dedit vt seruū manu-
mittas z si manu misisti. v. l. me pēttet
anqz manumitteres. dic q mihi tene-
r[ur] ad restōnē. l. iij. §. i. ff. d. p. d. ob cau.
- 7 **Q**uid si duo sūt socij hñtes rē cōez
z alter i ea fecit expēsas. R. Jo. d. pla-
fisti. de ob. q ex quasi contra. §. itez si
inter aliquos. q aliter tenet cōtribue-
re partem suā restituendo ei q fecit ex-
pensas desup. vt. l. si iter fratres. ff. p
socio. Item dicit idem q vbi vn^o ex
socijs est ritosus z deuus. z nō curat
laborare terrā cōem z locare domus
cōez p: soci^o accipe sibi ptez suā quo
ad vsū z laborare z locare. z libi fru-
ctus recipere. vt dicit glo. in. l. i. ubem^o
in ver. diuidere. C. de sac. san. eccle. z
altā glo. in. l. luctus. ff. fam. her.
- 8 **Q**uid de solvente idēbitū ignorā-
ter. R. q accipēs tenet et ad restōnez
perinde ac si manu accepisset. ex qsi-
cōtractu. vt in. l. de ob. que. ex qsi cō-

tractu nat. §. si. Idem si p errores. Se-
cus si soluat scienter. qz tūc donare vt
detur. vt in. l. campanus. ff. de oper. li.
C. Utrū pater teneatur ex cōtractu si
lij factō cū extraneo si est versū in vil-
litate pñis: Rūdet Joā. de pla. in in-
stru. quod cū eo. q sic qm est versū
in vtilitate pñis. vñ si totū est versū
in vtilitatem pñis in totū tenet pater.
Si p parte p pte tenet. Et id qm puer-
tit in rez necessaria patri: p tenet pu-
ta si recepit pecuniā mutuo p soluēdo
creditori paterno vo vel patauio. vt. l.
iij. §. in rez aūe. ff. de i rez verso. v. l. vt
rē pñis vel domū ruentē reparet. Se-
cus si domū exornauit expēsis volūta-
rijs: qz nō dē vsū. nisi ex mādato dñi
fecerit: sz p teget dūnitere auferri si
line lesiōe dom^o pñt. vt. d. l. iij. §. si si
mutua. Item tenet pater si recepit fru-
mentū ad ad alimentā familie. vt ve-
stimēta cōparit p familia pñis. vt p se-
hm cōsuetudinez pñis: hm q pater cō-
suevit eū iduere: vt. d. §. in rē. etiā si il-
lud frumentū emptū: repositū in hoz-
reo pñis corruptū sit. qz sufficit q vti-
lter emit. vt. d. l. iij. §. idem labeo. v. l.
si filius mutua pecuniā accepit p do-
tāda filia sua vt sorore quaten^o an^o p
filia vt nepte datur^o sit z cred^o tor: hoc
aio mutuauit: vt pñis negociū gereret
vt. ff. de in rē vso. l. vij. Uide de hoc
doc. z Pan. i. c. qz plerqz de imu. ec.
vbi dē q vbi creditor nō sūt i culpa
in mutuādo tūc exceptio macedonia
ni nō cōpetit i foro iudiciali. z pñis
fori^o nō cōpetit in iudicio air. Si at
creditor sūt in culpa: tūc exceptio cō-
petit z operabit effectū suū in vtroqz
foro. dicit tū panor. q cū hodie saltez
inter xpianos nō solet leg parentūm
mors ex immo factō filiosa. propter
quā cām illa lex phibuit oīno mutuū
fieri filiosa. vñ q debeat cessare. sena-
tuscōsul. z cessante cā dz cessare effect^o
z sic in vtroqz foro filiosa. ex mutuo
sibi factō debeat obligari ad restōnē
qō satis videtur de mente Inno. in
d. c. qz plerqz vltra tamē hoc tale mu-

tuum versus est in utilitate patris: pater tenetur sim quod dictum est.

10 C Quid si filius vel suus deceptus creditore asserendo se velle vertere in utilitate patris vel dominus tui fuerit. R. Jo. & pla. q. p. vel dominus non tenet: et si suus vel filius sic accipiens fuerit soluetur pater. v. ff. de in rem ver. l. q. si suus. §. sed si accipit. ne calliditas vel malicia filij vel sui noceat patri vel domino.

11 C Quid si mutuum frumentum patris vel marito ex quo nutritur filios vel uxorem an vxor et filij in subsidium teneant: quasi in eorum utilitate soluz sit. Respondet. q. s. q. non. S. bar. 13. h. 2. i. l. his. solis. ff. de iudi. in de ubi format. q. de patre paupere accipiente mutuo pecunia et illa puerit in alimentis filiorum: q. postea effectus sunt diuites ex aduenticijs. et pcludit q. filij teneant ad illud debentur patri idem Lu. ro. in suis singularibus.

12 C Quid si mutuauit. x. filiosa. in rem patris puerenda et spe lusit: deinde reuertit et in rem patris puerit: an nihil tenetur pater de in rem suo. R. q. s. q. non: per gl. in. l. si minor. xv. an. ff. de minor. q. si ex noua acquisitione: non ex mutuo dicitur facta filio. Hoc v. v. d. bar. i. d. l. si minor. si in alio ludo ex intervallo vult. Secus si incontinenti in eodem ludo.

13 C Quero an pater teneatur pro filio pdenatione iudicio ex dicitio soluz pdenatione sua legitima. R. Jo. & pla. isti. d. ob. q. ex q. si velle. v. ff. si filius q. si: vt est casus i. l. et si pdenat. ff. de noxa. ac.

14 C Quid est si pater obligauit se pro delicto filij: an totum debeat solui de parte filij an pro de tota hereditate pro morte patris. R. s. bal. q. si pater suscepit obligationem pro delicto filij ducit pro pena pietate. et tunc omnes fructus dunt pro parte sua sustinere. S. si ne essitate: puta dicitur hoc statuto. tunc nascit naturalis obligatio inter patrem et filium ex tali gestione negotiorum et quod non transit ad heredes et id soluet de sua parte.

15 C Quid autem si filius sit captus a latrone vel ab hostibus et pater redemit eum an filius soluet de parte sua. R. bar. in l. i. c. u. de pec. l. q. cum pater videat fecisse offi-

pletatis. non imputabitur ipsi filio. vt. l. ber captus. C. de capti. q. q. d. dicitur. In. l. frater a se. ff. de codi. inde.

16 C Quid si pater consentit in decurione filij. Sic q. tunc pro eo insoluit de indentitate respici. et etiam ipsi pro heredis. Facta tamen prius excussione de ipso filio principali debitor. l. l. C. de decur. l. x. Et dicitur decuriones p. filiarum. q. h. h. velle berare cum p. orb. c. u. s. c. u. civitatis.

17 C Quid autem de eo quod donatur filio. In ista parte. an teneatur condicare fructus pro morte patris. R. Jo. de pla. insti. per q. s. p. no. ac. q. si donatur filio occasio ne vel p. t. p. l. o. n. e. p. r. i. s. t. a. q. ex ca. p. r. i. s. p. p. r. i. a. z. i. m. m. e. d. i. a. t. a. t. u. c. e. s. e. t. u. r. p. e. c. u. l. i. s. p. f. e. c. t. i. c. i. u. m. z. t. u. r. c. o. n. d. i. c. a. r. e. f. r. u. c. t. u. s. p. o. s. t. m. o. r. t. e. m. p. a. t. r. i. s. S. e. c. u. s. s. i. p. a. t. e. r. s. i. t. c. a. r. e. m. o. t. a. z. m. e. d. i. a. t. a. N. a. n. c. d. i. s. t. i. n. c. t. i. o. n. e. m. s. a. c. i. t. e. x. i. n. l. s. o. c. i. u. m. ff. p. r. o. s. o. c. i. o. U. i. d. e. s. d. e. h. o. c. p. e. c. u. l. u. m. §. i. r.

18 C Quid si ambasiatoribus. an sibi donata teneatur restituere. R. Bar. i. d. l. socium. q. si. Panoz. ho. in. c. postulat. de p. c. l. p. dicit q. attendenda qualitas donorum. Nam quidam pueniunt magis mittent. q. s. p. s. i. s. a. m. b. a. s. i. a. t. o. r. i. b. v. t. p. u. t. a. s. i. d. o. r. e. t. u. r. l. e. o. Q. u. e. d. a. p. u. e. n. i. u. n. t. p. o. s. s. i. p. s. i. s. a. m. b. a. s. i. a. t. o. r. i. b. p. u. t. a. s. i. d. a. r. e. t. u. r. e. i. s. v. e. s. t. e. s. p. r. o. g. r. u. e. n. t. e. s. E. t. s. i. c. d. i. c. i. t. q. i. n. c. a. s. u. d. u. b. i. y. a. d. u. e. r. t. e. n. d. a. e. s. t. q. u. a. l. i. t. a. s. d. o. n. o. r. u. m. S. e. c. u. s. e. r. g. o. v. b. i. p. o. s. t. a. r. e. t. d. e. v. o. l. u. n. t. a. t. e. d. o. n. a. n. t. i. s. E. t. d. i. c. i. t. P. a. n. o. z. q. i. l. l. a. l. s. o. c. i. u. m. l. o. g. n. t. u. r. d. e. s. o. c. i. e. t. a. t. e. v. z. q. s. i. a. l. i. q. u. i. d. d. o. n. a. t. u. r. s. o. c. i. o. c. a. s. i. d. e. s. o. c. i. e. t. a. t. i. e. x. q. t. u. d. o. n. a. t. u. r. p. r. o. n. e. z. n. o. s. o. c. i. e. t. a. t. i. c. e. d. i. t. i. p. s. i. s. s. o. l. i. d. o. n. a. t. a. r. i. o. z. s. i. s. o. c. i. e. t. a. t. i. e. t. s. i. m. i. r. u. q. z. i. d. e. e. s. t. i. n. d. a. n. o. N. a. m. s. i. s. o. c. i. u. s. e. x. t. r. a. s. o. c. i. e. t. a. t. e. m. o. c. c. a. s. i. o. n. e. t. u. s. o. c. i. e. t. a. t. i. s. d. a. n. u. m. p. a. s. s. u. s. e. s. t. s. i. b. i. i. m. u. t. a. t. u. r. e. n. o. s. o. c. i. e. t. a. t. i. v. t. e. s. t. t. e. x. i. n. d. l. s. o. c. i. u. m.

19 C Quid de dote qua lucrat filius ex forma statutorum. an dicat de peculio aduenticio: vt sic non veniat fratribus condicenda. R. idem Jo. q. sic Bar. ho. in tractatu de duobus fratribus. dicit q. aut pater sustinet onera in simonij: et tunc erit pfecticium. et comunicabit. Si autem filius sustinet onera de lucro sue

psona: tunc erit aduentitia: & nō cōica
bit. Si aut partim pater: & partim fili
us sustinet. tūc partē erit pfectiō & p
rim abuentitiū pro rata oneris.

20 Additio. Pro clara decisione
huius dubij sciēdū qd
excellētissimi iur interpres varias hūc
rāt opt. Quinimo Bar. in hoc articu
lo variē repit. Nā in. l. si cū dotē. §. trās
grediam. ff. de ma. dicit qd tale lucrū
est filio aduentitiū. Et fundat se sup
lex. in. l. cū oz. C. de bo. que li. vbi tex.
Dicit qd ex ea materiali lucro ad filius
obuentit nō acgrāt pfi. S; istud est
hōmō ergo nullatenus ē pfi acgrēdū:
& p pns nec cū fratre cōicādū. S; po
stea Bar. in suo tractatu de duob' fra
tribus in quo fuit maturi: & cū ma
iorē egitate loent' dicit qd si pfi sustinuit
onera mfmōij: h' lucy dotale effectū
alr qrit ipi pfi: & ideo venit inter ftes
pferēdū. Si hō fil' ipse sustinuit vt qz
sepatus a pfe sustinuit onera mfmōij
tūc ipi filia acgrit & nō ipi pfi. Et istaz
opi. pmissā seqt Bal. i. l. ij. C. famil. h'
Idē t; gl. in. l. dotē. ff. de ca. pec. Idem
t; Bl. in. d. §. trās grediamur. Idē Ly.
& tō ab hac opt. nō ē recedēdū. Pro q
adduco tex. a pmo sensu in. l. pfecticia
§. i. in h. nihil erogauit. Dicit. n. ibi in
riscō. qd si pater repudiat legatū sibi fa
ctū ad h: vt filio vel genero acgrat q
illud si censet pfectiū. Et assignat rō
nē: qz pp illud pfi nihil de suo erogauit
Segtur ergo qd vbi erogatō sine impē
sa pfi ē cā acgritōis: qd illud acgritū
dī respectu filij pfectiū. Sed pstat qd
istud lucrū dotale datur pp onera mfm
monij. vt. l. actio. §. si. ff. p so. 2. l. do
tis. ff. de iure do. Et pater fuit ille qd su
stinuit onera mfmōij: & ipse pater fu
it qd fecit sumpt' nuptiales ad filia spe
ctates: ergo seqt qd istud lucrū ē pfecti
ciū: & ideo venit inter fratres pferēdū. nec
est curādū qd statutū dicat qd maritus
lucret: qz vix ē qd marit' lucrat pma
agritōe: sed nō remanet p momētū
penes. eū. vt in fili dicit tex. i. l. si. C. de
hō. q. u. nec ob. d. l. cū oz. qz d; icellit

qsi p onera mfmōij non supportat.
C Quid aut de lucro qd acquirt fil' & r
mercādo cū pecunia pfi: an pars q at
tribuit psona dicit aduentitiū. R. idem
Jo. qd dicit aduentitiū. Et id mōdletas
lucrit: cū vnus ponit rē: alter industrā:
et ceder: qz lucrū d; eē cōe. l. i. C. p so
clo. Ideo si filius ex. c. habitis a patre
lucratu fuit alta. c. d; primo de. c. lu
cratis habere. l. 2. de alyis. l. 2. de. c. pro
sorte deb; diuidere equaliter cū fratre
qū equaliter sūt heredes patris. Et sic
illa. l. qd lucratus ē pro industria pro
prie psona: sunt sua ppria. nec tenetur
diuidere cū fratre. Idem bart. vbi. s.
De hoc dicit vt. s. Peculium. §. vij.

C An aut acgritū p filia sit psumēdū 22
ex hōis pfi: & sic cōicādū. R. bar. vbi
s. qd aut resultat suspitio delicti nisi p
sumat. ex hōis pfi: puta qz filia presu
mēt. turpit acgrisse. & tē credit ex hōis
pfi acgritū. Aut: psumptio delicti euilat
& tē psumēt ex hōis filij. Aut nec euila
tur: nec orit suspitio. & tūc recurrēdū ē
ad cōiecturas. Et p. omnia idē dicēdū
est. in plato: tutoze: vxore & hōi.

C An at donatū filio ab extraneo s; 23
ali cōditōe: vt hēat illud in castrēse
vel qsi: sit cōicādū. R. g. s. qd aut filius
ē miles: vel aduocat' vel habet aliqō
dignitates de illis q ponūt i. l. si. C. de
inoffi. te. Et certū ē qd nō dedisset nisi
rōe militie. Et sic erit castrēse vel qsi
& nō cōicabit. Si aut nō erat miles nec
aduocat' & hōi: tūc erit aduentitiū: & nō
cōicabit De h' dicit vt. s. peculium. §. i.

C Quid at si pfi misit pecuniā filio 24
existēt i studio vt inde libros emeret.
Beinde cauit i suo libro rōnum: qd ipse
filius debeat pferre eos: & postea valor
eorum decreuit. Lut' erit dānum. Rū
detur qd nō d; cōferri nisi tātū quātū
valent: nō valet qd cōstiterūt. Et hoc
per gl. i. l. illud. C. de colla. i. ver. poter
rat. Si at suprent valor bñficio for
tune: tūc dicit Raph. in. d. l. illud. qd
istud incrementū tanq' aduentitiū:
debet esse pceptum filij. vt. l. si. C. de
colla. Bato qd Lu. in. d. l. illud. dixerit q

No pter. f. l. Pm natura. ff. de reg. iur.

25 Queror: qd si duo ffes vel alij hnt bona cōia ex aliq̄ hfditate. Manente autē cōione hctū est es alienū: postmo- dū veniūt ad dīvisionē: n̄ sigd es alle- nū p alterū eoz hctū soluet de cōibus bonis. Spe. ti. de iudicijs dicit. q̄ es alienū: aut fuit ab oibus hctū: z tūc ab oibus solui d3 i dubitāter. Aut ab vno tantū: z tūc aut est hctū occasiōe cōi- um bonoz: z n̄ cōem' vtilitatē pfectū qd pbari debet a hente debitu. z tūc et de bonis cōib' est soluedū. ar. ff. p lo. locs. Aut nō pbat hoc. z tūc p euz tū solui d3 abiq̄ grauamine alterius ar. ff. de re. iur. nō d3. No. n. sufficit hctum eē manēte cōione. Immo est ne cesse pbare q̄ occasiōe cōis vtilitatis ff. pro socio iure societatis.

26 Quid si alter ex cohfdib' pdēna- tus ē ob maleficiū a se cōmissus. ff. q̄ s. q̄ lz ipe als bh' tractauerit hfditate. tū de pre sua tū soluenda erit pdēna- tiōe: nec fiet cōpensatio eius qd bene- egit. vt. ff. p socio. cum duobus.

27 Quid si vnus ex cohfdib' seclt sū- ptus ob honore suum: puta in militia sua vel nuptijs suis vl dignitate aliq̄ ff. qui. s. si cōis pf id seclt. h3 ipe hoc p̄cipuū. ff. de colla. l. i. §. nec castrense. Si ho ipe post morte patris sui hoc seclt. de sorte sua tū hoc erit: nō de bo- nis cōib'. ff. famit. her. l. si filia. §. ldes scribit. nisi spāliter iter coheredes pa- stuz fuerint. vt huiusmodi sumpt' cō- munes eēnt. Idē lz bar. in. d. §. nec ca- strē. vbi querit de alia. q. Pater ince- pit expēdere pro filio in studio. Utruz patre mortuo debeat studium p̄fici v cōi inuitus fratrib'. Ar. q̄ sic. qz mōe- ra cepit debēt p̄fici de cōi. l3 non pos- sint noua icohari. vt. d. §. idem scribit Et hoc v̄ tenere By. Cōtrariū tū cre- dit Bar. salua reuerētia. By. Nā factū p̄fis inciatū erga filium: eatenus obli- gat hfdē. q̄tenus ipse p̄ erat obligat' de necessitate. vt. ff. v̄ mu. z ho. l. si filia S3 p̄ nō tenebat de necessitate inco- hāre: nec p̄sequi: ergo nec hfdes.

Quid si vnus ex ffib' cohredib' 28 h3 filia: nunqd dotāda est de cōib' bo- nis. ff. Spe. si auus puelle p̄ cohēre- dum vlueret: ipse h3 neptez dotare. vt ff. de iure do. l. p̄fectissa. §. si filius. Si aut' nō viuit auus: tūc de bonis patris sui tū dotāda ē nisi coheredes iter se spāliter aliter pacti fuissent. Pro decla- ratione huius no. q̄ cū defuncto patre p̄les filij remanēt in domo p̄na. quo- rum alij sunt miores: alij maiores: alij lucrant. alij nō. Et eis ad dīuisionē ve- nire volētib': miores petūt cōicari lu- cra maior. Dicant inter istos ffes sūt bona dīuisa: aut indīuisa. Primo glū- bet sibi acquirat qd lucrat: nec peti p̄ cōicatio ab alija fratrib': nisi hoc fue- rit in dīuisione spāliter actū. Si aut' in dīuisa. z aliqui fratres lucratur: z tūc aut certū est vnde acgrūt: aut nō: aut est dubiū. Si certū est: tūc statuēdū est p̄m q̄ acgruit. Si aut' non est certum nec esse p̄t. vl dubitat. aut in facto. pu- ta acgrit ex opis suis. qz forte est scrip- tor vel artifex: tūc sibi acgrit: ne qd et suis laborib' z p̄pera fortuna accessit h' ad ffes pueniens inctuosum ei acce- dat. vt isti. per quas per. no. acqut. §. igitur liberi. l3 si sit male cōuersatiōis homo nulli' artificij: presumitōia hē- re de cōi: aut de p̄rimoniō p̄ris. sicut als vxoz p̄sumit hē de bonis mariti. S3 z sigs s̄m patre viuēte aliqd lu- cratus ē. l3 acgrit p̄ri. vt. l. cū oz. C. de bo. q̄ li. Si tū pater si apprehēderit v̄ q̄ filius tūc possit sibi illud retinē: nec hēt necesse ffibus cōmunicare. si autem post mortē patris acgrit: presumitur de cōmuni habere. z ideo cōicandū. Indubio enim presumitur de communi habere. nisi contrarium probetur. Si autem sit bone conuersa- tiōis quia artifex est. z bene lucrat. nō est presumendum habuisse de cōi- expresse probetur. Immo presumitur ex suis operis habuisse. C. arbi. tu. si de- functus. Adde tamen predictis quod not. Bald. in. l. si. C. de col. vbi ex. l. si. eo. titu. dicit q̄ si duo fratres reman-

ferunt in cōlone post mortē p̄ris. et vn̄
 plures fructus posuit tāq̄ d̄tio: q̄ i di-
 uisiōe n̄ pōt petere ab alto fr̄e illā plu-
 ralitate fructuū. qz dato q̄ n̄ dicat h̄ca
 societas bonoz: d̄f tñ h̄ca societas fru-
 ctuū p̄ceptoz et p̄sumptoz. et allegat
 casum optimū in. c. si duo fr̄es. de fra-
 de. no. sen. iue. Et nimirū h̄z glo. ibi qz
 fundus seu feudū de q̄ i. d. c. si duo. fuit
 acq̄sitū de cōi pecūta lz nulle vnī i f̄is
 q̄ post mortē p̄ris remāserat in cōica
 cū altero fr̄e. Et ideo fructus talis fundi
 erūt cōes d̄ec h̄tauerit fil̄ vt ibi. Se-
 cus tñ d̄cēdū h̄z eundē Bal. i tractatu
 de duo. fr̄ib⁹ in casu q̄ eēt duo fr̄es q̄
 rū vn̄ h̄z duos filios laboratores: qui
 laborāt possessiōez cōem cū alto fratre
 suo q̄ nullā filiū h̄z. Nō. n. diuidēt fru-
 ctus eq̄l̄r. qz h̄ca societas respicit capi-
 ta eoz q̄ opas ponūt. Nā ex suis labo-
 rib⁹ sibi acgrete p̄nt. d. l. cū oz. Et idē
 dicit Pau. de castro. in. l. illō. C. de col-
 la. in d̄cb⁹ fr̄ib⁹ q̄rū vn̄ h̄bat mul-
 tos filios. alter h̄o solus erat q̄ si ille q̄
 h̄bat multos filios gubernabat bona
 ille h̄o sol⁹ nihil faciebat: nisi q̄ lottis
 manib⁹ bat ad mēsaz. q̄ nō p̄t postea
 in diuisiōe petere q̄ sibi assignēt fructus
 quos p̄sumpserūt fil̄ i fratris: qd̄ no.
 29 **C** An sit frater q̄ gubernat bōa cōsa
 cū fr̄ib⁹ p̄uis possit in diuisiōe petere
 salariū sue administrationis. sicut tutor
 p̄t petē h̄z bar. in. l. eos. ff. de tutel. Dic
 q̄ nō pōt petere salariū. s̄ certa portio
 fructuū assignat ei⁹ industrie. Ita dicit
 Zu. q̄ h̄c cāuz d̄c nūq̄ vidisse d̄c̄luz
 30 **C** Quid de mercatorib⁹ et alijs artifi-
 cib⁹ qui p̄ponūt istitores suis apothecis:
 an ex eoz h̄ctib⁹ teneant. R. Jo. b
 pla. insti. qd̄ cū eo. s̄. institoria q̄ sic si
 h̄ctus noie d̄ni facti sunt: et maxie qñ
 in eius vtilitate ē h̄sum. vt. l. gctū. s̄.
 i. et. ij. ff. de insti. l. iij. e. ti. vñ si scribat in
 libro q̄ apud mēsam d̄ni sui tuti⁹ h̄z
 c. in deposito tenetur d̄ns.
 31 **C** Quero an d̄ns et p̄f teneat ex h̄ctu
 gesto p̄ seruū et filiū eoz iussu. R. idē q̄
 s̄. q̄ sic. vt. l. i. ff. qd̄ iussu. Nā p̄f et d̄ns
 vidēt h̄bere cū p̄ alios h̄hūt. vt i regu

la q̄p alid. Et h̄ctes s̄nt vs̄t. h̄bere
 eū p̄ponēre: qñ h̄hūt cū p̄posito. vt. l. si
 institor. ff. si cer. pe. Idē i exercitore na-
 us. l. in p̄ncipio. ff. de exerci. Idē qñ
 verum est in vtilitate aliquoz istitoruz
 d̄noz. l. in p̄ncipio. ff. de in rem h̄to.
C Quid d̄ fideiussore. an p̄ncipat te 32
 neat ad f̄stitutiōez et q̄ ille soluit. R. io.
 de pla. q̄ sic insti. de fideius. s̄. sigd̄ ar.
C S̄ nūq̄ fideiussor pōt spōte solue 33
 et nō expectare q̄ sibi fiat mādātū. R.
 g. s̄. q̄ sic. vt dicit gl. in. d. s̄. sigd̄ ar.
 Nā tenetur agnoscere bonā fidē. l. idē
 q̄ s̄. fideiussores. ff. nam.
C S̄ qd̄ si iudex eū cōdēnauit p̄ iussu 34
 riā: an possit agere mādātū. R. idē q̄ n̄
 si si appellauit. l. si p̄ ea. C. mādātū.
R Estitutō. xij. q̄ vānata ab alitb⁹
 equus vel asinus naturali feritate mi-
 hi dānuz intulit. puta fregit vasa mea
 vel negētem. et vinum effusum est. R.
 Spe. in. et. de iniurijs. q̄ mihi tenentis
 vel reficere dānum. vel dare animal
 pro noxa. vt insti. si quadrup. pau. se.
 di. in p̄ncipio.
C Quid si equus tuus calce me peus- 2
 sit et crus fregit. vel oculus effodit. vel
 aurem dentib⁹ scidit: vel me vulnera-
 uit pp̄ quā plaga oportuit me dare. x.
 medico. et alia. x. expēdit p̄ curatiōe. an
 vendere possū. xx. et opas qd̄ carui et
 cariturus sum. R. Spe. vbi. s̄. q̄ sic vel
 qd̄ d̄cs animal p̄ noxa. vt. ff. si qua pau.
 se. di. l. ex hac lege.
C Quid si tuum animal incitant me 3
 um. ita q̄ meum animal dedit alteri
 dānum an tenearis. R. g. s̄. q̄ sic idem
 dicit glo. in p̄all. insti. i p̄ncipia. Siue
 animal tuum moueatur ad dandum
 dānum sui lascivitate et falsitate. siue in
 centuo amore. vel persecutiōe alterius
 animalis. vt si equus tuus p̄sequendo
 equā meam fregit hostiū domus mee
 vel mea blada imatura p̄trui. vel alid
 dānum mihi dat. siue suo corpore si-
 ue alto insti. vt si bos vel equus sine
 culpa conducentis plaustrum obtri-
 uit animal meum vel aliud dānum

dedit vt. ff. eo. l. i. §. sine autem.

4 **Q**uid si bos tu^s comedit herbam meā vel canis tu^s carnes meas: vel muricus lardū. vel mustela corrodit panos. an mihi teneris ad emēdā dāni vel ad dādū animal p noxa. §. Spe. vbi. §. q sic vt. l. qnt^s. ff. ad. l. acqut.

5 **Q**uid si oues vel aialia q^s mittit p diū meū et frumētū ordei. vel glādes de pascū. §. Spe. vbi. §. q mihi tū

6 **Q**uid si p se pecora itrauerūt capū et depasta sūt frumētū. §. idē q mihi teneris. Sz q^o estimabit dānū datus in frumēto dū ē i herba. rīdet. q vl expectabit tps messū. vt sciat q^o ex tāto vel sili frumento hēbit vl p sidera bit q^o fruct^s i anno pterito ex tanto et sili habit^s est ar. ff. ad. l. acq. l. i. lege aquilia. et hec opio vl valde equa. vide de h. §. restitutio. x. §. v.

7 **S**z nūqd dñs se liberat dādo aial p noxa. §. idē q nō si ipse illud imisit. vt. d. i. i. ff. Sec^o si causat itrauit.

8 **Q**uid si leo vsus. vel aper que tenēs ligatū iuxta viā publicā dānū dedit. §. Spe. i. ff. de ep. et vē. q tēbris p d. i. ff. Caueat q sibi q tenēt canes mordaces. vsos: et symias. et hmoi i publicis. qz sibi ledū hoies libez. qdēnat tenēs in expēsis curatōis et opaz amissaz et amittēdaz. i. qz nō iudici equū vi debet. facta estimatōe q^o tū lesus viue re poterat §z distinctōes etatū. vt. l. he reditāt. ff. ad. l. fal. vt dicit gl. ex hac lege. et iō nō liberat dñs dādo ferrā bestia dānū dātē. p noxa.

9 **S**z pde. iuenio pecudē tuā in segete mea dānū dantē. nūqd ppria aucte illā cape possuz et tenere donec p dāno mihi satisfeceris. rīdet spe. in ti. de actore. q nō possū cape vt teneam q^o loco pignoris donec mihi satisfactum sit possuz tū cape et tenere donec sciat dñs q^o que agere possim.

10 **Q**uid de his q cū iumēto: vl igne malsicose apposito. vel als ledūt agrū siue domū alterius. respōdet Donal. in ti. restitutorū q tales tenentur ad restitucionē totius damni

Quid si bos alicui^s cornupeta erat et dñs eū nō custodit. nec diligentis adhibuit et egressus bonē vicini occidit. rīdet. Donal. q dñs bouis cornupete tenet dare aliu bouē vinū equalē tez. et mortuū accipe. vt dicit tex. in. c. si bos. extra de seruitijs et exo. xxi. h tam verū qñ dñs scidit cornupetā. q^o psumitur. j. tres dies scire. et ppterca dicit tex. q si cornupeta erat ab heri et nudius tertius: qñ ho ignorat. puta qz q nām sui generis in surrexit et q sus puta qz psumit eē domestic^s tūc nō tenetur ex dicto legis aquilie. sed ex edicto legis. si q. Pau. se. di. ff. ho. et Bos. Idem intellige fm gl. in. d. c. si bos. cū iste q dānū dedit aggressus ē aliu occidit. §z cōtra non tenet. l. qñ bos mortu^s icitauerat aggrediendo bonē cornupetā. ff. si qua. pau. se. di. l. i. Seu cū dubius est qz bos primo aggressus est ff. ad. l. acq. l. sciam. §. cū stramenta. Et ad intelligētiā pdictoz scledū: vt ex dictis No. colligit p. q duplex est actio. q tenet dñs animalis dānū dantis. l. legis aglie. et hac tenet dñs animalis demū dantis qñ culpa sua: aut negligētia aial dānuz dedit. puta si te instigat equū: ipse dolore cōcitatus recalcitrat vel dānū dedit. aut qdrupes pl^o de iusto onerata dānū dedit vel si aial tuum in segetē meā misisti. teneris ad totū dānū estimationē. Alia ē actio que vocat de paupie: qua mihi teneris qñ nō culpa tua qdrupes dānū dedit. puta qñ dānū dedit q naturā aut psumētiā sui generis. lz sua psumēdo talis sit. puta si sit equus recalcitras. nō maior ps nō recalcitrat. vel bos cornupeta. Nā maior ps non cornupetat Et tūc liberatis dādo aial damnificās p noxa. lz dānū excedat qdrupedis estimationē. Si aut sit ferra bestia tūc dādo illō aial p noxa nō liberatis. sed teneris ad totū dānū estimationē: qz huiusmodi aialia nō dñt terent in publico siue soluta: siue ligata vbi publicū iter est Alias dñs tenetur in duplū. Et nō hōmin^s actio de paupie. l. p damno

dato locū h̄z: et tenetur ad impētas
in curatione factas et ad opas amissas.
vel q̄s amissurus est p̄pter debilitatē.
Nam phibetur quis verrē. ap̄d
carnē v̄sum leonē et generalr oē aial
quod nocere possit: tenere s̄m host.

12 **¶** Quid si equus iuno insidiando mu-
lam meā olphactat: et multa mea cal-
citrans crus meum frangat. R. s̄m
host. q̄ s̄ te agere possum de paupe-
rie. vt. ff. si quadru. l. agaso.

13 **¶** Quid de tenētib⁹ columbaris. R.
Asten. l. s̄m. s̄m aliquos q̄ si nō possūt
teneri s̄m p̄ndicio et dāno alteri⁹ mor-
taliter peccant qui tenent. Quidā t̄m
credūt q̄ colūbe plus p̄ficiunt terris
quas stercozizāt. et mala semina come-
dēdo q̄ nocēt. Hoc v̄ posse tollera-
ri: si tenētes colūbaris temporib⁹ de-
bitis dant eis ad comedēdū. als sec⁹.

14 **¶** Quid de venatorib⁹ qui cōculcāt
vineas et agros aliorū quorū canes oc-
cidūt anseres et oues et agnos pauperū
R̄ndet idē. credo q̄ tenēt r̄stituet est
mationē dāni. et peccāt mortāl: si non
restituunt: nisi ita modicū dānū eēt q̄
pbabilr nō curarēt. illi q̄b⁹ dānū dat.

15 **¶** Quero an q̄s possit phibere pesca-
ri i fluminib⁹ publicis et p̄petu. s̄ sic
ē. padus et renus. R. Jo. de pla. insti. v̄
re. d. l. s̄. flumina q̄ nō. S̄m n̄ s̄t ph̄-
beri q̄s applicare naues ad portū et li-
gaf naues ad ripas siue ad arbores exi-
stentes sup ripas. l. 3. t̄m ripe et arbores
sint publice q̄ ad vsū: siue sint i cōvsu
t̄m p̄prietas riparū et arbores nate i eis
s̄t eorū q̄rū s̄t p̄dta q̄b⁹ adherēt. Et idē
si cōcurrāt dñs agrivolēs icidēt arbo-
rē existētē in ripa fluminis. et extrane⁹
piscator vel nauta volēs ligare naues
ad illā arborē. vel appēdere retia sic-
cāda p̄ferēt dñs. q̄ nemini debet suo
suū detrahi. S̄z vbi cōcurrūt. extranei
tūc si vnus p̄tēdit publicā vtilitatez et
alius p̄inatā. p̄ferēt p̄tēdēs publicā
cā. S̄z si vterq̄ p̄tēdit publicā. vel
vterq̄ p̄inatā: p̄feretur q̄ p̄simo oc-
cupauit s̄z Jac. bu. S̄z si vterq̄ partē
ter occupauit: locus ē gratificatiōi ve-

forti: sicut dicit glo. de plaustris inud-
cē obuiatibus i arca v̄sa. dñs querit q̄s
plaustrū retrocederē debeat i. l. l. s̄. hoc
interdictū. ff. ne qd in lo. pu. Nota t̄m
q̄ oia supradicta i hoc. c. obtinēt locū
in foro iudiciali. vt dāntificās aliū et t̄s
teneat de leuissima culpa actiōe legis
aglie. l. l. ff. ad. l. ag. vel actiōne de pau-
pere. vt insti. si quadru. vel h̄mōi. Se-
cus i foro p̄scie s̄m Inno. d̄r. d. An.
de bu. san. Ber. Nico. de aus. Nā in fo-
ro anime solum q̄s tenet de dolo et la-
ta culpa. De hac materia vide. s̄. Ad
uocatus. s̄. xl.

Restitutio. xliij. cuius faciēda est. p̄
mo q̄ro cui d̄z fieri restitutio rei
rapte seu alio male accepte. R. s̄z Raf.
q̄ et cui res subtracta fuit. et t̄z si nō
sit dñs rei: sed sua interfuit ex cā hone-
sta re esse surreptiua q̄z habebat in ea
suo pignoris vel vsu. aut aliq̄d hu-
suis mōi. ff. de fur. l. is cui. Si vero ipse
cui n̄c res ablata. sit furatus fuerit
eā. nō sibi. Sed dño erit restituenda.
vt illi cui p̄tor fur vel raptor surripue-
rat si sua vt dictū est intererat ex cau-
sa honesta et fiat caute q̄tum pōt per
religiosum et h̄mōi. ita q̄ nullo mō p̄-
sona furis p̄datur. Itaq̄ regulr resti-
tutio spoliatis faciēda est extra de resti-
spo. p̄ totū. Fallit t̄m q̄si nō tantū iste
male accepit. sed alius ēt turpiter de-
dit. de quo. j. Donal. aut in sum. dicit
q̄ restitutio regulr est semp faciēda
spoliatis vel eorū hereditib⁹: si inueniri
possunt. et hoc q̄n fecit testamētus. Si
aut mādauit in testō distribui p̄ execu-
tores qd qd ad ipsum spectabat v̄ mo-
bilibus et debitis. tūc faciēda est exe-
cutoribus restō eius pro rata et vxori
p̄ rata. si ipsa et liberi debeant habere
aliquā ptē i reb⁹ testatoris. aut de iure
aut ex dispositiōe testatoris. Si aut cō-
tempserit facere testm. tūc d̄z fieri resti-
tutio heredi ab intestato. idē d̄r. l. l. i.
¶ Secūdo quero. Pōe q̄ illi cui re-
stitutio fiēda est agat in remotissim⁹
expensis mittet pecunia d̄bita vel hu-
suis mōi. R. Pa. i. c. cū tu. de vsur. p̄

hñtibus admistratiōē eccliaſticaz & male admistratiōē nōgd teneāt ad reſtitutiōē & cui. & fm Do. q̄ tenētur talē eccliam ſeruare idēnē. & hoc ſiue p̄latus expēdat i. melioratiōē p̄ſmo nij vel ſi pp̄ n̄mā diligētiaz pp̄ioꝝ negotioꝝ neglexit negotia ecclie p̄ curare. ſz ēt de culpa ſeu negligētia p̄ curatoris: ſeu ſui vicarij v̄t tenent de off. ar. c. ea que ſed ſi de ſuo aliqua expēdit in negotijs ecclie illa pōt recuperare vel ēt heres ſuus. vt ſic fiat que dā recōp̄ſatio. h̄nc de. hoc at̄ intelligas qñ grauis eſt leſio. vel ēt quo ad aliā ſtatiōē rez immobilīū. vel mancipioꝝ ecclie. v̄t ēt reddituū ſuoꝝ. nō entz p̄h̄t beē p̄lat̄ quom̄n̄ poſſint de fructib̄ & p̄ceptis redditib̄ aliqua erogare.

Sextio qd̄ de h̄is q̄ donāt ihoneſtis mulierib̄: vel nimis & ioculatoꝝibus pp̄ peccata q̄ cōmittūt: vel p̄pter fauorē ſeculī. & fm Do. q̄ peccāt mortālī lxxxvi. dī. donare. & tenētur reſtituere ecclie ſi pp̄tū hñt de h̄is at̄ q̄ tanta acceperūt nō eſt dubitū q̄ tñr ad reſtitutiōem. xiiij. q. vi. ſi res. ſecus ſi cauſa elemoſyne & ſuſtentatiōis.

Septio cui fiet reſtitutiō de p̄dictis & fm Do. q̄ nō illat̄ dātī: ſz ſucceſſori ſuo quo q̄ hoc i. vtilitatē ecclie expēdat: & ſi forte nō curaret dare ſucceſſori vel tñr expectare: paup̄ib̄ loci illius errogabit. Et fm gl. Ray. hoc melius cū paupes id̄iget vel ecclia ſatis abundat. Itē ſz donal. reſtituere tenēt p̄lati dantes de bōis ecclie p̄ſanguineis potēſtib̄: nō pp̄ naturā ſuſtentādas vel aliā cām honeſtam. ſed vt faciāt eos diuites notabilī ultra ſtatū p̄ditiōnis generis eoꝝ vel parētele. vt cū ep̄i vel clīci de vilī genere nati p̄ſanguineas ſuas maritāt baronib̄ & ſilia. Et id̄ tenēt: qz p̄tractant rez alienam inulto dño. Bōa enī eccliaz paup̄um ſūt fm Aug. & Hiero. vide at̄ terrībile dictū Arch. p̄ Ug. in. c. nō l̄. xij. q. ij. pap̄ peccare mortālī ſi bōa ecclie alienat. ſi ne cārōnabilī & honeſta: vt qz p̄ſumit ſurpes v̄ſus: & dat p̄ſanguineis vt

eos diuites faciat pro alijs: vel p̄ſtruat ſibi palatia. Et ſi papa in hoc excederet notorie & eēt incorrigibilī: cū non poſſet ex hoc ecclia nō ſcandalizari, poterit de hoc accuſari in cōſilio p̄ glo. ſingularē in. c. ſi papa. xl. dī. In dubio tñ p̄ſumēdū ē q̄ faciat ex cā rōnabilī. Itēz Pano. i. c. p̄ſtitutus. de reli. do. **Octaui** quero: an p̄dicti teneantur hāt reſtitutiōē facere de bōis p̄ſimonia lib̄: an ſo ſufficiat q̄ ſufficiat de fructib̄ p̄cipiendis & q̄ cū q̄cqd̄ ſupeſt eoꝝ v̄ſib̄ & puētib̄ deat paup̄ib̄ nō ſufficit facere reſtitutiōē de talib̄ fructibus: ſi hñt p̄ſimonia vel aliūde q̄ de ecclia q̄ſita niſi. quatenus ſubtraherent ſibi de neceſſarijs. vel qñ expēdiſſent circa vtilitatē ecclie de bōis p̄ſimonia lib̄: aut aliūde q̄ p̄ eccliaz queſitiōe Itē diuites & potētes ſilr tñr qñ p̄ fraudes vel mīnas vel ip̄oportunitatē nimiaz vel alio recipiūt ſine cā ſecus tñ ſi pp̄ neceſſitatē vel hoſpitalitatē recipiunt. ſilr ſi ſūt bñmeriti. vel hōeſti & ſp̄iales v̄ſi p̄ſeruz qz tā ip̄ederūt ecclia ſuum ſuittū v̄t defenderūt eā & p̄dones vel p̄ſiteri p̄ſocinū i cā vel h̄mōi. talib̄. n. tñr ecclia rep̄dere vices. xij. q. ij. q̄cūq̄. De mā clīcoꝝ: vide ſingularis s. Licus. iij. quaſi per totum.

Nono qd̄ de p̄latis eccliaz q̄ p̄cuſationē vel ſuittū aliq̄ ip̄endūt legato vel alij & plus a ſubditis extorquēt q̄ ſoluant. & donal. q̄ ſic extorta reſtituere dñt: & tñdē paup̄ib̄ erogare. **Decio** vtz q̄ ſil actione religioſis it̄ aliqd̄ acquirat: ſicut facit hypocrita teneat ad reſtitutiōē. & Ale. de alexan. q̄ ſic: qz ille q̄ dat aliquid hypocrite. quē eſtimat bonū & religioſus nō dat per ſe loquēdo: ſz iterp̄tatiue viro religioſo v̄ſi nō trāſſertur dñum rei date hypocrite: pp̄ q̄ tenēt ad reſtitutiōē Nō ob. q̄ ille cui p̄fertur p̄benda ab ep̄o. qui creditur eſſe bonus ſz non ſit: nō tenetur ad reſtitutiōem. qz reſpondet q̄ nō ē ſimile: qz licet ille qui p̄fert illi p̄bendam credat illum eſſe caſtū tñ ille cui cōferē. fraudez nullū cōmit-

ad hoc iniuste recepit. Et sic retinere non potest. Quod no.

15 **¶** Quid sit de alijs mulierib⁹ q⁹ si est q⁹stus. sed libidinis male opant. et multa mmera ob h⁹ recipiunt et dant. An h⁹modi male ablata hincinde deant dari paup⁹ an pot⁹ restitui turpiter d⁹ illi. Quidam dicunt q⁹ vbi h⁹modi turpis data ipso iure si applicant fisco nec p⁹uato. licet turpis acceptio no cogat restituere turpiter d⁹nti. nisi si vellet. posset restituere eade d⁹nti. Na nullo iure h⁹ prohibet. et pene sunt restringende. alijs v⁹ q⁹ no turpiter dant. s⁹ paup⁹ talia eroganda sunt. nisi ille turpiter dano ee paup. et illi p⁹ confessorie darentia q⁹ pauperi. An tenedo opi. h⁹ q⁹ vbi restio no est fieda certe p⁹one. s⁹ paup⁹ eroganda restio e de consilio. no de necessitate. p⁹ter q⁹ i furto rapina. vsura et simonia et h⁹modi. tuc p⁹ma opinio tollerari possit. Et hoc facit ad multa.

16 **¶** Quid aut sit indebitum ius ciuili tm. vt si legatum de q⁹ potui detrahere falcidia fm leges. illud itegre solui. credeo sufficere h⁹ditate ad oia. an teneat legatari⁹ m⁹ht restituere. Inn. in. c. pleriq⁹. de imm. ec. t⁹ q⁹ n. q⁹ licet ius possit n⁹ dispdat sup h⁹modi falcidia. egas tm nalis q⁹ orit ex dispositioe testatoris e p⁹ legatario. ho. de h⁹ dictu Inn. pcedes h⁹ de q⁹ soluit p⁹ iuris ignorantia. si. n. errant in sc⁹. p⁹petit repetitio p. l. error. C. ad. l. fal. id t⁹ bar. i. d. l. error et i auc. s⁹ cu testator. eo. ti. vbi dicit q⁹ si h⁹ soluit ignorat ignorantia facti i nullo sibi p⁹ndicat. q⁹ et soluit repetit. d. l. error. si ho soluit iddebitu ignorata iuris. no ret i eo q⁹ soluit. b. An. dicit illa. l. pcedere i foro p⁹entioso. s⁹ i foro aie loq⁹ Inn. spe si sic distinguit. q⁹ aut testoz vetat i restio falcidia detrahi. et tuc legatari⁹ cu b⁹da p⁹cia illa b⁹da. et si restio fuisse ignar⁹ sut p⁹imodij s⁹ alio dicat lex fori p⁹entioso. vt i. d. auc. si cu testoz. mouet q⁹ habem⁹ certu fundamtu. s. voluntate defuncti. nec aliq⁹ error eader p⁹ voluntate defuncti iplata. Si at testoz si vetuit. tuc si p⁹da e ignara et grossa

verisimiliter ignorans detractione falcidie: id dicendum. l. legatariu iuste tenet i foro aie q⁹si tuc p⁹sentus testatoris p⁹currat in solutioe totu⁹ legati. si at testoz erat p⁹da instructa i iure seu certificata v⁹ lege falcidia. tuc dicit se credere q⁹ legatariu teneat restituere q⁹ h⁹it s⁹ lege falcidiam. siue errore facti. siue iuris h⁹ soluerit legatu integru: q⁹ cu possibile sit testatore voluisse vt falcidia detrahat ex q⁹ erat scies et n⁹ p⁹hibuit p⁹sultus est vt legatari⁹ restituat vt sic satisfaciatur voluntati defuncti. na i dubijs tutior via est eligenda. et Pa. i. d. c. q⁹ pleriq⁹. dicit d. Ant: hac q⁹one decidisse s⁹ tacita voluntate defuncti. ex q⁹ insurgit obligatio nalis. licet lex positina alit disponat i foro p⁹entioso. Et sic vult indistincte. vt illa egas nalis p⁹ferat in foro aie dispont iuris. positiuu. q⁹ e notadu. gl. in. i. c. h. v⁹ solu. v⁹ distinguere. q⁹ aut fuit debitu naturale tm. sed ciuilitate indebitu. Et tuc. aut errore iuris fuit facta solutio. et n⁹ p⁹petit repetitio. aut errore facti et p⁹ repetit. Exeplu h⁹ volens retinere falcidia soluit legata integra credes se teneri. certe n⁹ p⁹ repetit⁹ errant in iure. Si at credebatur h⁹ditate ee sufficiente. tuc repetit: q⁹ errant in facto. v⁹ erro: ius si excusatur vbi debitu. n⁹le p⁹cessi. Sec⁹ in errore facti p⁹habilis. Aliud e iddebitu tm iure nali vt e illud q⁹ p⁹ cirographu q⁹ obligat spe future numeratiois. q⁹ tale indebitu soluit. repetit. Aliud e indebitu n⁹litate et ciuilitate et talit solutu h⁹cuq⁹ ignorantia: repetit: vt. C. de codi. inde. l. l. Si sciens se non debere soluit: no repetit: q⁹ d⁹are v⁹. ff. de codi. l. de. l. i. q⁹ tm ad. q. n⁹fas p⁹ncipale. opio. d. Anthonij v⁹ tenenda: q⁹ fundata super ratione naturali.

Restitutio. xv. s. in certoz. Prio q⁹ rit pone. expoltau. ignorat ac h⁹des copitalia sut incerta et debet distributi in pias cas. An debeant distributi in loco: vbi rapina vel vsura facta est. Post dicit restioe fienda pauperibus illi⁹ loci: vbi pecunia fuit extorta: q⁹ inter illos facili⁹ poterit rep⁹tri heredes

Clor. velis cui danti danti e Sede. aut
 dicit q licet hoc sit p sicuti th de necessi
 tate est vñ satis e q resistat paupib⁹
 q plz Pa. i. c. cu tu. d. vltur. Idē p b.
 C Scdo qro nūgd ista restō incertorū
 ptheat ad epm: an ad alios pfectores.
 B. Be. i. c. religiofus v testa. li. vi. qrt
 an executores deputati p testatorē pos
 sint dispēsar male ablata icerta. B. Bz
 Arch. q sic p rex. sicuti. imo plus q te
 stator h̄ ide potuisset. p B allat. c. cum
 tu. d. vlt. z Ug. dicit se n̄ dubitare q ep̄
 si h̄nt se intrromittē: nisi i defectū: vñ qñ
 si ē a testatore aliq̄s dputat⁹ ad h̄. Idēz
 Zap. ab. g dicit ep̄z sibi posse reservare
 absolutōz pccū: n̄ at dispēsatōne scer
 torū. Idē Jo. cal. z B̄nicus de sc̄is m̄
 niate. Jo v lig. dicit q opt. Arc. de iu
 ris rigore est vā s̄ alia opio ho. q vo
 luit q talis distributio pinceret ad ep̄z
 suanda ē de egtate. lap. ab. ducit p̄dī
 ctas opt. ad cōcor. p h̄ac vñ. q qdam
 sūt male ablata icerta: in qb⁹ trāsserūt
 dñm in possessōre: nec ppetit̄ spetitio
 vt. iiij. q. v. nō san e. z tunc pcedit opt.
 arch. Quēdā sūt in qb⁹ dñm n̄ trāsser
 tur: z ppetit̄ repetitio. vt extra. de deci.
 ex trāmissa. z tūc h̄z locū opt. No. nō
 diuersitat⁹ ē qz i pmo cāu ille q h̄z ma
 le ablata p̄t facē elemosynam. z h̄z ius
 p̄n̄ij. s̄ illicite: z tō de suo p̄t. elemosy
 nā p se vel p̄iū facere distribuēdo p
 sentz paupib⁹ vt i. d. c. nō sane. In se
 cūdo p̄o cāu. nō p̄t inde elemosynā fa
 cere: nec h̄z ius dñi vel si h̄z nō h̄z p̄fe
 cte: qz ppetit̄ eis repetitio: vel eoz h̄r dī
 bus. qñ fuerūt mala ablata. S̄z Be.
 dicit q istā distinctionē. Zap. destruit
 tex. i. c. sicut dignū de homi. s̄. eos q lo
 gatur in rapina. z sic i cāu q ppetit̄ re
 petitio. Et tñ tex. dicit q distributio ibi
 facta paupib⁹ p eos q extorserūt eis n̄
 pdestitū extarēt illi qb⁹ debebat fieri
 restō. s̄ si illi n̄ extarēt vñ velle tex. q p
 fuisse illis talis distributio. vñ credit
 Be. q si in sc̄itate apperz illū dispēsar
 se sine fraude q valeret tal distributiō
 sco. et i. iiij. di. xv. loquens de incertis
 dicit: nō inueni q̄s necessario sit deter

minatus mediatō: i istis incertis dī
 pē sandis paupib⁹. Sibi tñ vñ q q̄s ta
 lta p se ipm: p̄silio nihilomin⁹ bdi vñ
 pōt paupibus erogare. idē t̄z tho. Qui
 dā tñ excipit̄ altū cāuz vltra p̄dīctū.
 vñ in certis publicorū vsurartorū. Idē
 z in tertio p̄t excipi tertio cāuz: qñ exe
 cutores vel sacerdotes pochales aut
 religiosi male dispēsarēt talia incertā:
 qz vt dicitū ē. s̄. Religio pio. ep̄s h̄z iu
 risdictionē et i exēptos: vt dicit zab. in
 cle. i. de testa. Et s̄z pau. ep̄o pōt execu
 torē ab offō remouere pp̄ suspitionez
 et h̄z zen. z lau. si exēpti eēnt rōne deli
 cti et si testm̄ eēt factū in loco exēptos
 qz ordinatus h̄ cāu pcedit vice pape.
 Et dicit zab. q illa cle. logt̄ de q̄ctōz
 vltima voluntate. et si eēt donatio cā
 mōtis. Quo tñ ad incertā m̄ifestorū
 vsurartorū: an cōpetat ep̄is illoz dīstri
 butio Pan. in. c. cū sit. de iudels. dicit
 n̄ modicū aiaduertē q nullus tex. facit
 mētionē de ep̄o. nisi. d. c. cū sit. S̄z ille
 tex. si bñ pōderet nō dicit q ep̄s deat
 dīstrubūē. s̄z fm̄ puidētā sūā. Et tō dī
 cit q dispē satto male ablatōz p̄t fieri
 p eū q tenet restituere: vñ p eū de q sibi
 puidit s̄z fm̄ p̄siliū z puidētā ep̄i. Et
 sic solutioēs opt. h̄ Pan. Nota s̄ pan.
 in eo qd dicit q nullus tex. facit men
 tionē de ep̄o nisi. d. c. cū sit. s̄ seqt̄ q p
 c. B̄z. d. vlt. li. vi. n̄ p̄i p̄cludit q dīstri
 butio incertorū m̄ifestorū vsurartorū p̄t
 neat ad ep̄m. Sup quo. c. qdā se iūda
 re n̄tōtur. Ad dīctā tñ. c. cū sit alr r̄f
 det pan. q logt̄ de iudeo q erat suspe
 ct⁹ de restōe maxie q erat h̄cda inter
 paupes xp̄ianos. Et Jo. cal. in quodā
 p̄silio. dicit exp̄sse q ep̄s nō p̄t p̄statū
 ta synodalia: sibi reservare dispē satto
 nē incertorū. Idē Ug. z ff L larus dicit
 tes q nō p̄t ep̄s excōicare de iure sacer
 dotes: qui se intrromittūt de dispē satōe
 incertorū. Idē Arch. s̄. g addit. q caue
 at diligētē q p aliū restituit. z ita cas
 te faciat: vt recipiat q d̄z: z nō ille reti
 neat sibi: qz p hoc nō eēt liberatus. s̄
 intellige. dum sc̄uerit. Etsi ignoran
 tia p̄bablis bene illum excusaret.

3 Tertio q̄ro nunḡd ē p̄o possit tanta male ablata disp̄sar i sp̄atōe ecclie po ch̄sal. Be. vbi. s̄. d̄ic̄ h̄z q̄ ffert Jo. an. q̄ ista q̄ō sunt disputata bononie per frat̄e Bētū. S. martini de sens̄. q̄ al legabat ad negatūā: q̄ cū ista sint di- sp̄sanda i paupes: vt de vsur. cū tu. si alteri soluat̄ d̄bitū si remittit̄ d̄ iustu. ea se. z q̄z errogāda paupib⁹ retinet aliena. xlvij. d̄. sic̄. Itē q̄z neim̄t̄ ē cō sulēdā cū alteri iactura: p̄ regulā tur locuplectari. nec p̄tecto pietatis ē ipte tas faciēda. xxx. q̄. i. nosce. vñ lz ecclias reparare sit op⁹ pietatis: si iñ ē cū iactura paup̄z hōc exercēdū. Itē soli p̄ncipi lz cū alteri iactura alteri p̄ferre de reli. do. p̄stituit̄. Itē q̄z regit̄ p̄s̄sus oī um illoz q̄z iust̄ d̄trahit. d̄ re. tur. q̄ō oēs. In p̄tū q̄z ep̄ō eq̄l̄ cura iminet̄ d̄ tr̄ib⁹. i. paupib⁹ ecclias edificandis z repandis: z de alēd̄is m̄istr̄is ecclia- rū. lxxij. d̄. c. i. xij. q̄. i. auz. Itē q̄z ex- pedīt paupib⁹ ecclias repari i q̄b⁹ obla- tōes rec. ptunt̄ ad paup̄z alimontaz xij. q̄. i. hēbat. Itē q̄z i eis p̄uent̄ fide- les: z iuitant̄ ad paup̄z subuētōes z alia pia opa. ē sic repari illas paup̄- bus expedit: z maxie q̄z si ecclie pau- pes sint paup̄z nūero: cū ip̄s̄ m̄istr̄is p̄putabunt̄: maxie ne desit p̄p̄o sp̄s̄a le alimētū. i. h̄bū del. vñ. q̄. i. audacter z soluēdo. q̄. tenuit q̄z si ecclia repatōe v̄l augmēto id̄get: vt q̄z ad eā nō p̄t̄ edūentre p̄p̄o ad diuina: nec facultates ip̄s̄ ecclie ad reparōez sufficiūt̄ ep̄ō sine paup̄z gr̄ant̄ dāno ad talē vsū il- la licite poterit deputare. z alio n̄ pote- rit h̄z eū. v3 q̄n facultates ecclie suffici- unt v̄l repatio nō ē necaria s̄z volūta- ris: v̄l nimia fames q̄ tē iminet̄ pau- perib⁹. lxxxvi. d̄. pasceri: z idē d̄ic̄ Jo. an. se vidisse disputare per. d̄. Recupe- rum de sancto Ant̄stante.

4 Quarto q̄ro an isti executores d̄pu- tati p̄ testatorē ad distribuēdū ista in- certa possint exeg p̄ aliū. Be. q̄ n̄ lz implere debēt p̄ se ad h̄. e. tua ex̄ d̄ testa. Ibi p̄ mal⁹ eoz. idē d̄. z intelligit̄ h̄ v̄z nisi certa errogatio certe rei: z cer-

to loco sic̄da p̄missa eēt q̄z tunc sōd- te posset alij cōmitti ad hoc. de offi. de- le. is. cul. li. vi. Idē Jo. an.

5 Quinto q̄ro. pone testator dedit q̄- tuor executores: vt oēs vel maior ps̄- ip̄oz v̄ria cū Jo. an. q̄ erat de nūero q̄- tuo: distribuerēt: postea mortui sunt duo sup̄stite. Jo. z alio: an possint exe- ḡ Jo. cal. lz q̄ sic. p. d. c. religiosus: q̄- lz ad l̄f̄az loq̄t̄ i duob⁹ altero mortuo v̄l absēte: iñ idē v̄ si eēt p̄les: z ma- ior ps̄ defecerit: q̄z tūc ad minōre spe- ctat̄ disp̄satio p̄ rationem dicti tex.

6 Sexto q̄ro an mortuo executor suc- cedat successor: vt q̄z forte executor erat p̄lat⁹. Be. zab. i. de. l. d̄ testa. q̄ mortuo executor dato s̄b noie dignitat̄ succel- sit successor. Quō at̄ cognoscei h̄ dicit̄ m̄at̄ q̄. q̄ si fuit d̄putat⁹ executor anq̄- eēt i dignitate: dicit̄ dat⁹ rōe p̄s̄e z si trāsibit̄ i successorē: si at̄ post aut adie- cit̄ nomē appellatū r̄m̄ aut p̄p̄tū z appellatū. P̄is̄o cāp̄sumit̄ rōe offi- cij z succedit̄ successor. Sec̄do eū sec̄- gl. iñ Jo. an. l. c. ij. de testa. l. vi. d̄ic̄ q̄ p̄dicta d̄stinctio p̄cedit̄ in extraneo: s̄z in p̄p̄n quo v̄r q̄z h̄ nomē nō fuerit ex- pressū cū affectōe h̄ factū fuerit nō trā- sibi ad successorē. vide de mā pan. in c. q̄m̄ de offi. deleg. Dicta tñ d̄stinctio m̄at̄ h̄. fact̄ ad multa: nā si d̄i in bulla ap̄lica p̄posito. S. martini absq̄ exp̄s- sione nois p̄p̄ij: tunc trāsit̄ in successō- rē. Si aut̄ diceret̄ De. p̄posito. S. mar. tunc non trāsit̄ in successorē.

7 Septimo q̄ro an executor possit ali- qd̄ errogā i sp̄ritū d̄icti. Be. zab. fm̄ math. q̄ n̄. q̄z nec p̄ se nec alio mediā te cape p̄t. ff. d̄ vul. z pu. si p̄f. z h̄ d̄ic̄ math. v̄z si datū sit executori et arb̄- trū d̄sponēdū: q̄z d̄z intelligi sibi datū put̄ a iur. z n̄ h̄ iñ. h̄ zab. h̄ p̄t̄ intelligi d̄ rigoze iur̄ civil. Sec̄ iñ d̄ iur̄ cano- nico: vt in. e. cū h̄f̄et de eo q̄ du. i. ma-

8 Octauo q̄ro an executor religiosus possit errogare aliqd̄ suo p̄prio mona- stero: vel sibi vel p̄ sanguineo. z v̄i q̄ sic. Nā fm̄ regulā charitatis p̄rio no- bis z n̄ris debem⁹ subuenire. In p̄tū

¶ qz talis erogatio v[er]o suspecta. **Pan.**
 distiguit: aut e[st] solus z no[n] pot[est] ut sit dis-
 creta iter date[re] recepte[re]. de iure pa-
 tro. p[er] n[on] as. nisi p[ro]ductio e[st] euident[er] r[ati]o
 pietatis. Aut e[st] cu[m] alijs. z pot[est] t[ame]n dicte
 Pan. q[ue] m[an]ifesto e[st] dare pot[est] de his
 q[ue] p[er] sup[er] arbitrio distribuere e[st] si sit so-
 lus: q[ui] ibi e[st] euident[er] distinctio p[er]sonar[um]
 de testi. sup[er]. Id e[st] dic[ere] de consanguineo:
 cessante fraude. Sibi aut[em] non pot[est] nisi
 esset summa necessitate: q[ui] t[ame]n etiaz ei
 liceret capere aliena.

¶ Quid ac si testator voluit o[mn]ia distri-
 bui de volu[n]tate; vel consilio religiosi. **Rz**
 zab. fm **Pan.** q[ue] p[ri]mo casu est q[ui]s execu-
 tor. Et h[ic] id e[st] dicend[um] q[uo]d de executor[um].
 Sec[un]do casu dic[itur] sec[un]do nisi h[er]es vel com[miss]ari-
 us p[ro]hibe[re]t[ur] leg[is] teneat[ur] ex m[an]dato te-
 statoris. h[ic] zab. Et sic p[ri]mo m[od]o si m[od]o
 no[n] pot[est] se impedire cu[m] si possit e[ss]e execu-
 tor. De ista m[an]u vid[etur]. Religio. i. h. vij.

¶ Quero an q[uo]d dictu[m] est v[er]o reddenda
 rone p[er] executor[um]: locu[m] h[ab]eat si testor[um] h[ic]
 vetult. **Rz.** **Pan.** vt refert zab. i. d. cle. i.
 dicit q[uo]d si executor ex idebita admistra-
 tione delinq[ui]t: no[n] v[er]o remissio: q[ui] non est
 h[ic] illic: testator[um] posuisse t[ame]n clausula[m] in
 elusione[m] sue volu[n]tatis: z pot[est] fiscal[is] offi-
 cij: nec e[st] posset testator offi[ci]o ordinarij
 impedire h[ic] casu. vt. d. cle. i. z. c. nos q[ui]d e-
 to. r[ati]o. Al[ia] si ex distributio[n]e vel retentio[n]e
 si omittit dicit[ur]: nec offe[n]dit testatoris vo-
 luntas. q[ui] v[er]o p[er] h[ic] posuit in volu[n]tate exe-
 cutoris v[er]o remissio h[ic] zab.

Restitutio. xvi. de m[od]o restituendi. Sei-
 endu[m] p[ri]mo fm **Archi.** f. in tractatu
 restit[ut]io[n]um de m[od]o restituendi. talis sit di-
 stictio. colligendo m[en]te[m] hoc. z aliquate
 colligendo tota[m] ista[m] m[an]u[m]. q[ue] aut is q[ui] h[ic]
 restituere. vel paup[er]ib[us] erogare. aut est
 manifestus vsurari[us]. aut no[n]. Si m[an]ife-
 stus. t[ame]n p[ro]fessor no[n] pot[est]. nec v[er]o eius an-
 dare ad p[ro]fessionem. nec alia sacra trade-
 re. nisi fuerit forma q[ue] h[ic] extra de vsu. c.
 q[ui]s. ii. vi. qua[m] h[ic] s. Restitutio. ix. h.
 xvij. Credo t[ame]n q[uo]d in casu extreme neces-
 sitatis vbi. i. talia no[n] possent p[ro]uari q[ui]z
 nec ordiari. nec vicari[us] ei[us] nec curat[us]
 possent h[ic] alijs. z vsurari[us] manifestus

esset in mortis articulo petens co[n]fessio-
 nes parat[us] facere o[mn]ia ad q[ui] n[on] cautio-
 ne[m] facere z restitutione[m]. sine in mari sit
 talis. p[ot]t audiri z absolui a quocunq[ue] sa-
 cerdote. ex q[ui] vere penitet. z sacerdo q[ui]
 tale[m] audit inia h[ic]ta ab eo exponet po-
 stea p[ro]missiones ep[iscop]o. z ep[iscop]o cogere pot[est]
 en[im] si sup[er]uixerit vel h[ic] des ei[us]. mortuo
 eo ad restit[ut]io[n]es. In sc[ilicet]o cau. i. q[ui]n is q[ui]
 h[ic] restituere no[n] e[st] manifestus vsurarius
 subdistingue tripl[ic]i q[ui] aut restit[ut]io est
 fienda p[ro]p[ri]e sup[er] certis aut sup[er] incer-
 tis. aut sup[er] v[er]isq[ue]. Si sup[er] certis vt cu[m]
 sciunt p[er]sone. z rep[er]iunt q[ui]b[us] fienda est
 restit[ut]io regular[is] est vt fiat d[omi]nificatis. vt
 eor[um] h[ic] d[omi]nibus. vel alijs ad q[ui]s deuenire
 v[er]o bona restituenda. q[ui] si rep[er]itur. sc[ilicet]
 diliget[ur] inq[ui]sitione[m] sp[irit]u. v[er]o ista res vt p[ro]
 ciuz ei[us] deponi apud aliquo[m] locu[m]. rel[ig]i-
 giosum. vt illis restituatur si in suu[m]p-
 reperent vel si creditur q[uo]d non rep[er]en-
 tur v[er]o pauperibus erogari pro aiab[us]
 sp[irit]u. Nec sufficit talia ablata certa da-
 ri pauperibus p[ro] aiab[us] illo[rum] q[ui] nemo de
 suo cogit facere don[um]. x. q. ij. precarie.
 v[er]o talis q[ui] aliena papibus dedisset. ad-
 huc teneret ad restit[ut]io[n]es p[ro]p[ri]is p[er]
 sonis ar. extra de homi. sicut dignum.
 Si t[ame]n illi ratificauerit post factu[m]. quo-
 ra[m] res est sufficeret p[ro] regula. rat. li. vi.
 Si itez circa tale[m] qui h[ic] restituere cer-
 ta. fienda est trimemb[er]is distinctio. q[ui]z aut
 pot[est] restituere certa integrat[ur]. sine sol[us] no-
 tabili incommoditate. z sine sue co[n]ditio-
 nis destructione. z familie sue. Aut ni-
 hil pot[est] restituere. Aut tertio. no[n] pot[est] re-
 restituere sine notabili incommoditate. z
 destructione sue s[ub]e p[ri]mo casu v[er]o totus
 restituere. ex q[ui] pot[est]. statz fm **Tho.** **Ue-**
 ru[m] q[ui]z modicu[m] p[ro] nihilo. reputat. si talis
 differret p[er] ebdomada[m]. vel quidenam vel
 h[ic] m[od]o restituere. no[n] ite[m] de t[er]mine di alie
 nu[m]. s[ed] vt aptus negotij illud p[ro]ficeret.
 no[n] v[er]o in hoc q[ui] iusticia[m] agere seu pecca-
 re nisi ille cui tenebatur in illo iterval-
 lo i aliq[ui] magna necessitate reptret. Et
 si dicit se velle hoc facere. z in foro co[n]-
 scie credatur cuilibet non sol[us] pro se.
 sed etiam q[ui] se p[ro]fessor absolueret pot[est]

alibz exactiōe iuramētū. vel alteri^o cau-
tiōis. z euz ad mittere ad cōtionē nisi
sit vehemēs p̄sūptio in p̄tū. s. q. n̄ re-
stituet. puta plies p̄se sus ē sibi. vel alij
pponēs celerey restōnez. z nihil fecit
tūc. n. n̄ v̄r absoluedus. s. sibi dicat vt
restituat p̄us z postea absoluat z cōt-
cet vep. qz p̄sūptio p̄sūptiōe elidit. Pos-
set ita efficacit p̄ signa ēt exteriora ap-
parere qd̄ d̄c̄ se facturū. q. merito pos-
set sibi credit nec ē admittēda rō hec. si
allaret. qz recipit ide icōmoditatez ali-
quā. dūmō si n̄t̄m̄is nōtabilē. z q̄si an-
h̄llatōez sue sbe. In sc̄do cāu. q̄n̄ nihil
pōt restitue. qz nihil h̄z. tūc n̄ d̄z vene-
gart absolutio. nec cōio. si pponat re-
stituire cū poterit. nec d̄z pp̄ debiti v̄r
gens ex p̄ctū icarcerari. s. sufficit q. ce-
dat bōis: cū itēdōe satisfaciēdi: cū vene-
rit ad pinguiorē fortunā: vt. i. d. c. odo-
ard^o de solu. nisi estimaret ip̄t credito-
res p̄sistit illū posse restitue p̄ se: vel p̄
amicos: tūc vel certo tpe. S. pp̄ debi-
tū p̄ctū ex maleficio: puta p̄misit crim̄
pp̄ qd̄ icurrit penā cētū flo. pōt v̄t q̄ i
carcerari: si nō est soluedo: z pena pe-
cuniaria pōt i corpales p̄mutari. Ista
tū cessio h̄z doc. nō d̄z fieri cū aliq̄ cru-
clatū: nec pena aliq̄ nec v̄stupto: vt. C.
q. bo. ce. pos. l. si. in p̄n. Et tō valde rep̄
hēdē de s̄ p̄suetudies aliq̄ p̄ciuitatū: z
terraz: q̄b^o paupes bonis cedētes ali-
quez cruciatū: seu vituptū: patiūtur: z
nā ista q̄dā frustratoria: z irrōnabilē z
inhūana scuitia: vt d̄c̄ Aug. xiiij. q. vi.
si res. Et tō nulla p̄suetudine vel lege
pōt firmari. Nā lex d̄z esse iusta z san-
cta. iij. di. erit aut lex.

C S. q̄r̄tē nūqd̄ cedēt tollēt oīa v̄dā
q̄. nec p̄ cessionē: nec p̄ quāscūq̄ aliā ex-
actiōez debitorū auferēda sūt v̄stīma
a dorso: seu a lecto: z q̄b^o necario v̄tē
tpe z familia sua. vt d̄r̄ exo. xxij. z si of-
ficiales p̄tū fecerint grauit̄ peccāt: z
tenent̄ p̄ximo satisfacere. Et istud ces-
siōis remediū v̄r de meliorib^o qd̄ dar-
ri possit h̄is q. s. modū sūt obligati: si-
cut sūt tyrānt: capitanei: stipēdīarij: qz
h̄c̄te postea p̄nt̄ retinere sufficētia si-

bi^o z familie sue: s. eēt i imēstū obliga-
ti: s. exinde. s. tenēt ad restōnez h̄z cō-
modā facultatez. Et sigdez sūt credito-
res certū: cessio d̄z fieri i manibus eoz.
Alis cū restō sit hēda paupib^o: cessio
pōt fieri i manib^o ep̄i. Et no. fm̄ Aug. z
Imo. i. l. miles. ff. de re iud. q. elictis: z
ad uocatis nō est necessariū b̄n̄ficiū ces-
siōis bonoz: cū h̄ant b̄n̄ficiū. d. l. in-
les. qd̄ b̄n̄ficiū cessiōis est vt nō possit
post cessiōez icarcerari. tū nō liberaf a
debito: qz cū p̄uenerit ad pinguiorē
fortunā: tūr satisfaciē. l. i. z p̄ totū n. C.
q. bo. ce. pos. Qd̄ itelligentiū q̄tū face
possit. l. i. q. bōis p̄io. r̄n̄so. ff. de ce. bo.
Qd̄ itellr: v̄ducto ne egeat. l. in p̄dēna
iōe. ff. de reg. iur. S. vide gl. singula-
rez. c. cū tu. de v̄sur. q̄ dicit. q. ēt si v̄su-
rari^o cessit bonis: tūr ad restōnez i in-
tegr: nec h̄bit rōe egeat. Qd̄ itelligit
pa. in foro p̄n̄ i alij: qd̄ est valde notan-
dū h̄z Pa. l. in foro cōtēctoso d̄eat h̄r̄
rō ne egeat post cessiōez bonoz. Et h̄z
gl. ibi v̄surari^o tūr restituere v̄suras ēt
si post restōnez i integrū remaneat pau-
per qz nō d̄z v̄suere de alieno. Idē t̄z
Ellan^o. z ho. dicit q. solidū p̄ueniunt
detētores v̄suraz. z nō solt q̄tū face-
re p̄nt. Et sic fm̄ eos v̄r sp̄ale in v̄su-
rario. Multū tū tenent q. tales tenēt
soluere q̄tū possent: retēta sibi v̄tā cō-
moda: hoc v̄r equū: s. de rigore iure
posset p̄cedere alia op̄io. In nullo tū
cāu tūr debitor tal h̄itare in loco v̄bi
captat̄ itē si talis debitor q. n̄ est solue-
do h̄eat exercitiū aliq̄b^o: vel artē: d̄z fi-
delr̄ laborare vt de eo qd̄ sup̄ lucratur
v̄tra victū z v̄stītū suū p̄petētes z sa-
mille sue: satisfaciāt credito:ibus suis:
vel mēfatis: v̄r anuati: h̄z q. meli^o po-
terit. Non tū tūr laborare v̄tra posse
pp̄ h̄: nec sibi subtrahere suā necessita-
tez vel familie sue. Itē si tal sp̄ritū d̄u-
ctus z nō aio v̄tādī labores secuit: z
onera creditoz vellet religōez igredi
libere posset fm̄ Ray. Nec ad regio-
nez creditoz tenētur religiofi illū eijce-
re: si debita declarauit monasterio ass-
ci^o igressū: nec tūr monasteriū illū satis

facere: nisi de his q̄ puenert ad spm
 mōasteriū: nec tñr facere artē in mōa
 sterio: nec d̄z dimittere opas cōes reli
 giosū: v̄p̄ aliq̄d tps̄ satisfaciāt illis. In
 tertio casu. sc̄d non pōt restituere sine
 notabili scōmoditate: z destructōe sue
 p̄ditōis. ita q̄ q̄si redderet ad nihl
 lū: z mlt̄a picula z disturbia et seq̄rēt
 Dīc est tota difficultas ināe. vñ sc̄d d̄z
 q̄ talis p̄t̄r̄pl̄ci mō sibi p̄uidē. P̄t̄
 mus est petēdo remissōez talis debiti
 ab eicui d̄z p se vel p̄ iterpositā p̄so
 nā: z p̄cipue q̄si nec t̄ac: nec i futuz spe
 rat posse restituere sine h̄mōi nōbilit̄a
 cōmoditate. Qui cāus si v̄f h̄re locū
 v̄bi is cui d̄z eē eā egēs v̄t ip̄e vel ma
 gis. S̄z v̄bi creditor sit abūdās: vel cō
 petēt̄r trāseat: nec multū idigeat eo q̄
 sibi debēt: si debitor petendo h̄mōi re
 missōez sine metu: sine fraude: s̄si co
 actōez s̄ liber: z spōte a creditore factē
 do se vñ debitorē z velle sibi ad ple
 nū restituē: q̄d d̄z in cāu q̄ velit. nihilo
 min⁹ rogat q̄ attēta icōmoditate sua
 remittat sibi totū vel ip̄tes. tūc dico s̄z
 doc. q̄ si remittat in totū vel i p̄te vale
 bit. Signāter at̄ dico s̄si metu: q̄ si pe
 teret debitor remissōez p̄ talē modū lo
 cūōis. vel p̄ talē p̄sonā mediā. q̄ t̄me
 ret creditor aliq̄d piculū vel dānuz si
 bi p̄uenit: si nō faciat talē remissōez.
 z postea faciat addi euitandum no n
 valz remissio. S̄i s̄ si faciat cū fraude
 puta q̄ dicit n̄l posse. cū tñ possit sal
 tez p̄te. z si n̄ in pecūia. vel dādo ad i
 telligēdū q̄ n̄ sit multū q̄d d̄z: cū tñ sit
 z h̄mōi. v̄z remissio. D̄z. n. clare exp̄
 mere totā q̄rtatē debitā. z totū posse
 suū sine diminutōe. Itē si fiat cū coa
 ctōe. nō solū absoluta. s̄z at̄ p̄ditō data.
 puta d̄ict̄ p se vel p̄ mediatozē q̄ d̄. c.
 q̄ d̄z. dabit. l. vel. lx. si vult remittere re
 siduū. z n̄ alō L reditor q̄z p̄bare si p̄t
 debitū vel si p̄t obtinet̄ iusticiā pp po
 tētā ille t̄ō remittit: q̄ q̄si cogit. Iud
 cat. n. meli⁹ sibi fore h̄re. l. q̄ nihil. vñ
 nō v̄z tal remissio. S̄z si cessat̄ h̄is.
 pure z simplr̄ petīt remissio. z libe z
 spōte z q̄rtata voluntate fiat v̄z et̄ s̄ s̄

h̄eat pecūiā patā restōnt i actū. vt q̄dā
 d̄cū ē n̄cariū. Tñ Arc. f. Lau. z iere
 oēs doc. d̄nt q̄ h̄ ē n̄cariū nectū id q̄
 spōte ē sibi remissū i elcōpnas erogaf
 verūtn̄ si ille q̄ petit remissōe. q̄nto lo
 cut⁹ fuerit libbet. s̄ q̄ pat⁹ erat ad re
 stōnes. si id si gerebat i aio. s̄ itēdebat
 nil daf si repetissz remissio sc̄d i tali ca
 su libero aio a creditore v̄z ad h̄ debi
 toz. q̄z illi n̄ tñr sp̄l⁹ ad satisfaciēdū.
 ex q̄ is oi casu creditor itēdit remittē
 siue possit. siue n̄. Et q̄ntūq̄ itentōe pe
 tat faciēdū. vel n̄ faciēdū. nō at̄ de obli
 gat debitor talis si creditor remissit. q̄z
 nil credebat illū post dare. cū n̄ pos
 set vel alio mō decept⁹. vñ n̄ v̄z sibi q̄
 ad d̄cū talis remissio. q̄z p̄manet i p̄cō
 vñ p̄ētere d̄z. z p̄nterit d̄ tali sua fictōe
 z dispōdere q̄ si d̄eret itēp̄facē. puta in
 tētōe faciēt z restitueret si teneret. re
 missōez h̄ si possz. Si at̄ dubitat v̄z
 ille itēderit libere dimitter: ex q̄ cessauit
 ois fraus: z dol⁹: v̄is: z met⁹ ex p̄te pe
 tētis remissōez: z n̄ appēt cū cūstātie i
 ar. p̄t̄. d̄z p̄sumi q̄ libere remissit.
 ad h̄. xxij. q. v. h̄uane. Si at̄ remissōez
 obtinere n̄ p̄t̄ libet z simplr̄. tūc recur
 rat tal ad sc̄daz v̄t. s̄ petēdo dilatiōez
 z h̄ nisi. j. tps̄ illi⁹ dilatiōis is cui satisf
 faciē d̄z icurreret nōbile dānū vel icō
 moditate. Sic n̄ d̄z q̄ cū alteri⁹ factū
 ra locupletari ita nec dānū euitare vis
 ferēdo restituet. q̄d alteri⁹ ē. z sic d̄cū
 est de petēdo remissōez. ita s̄telr̄ de
 mō petēdi dilatiōez. s̄ q̄ fiat libet. sine
 fraude. sine coactōe. vel metu. alō nō
 valeret. S̄z h̄is cessat̄ h̄ si petītā dilati
 tōez obtineat libet. licite p̄t ea v̄t. Si
 h̄o. nō libere obtineat dilatiōe: s̄z enz
 q̄dā modificatōe z cautōe: puta q̄ det
 sibi tñ in mēse vel āno: tūc tñr facere
 quod p̄m̄sit: et̄ si cū aliq̄ icōmodita
 te. z si dānū illatus p̄. factoz vel fraudē:
 vel aliū modū ē occultū et̄ cui ē factū si
 tñr p̄dere crimē suū nec i petēdo dila
 tōez sic nec i petēdo remissōem: imo
 nec d̄z v̄bi t̄met. sc̄d alū. Tñr tñ tra
 agē q̄ ille creditor n̄ amittat q̄ suū. ē p̄
 casū mort̄ i opiatū: v̄t alō. vñ faciat ali

quā scripturā autēticā p talē modum
vt tpe suo restituat qd debitū est z de-
pōat scripturā penes talē q n̄ frustret
eī intentio. Petet ergo dilationē p se
v̄l p aliū ta cito noīe persne debitoris
z cū talibus circūstātijs q nō hēat illū
suspectū. Et si aliam psonā mediatricē
ponit: ponat talē q̄ fidelit̄ agat nego-
ciū nō vtēdo fraude: nec metu: vel coa-
ctōe. s; libere vt dictū est alias nō sibi
valeret remissio vel dilatio data nec ex-
cusaret debitor ab obligatiōe h̄cta q̄-
tūcūq; sibi iposuisse q̄ libet z simplr
z c. talē remissionē vel dilatiōē pete-
ret: z ille nō seruass; sibi insūcta. Et tō
certificet de facto: si vacillat in aliquo
Posset tñ eē talis: z ita fide dign^o me-
diator q̄ debitor audies ab eo totum
remississe. vel dilatiōē obtinuisse excu-
saret ignorātia facti s̄m regulā iuris.
Ignorātia. z iteris obligaret mediator.
S; postea notificata sibi rel̄ f̄itate ex-
tūc tenebit s̄m^o. Si hō ē ab his is cul-
tū: si credat in breui reuersurus: pōt
expectari reuersio eī^o vel restituat sibi
qd suū ē vel petat remissio vel dilatio
si restitui nō pōt sine magno incōmo-
do. Et si patius est facere totū qd d; p̄t
z absoluti z cōtāri nisi als illuserit cō-
fessio: ē. Si hō nō expectat cito reuer-
surus. mittat is q d;: si modū h; .i. p̄-
dū nūctū. als etiā teneret illi restituere
illi creditori nō assignaret. v̄l scribat
qd velit fieri d̄ illa pecūia: vel d̄ re sua
agi z sic faciat vt ille disponit. Lauto-
tū mō agēdū est si pecūia debet ex pec-
cato: puta furti vel fraudis. vt. s. nō ma-
nifestetur p̄m̄ v̄l psona: s; sibi solū ali-
quē esse obligatū. z h̄mō: z iteris pe-
cunia ponat i e dē sacra s̄m Jo. an. v̄l
alio securo loco. S; si pecūia debet ex
h̄ctu licito puta mutuo: v̄ditiōe: z
h̄mō: v̄l ex h̄cto illicito: s; q̄n̄ licito re-
putato p̄ errorē sic sepissime sit in dan-
tib; mercatorib; pecuniā vel artific-
bus ad discretiōe: tūc p̄t z d; aper-
te dici obligatio debiti h̄ctis z p̄ quam
v̄lā s; si nō pōt ille trāsmittere pp̄ no-
tabilē incōmoditatē: tūc scribat peiēdo

dilatationē: seu remissionē: z petet qd eli-
gat p̄mū: q̄ secundū nisi necessitas co-
gat: qz qd differi n̄ aufertur: vt sic fiat
restitutio: z sic expectādo r̄fisiōē pa-
tius facere qd d; poterit absoluti z cōt-
cari. Si autē nec dilatiō: nec remissio
nez pōt inentre vllā: tūc faciat restitu-
tiōē vel cedat bōis creditorib; suis ēt
si deberet medicare s̄m Ray. Nec enī
h̄ndus est respect^o h; cū ne egeat. Al.
dicit qd pōt tenere extreme vite necessi-
tate. Burns est enī hic s̄m. Et id Jo.
de nea. In q̄lib; d̄stinguūt: q̄ aut credi-
tor est egeus eo qd iste detinet aut est
abūdas seu p̄peteter trāfire pōt cū ca-
rētta illi^o qd sibi debet. In p̄rio casu
h; locū dicit Ray. vt statiz restō h̄at:
vel cedat bōis ēt si incurrat maximas
incōmoditates. Nō. n. l; de alieno vita-
re incōmodū suū cū incōmodo illi^o cui^o
res est. In sc̄do nōn̄ ad statiz cū ip̄e
debitor incurrat notabile detrimētū.
z q̄n̄ sul status z p̄ditōis destructiōē
z ex p̄sequēti deueniat vsq; ad q̄n̄ ex-
tremā necessitatez z multa picula aie
z corpis possint sibi p̄tinger s; annua-
tim: vel mēlatiz restituēt p̄t p̄t meli^o
possit cauēdo sibi a sup̄nis expēsis p̄
se z familia z victu z vestitu z alijs. vt
possit citi^o restituēt. Nā si l; tenere ale-
nū q̄ volūtate d̄nt vt qd vluat cū ho-
nox z p̄decētia sui stat^o: z d̄mittēdo
p̄ testm̄ q̄ plene satisfiat a creditorib;
Si aut vt d̄cū ē debitū restituēdo incur-
reret tot dāna z picula: z creditor non
vult facere remissionē nec dilatiōē nec
est creditor: idigēs vt d̄cū ē tūc debi-
tor nō tñr restituere totū fil: sed eo mō
vt d̄cū est. Rō est s̄m. d. Jo. qz volun-
tas creditoris i h̄ irrōabilis est. cū sine
sua multa incōmoditate nolit p̄mū su-
um expectat ad satisfactē dū: cō h; d̄ct
ip̄i idigenti deberet subuenire p̄t ēt
d̄ctū est h; Sco. s. Restitutio p̄mo. Et
s̄m eūdē Sco. in. l. iij. s̄t tres casus: i q̄
bus nō tñr qd statiz restituere qd debz
Prim^o est ex p̄te recipiēs: puta si qd i
iuris cōuersus petat gladiū quē apud
aliū posuerat. Sc̄do: q̄n̄ statiz restituēt

re aliena resultat in eundem et notabile
 dñm pph̄ utpote si debitor est notabi-
 lis psona: et reipublice mltū necessaria
 creditor aut sine re illa pōt trāsire: que
 res oīo illi necessaria est ad talē repu-
 blice statū pseruādū. Tertio qñ restitu-
 entū vel aliquid ex suis statū restituendo
 iminet grauis ifamta: aut scādalsi pli-
 moy: vñ paucoz: vt pīculū mortis. In
 q̄o casib⁹ et sibi⁹ dñs creditor magis
 velle primū differēdo aliquatū restitu-
 tūes aliq̄ p̄dictoz in comodoz eul-
 tare q̄ icōmodū suū modicū vel nul-
 lū statū restituēdo sibi satisfierit. Et sco.
 addit q̄ hoc casu debitor detinēs alle-
 nū iusto dño nō est detētor in iustus: qz
 ille volēdo statim sibi restituit. dñs vñ
 aliq̄ p̄dictoz iminet vult suū rehabe-
 re q̄ rectā intētionē facit. q̄ nequa q̄
 licitū est. Lōcoz, Archi. f. g. dicit. q̄ sigl
 h̄z aliq̄s artē: cū instrumētis artis il-
 li⁹ lucrat vñ sustētat se et familiā suā
 q̄ infra si vellet vēdere: vt satisfaccet
 creditorib⁹ suis: nō posset exercere illā
 artē vñ vīuit. vñ si aliq̄ ex residuo ex
 p̄sariū vite sue poterit satisfaccē. nō te-
 net vēdere vt satisfacciat vel restituat:
 nisi posset et sine illis lucrari euz aliq̄s:
 puta opando et h̄mōl. vñ sigl doctor
 iuris: q̄ cōiter idiget libris habz tm̄ li-
 bios et vestes p̄petētes statui suo: sine
 q̄bus p̄parere nō posset in statu p̄decē-
 ti: nec p̄sulare: nō credo q̄ teneat ven-
 dere vt satisfacciat. s̄ de lucro artis sue
 inde p̄cepto: paulatim restituēt dñs. Nec
 equas et hec h̄stantas nō cū oib⁹ in dñs
 serēter exercēda est ne parē via furtis
 et detētiōib⁹ in iustis et v̄sūis. S̄ cum
 timoratis q̄ multū laborant et solliciti
 sūt: pro salute anime sue forte nō esse
 iniustū cū melius sit dō reddere rōnē
 de nimia misericordiā q̄ de nimia se-
 veritate. xxvi. q. vii. allegāt. Nec istud ē
 p̄licādū: ne parē via rapinis et detē-
 tiōe rei alienē: Tres quoq̄ dicendū est
 de artifice qui h̄bet instrūta artis sue q̄-
 bus se sustentat et familiā suā, et labo-
 rēdo vltra sustentationē suā poterit pau-
 latim satisfaccere creditorib⁹. vt dictū est

Quo modo ad restitutionem incertorum fidei
 est triplex distinctio. qz aut h̄is incer-
 ta pōt restituere: aut nullo mō p̄. Aut
 pōt. s̄ nō sine notabili incōmoditate
 sui. et familie. P̄io cā: n̄r oīa restituere
 quā cit⁹ sicut et certa. Et dicitur icer-
 ta ea que non pōt q̄ retinere sibi: sine
 qz vñ rapinā vel v̄suram vel fraudem
 vel dñm: vel rem alienā impētā non
 habitā p̄ derelicto accepit. et p̄sona cū
 suo est res ignorat. vel si scitur, nō ine-
 nitur: nec ip̄e: nec ei⁹ heres. S̄ si dicit
 p̄nt icerta: q̄ q̄ recipit p̄ viciū symōle
 in sacris. et alijs sp̄ialib⁹. Nō dico de
 fructib⁹ b̄nificij p̄ceptis symōiacē ac-
 cepti. qz illa sūt certa. dñt. n. ecclie illis
 b̄nificij restituit: vel camere aplice. Et d̄
 dicitur icerta vbiq̄ est turpitudine ex
 p̄te dātis et accipiētis: qz si dlocesannus
 vel q̄s ali⁹ et q̄ h̄z restituere certa et in-
 certa et b̄n pōt restituere d̄mittit sim-
 p̄r absq̄ cā rōnabili. vel p̄ponit cū eo
 vt fieri solet cū v̄surarijs sup icertis pu-
 ta q̄ det sibi cēn: cū tñ possit et alla re-
 stituē. vel tūc: vel in futurū sine h̄ q̄ va-
 dat medicādo. et si cū icōmoditate sui
 nō n̄mita: puto talē remissionē i foro
 det nō valere nec cōpositionē. et si vale-
 at in foro ecclie. vt. i. nō veretur. Nam
 ep̄i sūt positi d̄sp̄satores paup̄z. nō
 dissipatores. Sec⁹ aut si fiat hoc ex cā
 rōnabili puta qz ille nō posset p̄tem
 paup̄ibus erogare eius q̄s dñs sine no-
 tabili detrimētō sui et familie itē pos-
 set tanq̄ paup̄i totū vel p̄tes sibi re-
 mittere ita tñ q̄ ille sit paratus totum
 q̄s dñs erogare ad q̄s tenet. In scdo ca-
 su. i. cū nō statim pōt restituere i carte
 sine magno detrimētō sui faciat p̄tes:
 et de tpe in tps restituat. Et bonū est
 qz ep̄a vel p̄fessor assignet sibi tps. j. q̄
 restituat. et si rep̄t p̄tes p̄terisse, tps
 statū sup hoc. cū tñ potuisset facere
 d̄tributionē. nō defacit est absoluen-
 dus nisi faciat p̄t: d̄tributionē quā
 dñs vel eredatur oīo facturū in h̄reul.
 In dando aut h̄mōl d̄lationem dñs et
 tendi modus et cā illicite acceptionis
 rei alienē. vt quāto fuerit turpior et q̄

noxior: restōni tāto īpōdientetur. Ma-
tor. n. violentia est ī furto z rapina. z
fraude z dāno illato q̄ ī vsura. Et ma-
tor obligatio vsura restitūēda: q̄ ī pe-
cuniā symōlace accepta: v̄l p̄ corruptō-
nez iudicis. Et magis īn p̄dict] casib⁹
q̄ acq̄sitis p̄ ludū Bz ēt atēdī famillē
ei⁹ p̄ditio. Laueat tñ sūmope p̄fessor:
si ipse se ipedit de h̄mōi distributōib⁹
scert]. vt talr se h̄eat q̄ euset oēs notā
cupiditat]. Itē q̄ q̄ paup̄ib⁹ dñi dari
nō faciat ex eis p̄amenta fieri: calices:
v̄l edificia: nisi ī magna n̄citatēz mo-
deratōe: ad q̄ audi sunt r̄hoi: z fame
sue p̄uidebit: si alig sciat: vt testes hu-
iusmōi erogatōez. In tertio casu si n̄
h̄il p̄t: sufficit q̄ p̄ponat cū poterit ero-
gare. z si credit n̄ posse ēt īn futuz p̄t
sibi remittit tāq̄ pauperi. Quo s̄o ad
tertū p̄ncipale. s. restōnez certoz. z īn-
certoz d̄stignēdū est. qz aut vtrāq̄ p̄t
restituere: aut neutra p̄t. Aut vnū p̄t re-
stituere: z nō alit̄. P̄rio cāu totū d̄z re-
stituere. Secdo casu: excusat. ab vtrāq̄
restōne. Tertio casu. s. cū nō p̄t vtrāq̄
restituere: s̄z alit̄ eoz: tūc restituat po-
tē certa q̄ incerta. Nā retinēdo certā ī-
iuriā factē illis p̄soni q̄rū sūt illa bona
detinēdo s̄o incerta nō facit iuriā ali-
cui. Et īn h̄ frequēter delinquūt vsura-
ry: q̄ cū h̄eant restituere certa z incerta
p̄us se p̄ponūt cū ep̄is de icert⁹. z post
modū certa restitūt de tpe īn tps z
dimittere: n̄ q̄rētes diligētē libros cō-
putatōz: nec q̄rentes eoz q̄b⁹ sūt obli-
gati. vt tenent. In q̄libz at casu restō-
nis h̄ede: q̄ri p̄t: vtz sufficiat restituere
illō tñ q̄ iuste accepti: aut ēt teneat
ad āplius. Ad q̄ r̄ndet q̄ aut res iu-
ste accepta puta p̄ rapinā: vsurā z hu-
iusmōi: ē res ex se fructificās: siue imo-
bilis: vt ager z h̄mōi. Aut mobilis: vt
bos equ⁹: vestis z h̄mōi. Aut ē res ex
se n̄ fructificās: vt pecūia frumtū vinū
z h̄mōi. In p̄rio cāu tñr de reb⁹ z fru-
ctib⁹ p̄cepti: z q̄ potuissēt p̄cepti a d̄no
deductis exp̄sis debite facti] s̄z Rat.
nec sufficit q̄ restituat rē sp̄az iuste ac-
ceptā: si ē deterloeat: tñr si etiā. p̄yt.

Cum autem morosus teneat de re p̄dita z
si eodem modo fuisse p̄tura ap̄ eū cut s̄
bebāt. P̄dēt d̄ci q̄ h̄i foro cōtrectoso
ista teneat: tñ īn foro aie debem⁹ īspi-
cere itereē ip̄i⁹ creditoris. Et tō si ap̄
cū eodē mō fuisse p̄tura d̄bitoz ī p̄scia
nō teneret. Et hec theotica facit ad to-
tā māz restōnū. In scdo s̄o cāu p̄nci-
pali. s. q̄n res n̄ est fructificās ē triplex
opio. Alij d̄nt q̄ tñr restituē pecuniā.
z oīa iusta acq̄sita. Rō qz ex radice ī-
secta puenerūt. Alij d̄nt q̄ d̄z p̄tē reti-
nere p̄tē dare illi cut⁹ est pecūia p̄tem
paup̄ib⁹. Tertij d̄nt. vt Tho. z Ri. in.
tūj. q̄ tñr tñ restituēt sp̄az pecūiā: seu
frumtū z h̄mōi nisi creditor icurrissz
dānū. Et tūc ad arbitriū b̄oi v̄rit satis
faciat. Alie tñ lom. clar⁹ d̄clarat h̄ iter
esse d̄cēs q̄ dānū q̄d accedit īn iuriāz
passo dupl̄r enentire p̄t p̄ se z d̄irecte
Secdo per accidēs z īd̄irecte. P̄rio cū
per se z d̄irecte dat ab vsurario iuriā
passo: tūc vsurari⁹ satisficere obligat
s̄bi gr̄a. passus ē aliq̄s dānū p̄ pecu-
niā sibi p̄ vsurā ablatāz. qz ex ea vole-
bat emere sibi n̄cāria p̄ sustēta: de uāe
z soluere debita z īn expoliatōe talis
pecūie icurrī dānū. qz necesse fuit sibi
v̄derē possēssidēz: vel accipere ab alio
pecūniā s̄b vsuris. vel qz domū suā p̄
h̄ m̄n⁹ v̄didit aut aliā p̄duxit z filia
tūc īn tali cāu h̄ dānū vsurari⁹ restitue-
re obligat. qz dat cām efficacēz. Secdo
mō dat vsurari⁹ dānū īn iuriā passō p̄
accidēs z īd̄irecte. s. qz h̄ ē p̄secut⁹ h̄o
luc̄z: q̄d ex pecūia itēdebat: v̄l p̄leg po-
tuisset. z tale dānū restituēt nō tñr. Et
hec d̄istinctio fieri p̄t ī oib⁹ h̄iuz vsu-
rā: siue sint res ex se fructificātes siue n̄
z maxie ap̄ illos q̄ tenent q̄ īn vsura
trāsferat d̄nti. Adde tñ p̄dict] q̄d no-
san. Ber. s̄z q̄sdāb fructib⁹ restituē d̄is
z itereē. v̄z q̄ talia respectu vsuraz h̄
h̄nt locū. P̄rio rōe volūtarij: qz si nō
sit volūtariū simpl̄r: ē saltē volūtariū
mixtū z p̄ditatū ex p̄te mutuū accipi-
entis Propterea ad nullū dānū t̄dē si
b̄i p̄ueniēs p̄terq̄ ad solā. vsurā reddē
dā km eos tñr. Secdo rōne d̄n̄j. Nā vt

p[er] in mutuo locatone & h[ab]it[us] vel h[ab]it[us]
 h[ab]it[us] ut negotioz gestio: tutela & hu-
 jusmodi. Aut maleficio: ut furti & h[ab]it[us]
 vel q[ui] maleficio: ut i iudice male iudi-
 cante ex imp[er]itia & p[re]iudice de cenaculo
 q[uo]d nocuit. ut insti. de obli. Reales ho-
 bicunt q[ui] sequunt[ur] re & non p[er]sona: nec
 p[er] eas d[icitur] p[er]sona obligata ut rei v[er]dica-
 tio: publiciana & fides. No. et q[uo]d q[uo]d d[icitur]
 esse obligat[us] ex h[ab]itu q[uo]d p[er]surgit ex volu-
 tate & p[er]sente p[er]t[ur]a: ut emptio: p[ro]ductio:
 locatio & s[im]ilia. q[uo]d q[ui] ex q[ui] h[ab]itu q[uo]d e[st] ob-
 ligatio alteri t[ame]n ex offi[ci]o vel sc[ilicet] aliq[ui] li-
 cito s[ed] si iteru[m] fiat exp[re]ssa voluntas a[li]o[rum]
 vel tutela: cura. negotioz gestio. Ex
 maleficio p[er]t[ur]a: ut raptina: furti & h[ab]it[us]
 vel ex q[ui] maleficio q[uo]d d[icitur] q[ui] nocum[us]
 t[ame]n dat p[er]t[ur]a p[ro]positu[m]: ut de medico q[ui] ex
 sperita male curat vulnus. vel iudice
 q[ui] i peritio &c. vel cu[m] aliq[ui] effundit ex
 fenestra &c. insti. d. obli. q[ui] ex q[ui] delicti. na.
¶ An si p[er]t[ur]a d[icitur] restitui h[ab]ita ex v[er]su-
 ra q[ui] alia debita licito mo[do] p[er]t[ur]a: puta
 honesti mutui vel emptio[n]is vel alicu-
 jus liciti h[ab]itus. R. Arch. i. q[uo]d no[n]. Sed
 prius satisfactio[n]e est p[er] h[ab]it[us] licite
 & volu[n]tate factis. Et r[ati]o e[st] q[uo]d i restio[n]e
 debitor[um] no[n] solu[m] suat iusticia: s[ed] etiam
 iniuria deo facta & p[ro]ximo amonetur.
 Si ergo si p[otes]t restituere v[er]suram nisi sub-
 trahat ius alteri: p[otes]t t[ame]n excusari a restio[n]e.
 Propterea hoc est magis violentu[m]
 seu co[n]tra voluntate[m] ei[us] qui debet aliq[ui]d
 p[ro]ne liciti h[ab]itus. i. subtrahere ius cre-
 ditu[m] q[ui] fuerit. respere v[er]suram ab alio:
 p[ro] hoc no[n] v[er]t[ur] r[ati]o[n]abiliter de iusto ob-
 sequio q[uo]d factu[m] p[ro]ximo in mutuo seu
 expectado p[re]c[is]u[m] rei vendite repone[n]s
 incommodu[m] & danu[m] q[uo]d p[ro]tingeret hoc
 p[ro]sado. It[em] q[uo]d dedit v[er]suram t[ame]n recepit co[n]-
 modu[m] magnu[m] ex mutuo sibi facto. Et
 s[ed] d[icitur] sibi sufficere: ut usurarius restitu-
 at sibi v[er]suram cu[m] poterit de suo & no[n]
 de alieno. Et hoc nisi iura municipa-
 lia aliter disponerent: q[uo]d in h[ab]it[us] Fran-
 da sunt. S[ed] actus aut[em] Ber. i. oppositu[m]
 d[icitur] q[uo]d prius tenet restituere q[ui] habuit p[er]
 v[er]suram: q[ui] que habuit p[er] alios h[ab]itus vo-
 luntate factos. Id[em] Alex. lom. Et d[icitur]

q[uo]d hec voluntas vocatur p[er]formata: alio-
 vero co[n]ditionata. S[ed] dici p[otes]t q[uo]d s[ed] in
 h[ab]it[us] sit voluntas p[er]firmata quo ad
 p[er]hendu[m]: no[n] t[ame]n quo ad retine[n]du[m] id q[uo]d
 debetur. Et p[ri]ma op[er]tio v[er] equo[rum]. S[ed]
 militer si heres habeat legatarios & cre-
 ditores: & no[n] valens o[mn]ibus satisfacere:
 t[ame]n si debita s[ed] p[er]t[ur]a p[er] e[um] q[ui] fecit lega-
 ta: d[icitur] satisfacere p[ri]o[rum] creditoribus: siue
 sint ex h[ab]itu vel q[ui] sine maleficio. ut q[ui]
 si. Si ho[m]o debita fuerit p[er]t[ur]a p[er] heredem
 tunc prius satisfaciat legatis: q[uo]d potto
 res. de h[er]e[ditate] et vide. s. Pereditas. s. xliij.
¶ Quid cu[m] debitori petenti dilatio[n]e: s[ed]
 alius creditor vult dare. alius non: sed
 vult q[uo]d cedat bonis. Dic[itur] fm Bar. in l.
 cu[m] solito. C. q. bo. ce. poss. per. l. illaz. q[uo]d
 an detur dilatio: vel admittatur cessio
 stat[im] maiori parti creditor[um]: inspecto cu-
 mulo debiti vel numero p[er]sonaz. q[uo]d si
 virtusq[ue] est p[er]tas. s[ed] inia benignior est se-
 quenda. i. q[uo]d dilatio datur. Bar. in l. i. ad
 dit q[uo]d respectu illor[um] q[ui] nolunt dare dila-
 tio[n]e. t[ame]n statim satisfacere vel credere
 bonis. maxime vbi lesi eg[er]it. & fame pe-
 reunt. Secus ergo d[icitur] d[icitur] est vbi lesi
 non essent in tanta necessitate.
¶ Querit[ur] et bar. i. d. l. cu[m] solito. v[er]t[ur] de
 bitor possit cedere bonis si vult: n[on] obsta-
 te q[uo]d creditores velint p[re]cedere dilatio-
 ne q[ui]nquenal[em]. Az. in sum. ut recitat
 id[em] bar. v[er] tenere q[uo]d electo datur ipsi
 debitori si vult: aliter non.
¶ S[ed] an obligat[us] ex maleficio: ut ex
 furto vel rapina possit liberari cessio[n]e. R.
 v[er]t[ur] q[uo]d no[n] de iure ciuili. S[ed] loco pecu[n]ie
 qua[m] no[n] p[otes]t solvere sustineat pena[m] cor-
 porale[m]. ut. l. si. ff. de i. lus vo. Et h[ab]it[us] p[er]t[ur]a
 q[ui] agit de p[ro]modo rei publice. Secus
 si si ageret de p[ro]modo p[er]sone p[ri]uate: q[uo]d
 no[n] d[icitur] h[ab]it[us] frustra senire in homine per
 penas corporale[m]: q[ui] no[n] p[otes]t solvere. Naz
 t[ame]n sufficit q[uo]d liberet cessio[n]e. p[er] quov[er]
 tex. in. c. si res. xliij. q. vi. & in. c. no[n] satis
 lxxvi. di. & ibi gl. dicit. q[uo]d hodie si ali-
 quis p[er]uenitur ex maleficio. no[n] est solu[m]
 do puniri p[otes]t. i. pena corporali. alia
 d. c. si res. r. ff. de pe. l. i. d. i. Et hoc ca-
 su non est subueniendu[m] ei. nec redime[n]s.

